

**ZPRÁVA O STAVU
VODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY**

V ROCE 2005

Stav ke dni 31.12.2005

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ
MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

ZPRÁVA O STAVU VODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY 2005

Stav ke dni 31.12.2005

■ Ministerstvo zemědělství
■ Ministerstvo životního prostředí

ÚVODNÍ SLOVO

Vážení čtenáři,

již devátým rokem se Vám dostává do rukou „Zpráva o stavu vodního hospodářství České republiky“, stručně označovaná jako Modrá zpráva. Letošní publikace je souhrnným informačním materiálem o všech oblastech a aktivitách ve vodním hospodářství za rok 2005 a navazuje na předešlé zprávy zpracované postupně v letech 1997 – 2004, které Ministerstvo zemědělství každoročně zveřejňuje.

Tematicky zaměřené kapitoly obsahují zejména popis stavu vodního hospodářství a ochrany vod v hlavních ukazatelích v uplynulém roce, který je pro vybrané oblasti doplněn charakteristickými vývojovými trendy v delších časových řadách. Zpráva obsahuje verifikované informace o celkovém množství vod a kvantifikaci jeho nejvýznamnějších faktorů v oblasti srážek, odtokových poměrů a režimu podzemních vod. V návaznosti na předchozí období jsou vyhodnoceny výstupy vodohospodářské bilance, správa vodních toků, oblast vodovodů a kanalizací, zdroje znečištění vod, ochrana vod a realizace různých druhů finančních podpor poskytovaných v rámci vodního hospodářství. V dalších částech je zpráva zaměřena na úpravy legislativních opatření, mezinárodní vztahy, vodohospodářské plánování, rybářství a rybníkářství včetně výzkumu a vývoje v rámci vodního hospodářství. Nově je v samostatné kapitole Modrá zpráva rozšířena o přehled reportingových zpráv předávaných v loňském roce do Bruselu.

Podrobnější informace o jakosti povrchových a podzemních vod, zdrojích znečištění a opatřeních k ochraně vod může čtenář nalézt ve „Zprávě o stavu ochrany vod před znečištěním“,

zpracovávají souběžně Ministerstvem životního prostředí, která není vydávána v tištěné podobě jako tato publikace, ale bude zveřejněna na internetu. Detailnější údaje o zásobování pitnou vodou z vodovodů, o odkanalizování a čištění městských odpadních vod se pak nacházejí v materiálu „Vodovody a kanalizace ČR 2005“, zpracovaném a vydaném Ministerstvem zemědělství v průběhu července 2006.

Věřím, že tato dnes již tradiční a respektovaná publikace, bude i v letošním roce kvalitním informačním zdrojem nejen pro vodohospodářské odborníky, ale rovněž pomůže uspokojit obecnou poptávku po informacích u široké veřejnosti v rámci oblasti vody jako nepostradatelné složky životního prostředí.

Ing. Jan Mládek, CSc.
ministr zemědělství ČR

OBSAH

1. STAV POVRCHOVÝCH A PODZEMNÍCH VOD	7
1.1 Hydrologická bilance	7
1.2 Jakost povrchových vod	8
1.3 Jakost podzemních vod	16
2. VODOHOSPODÁŘSKÁ BILANCE – NAKLÁDÁNÍ S VODAMI	19
2.1 Odběry povrchových vod	19
2.2 Odběry podzemních vod	20
2.3 Vypouštění odpadních a důlních vod	20
3. SPRÁVA VODNÍCH TOKŮ	23
3.1 Odborná správa vodních toků	23
3.2 Státní podniky Povodí	25
3.3 Zemědělská vodohospodářská správa	29
3.4 Lesy ČR, s.p. – správy toků	32
3.5 Vodní cesty	34
4. PRIORITYNÍ ÚKOLY A STĚŽEJNÍ DOKUMENTY VE VODNÍM HOSPODÁŘSTVÍ	37
4.1 Reportingové zprávy České republiky do Bruselu	37
4.2 Projekt Informační systém veřejné správy – VODA	38
4.3 Realizace preventivních opatření na ochranu před povodněmi	40
5. VODOVODY A KANALIZACE	43
5.1 Zásobování pitnou vodou	43
5.2 Odvádění a čištění komunálních odpadních vod	44
5.3 Vývoj ceny pro vodné a stočné	46
5.4 Vybrané údaje majetkové a provozní evidence vodovodů a kanalizací	47
6. ZDROJE ZNEČIŠTĚNÍ A OCHRANA VOD	49
6.1 Bodové zdroje znečištění	49
6.2 Plošné znečištění	49
6.3 Havarijní znečištění	51
7. STÁTNÍ FINANČNÍ PODPORA VODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ	53
7.1 Finanční podpory Ministerstva zemědělství	53
7.2 Finanční podpory Ministerstva životního prostředí	56
7.3 Státní fond životního prostředí	57
7.4 Finanční podpory z mezinárodních zdrojů	59
8. LEGISLATIVNÍ OPATŘENÍ	61
8.1 Příprava novely zákona o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a přijaté změny zákona o vodách	61
8.2 Prováděcí předpisy k zákonu o vodách a další související předpisy	61
8.3 Prováděcí a vnitřní předpisy k zákonu o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu	62

8.4	Kontrola výkonu státní správy v oblasti vodního hospodářství	63
9.	PLÁNOVÁNÍ V OBLASTI VODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ	65
9.1	Plánování v oblasti vod	65
9.2	Plány rozvoje vodovodů a kanalizací pro řízení krajů České republiky	66
10.	MEZINÁRODNÍ VZTAHY	69
10.1	Mezinárodní spolupráce na hraničních vodách	69
10.2	Mezinárodní a regionální spolupráce v ucelených povodích evropských řek Labe, Odry a Dunaje	71
11.	RYBÁŘSTVÍ A RYBNÍKÁŘSTVÍ	75
11.1	Rybářství a rybníkářství v roce 2005	75
11.2	Změny stavu rybníčního fondu	77
12.	VÝZKUM A VÝVOJ VE VODNÍM HOSPODÁŘSTVÍ	79
12.1	Výzkum a vývoj v působnosti Ministerstva zemědělství	79
12.2	Výzkum a vývoj v působnosti Ministerstva životního prostředí	80
	Vysvětlivky zkratk v textu	82

1

STAV POVRCHOVÝCH A PODZEMNÍCH VOD

1.1 HYDROLOGICKÁ BILANCE

- V roce 2005 byl překročen dlouhodobý srážkový normál pro území ČR o necelých 5 %. V Čechách odpovídaly srážky 105 % dlouhodobého ročního normálu, na území Moravy a Slezska pak asi 103 % dlouhodobého ročního normálu. Celkově na území ČR spadlo 727 mm srážek, v Čechách to bylo 719 mm, na Moravě a ve Slezsku 739 mm.

Z porovnání s dlouhodobými měsíčními normály vyplývá, že na území ČR bylo v roce 2005 šest měsíců srážkově nadnormálních – leden (156 % N), únor (163 % N), květen (116 % N), červenec (147 % N), srpen (119 % N) a prosinec (152 % N). Velmi suchý byl naopak měsíc říjen, kdy vypadlo jen 21 % dlouhodobého normálu. Ve zbylých měsících srážkový úhm odpovídal 67 až 92 % dlouhodobého normálu. Většinou nebyly výraznější rozdíly mezi Čechami a Moravou se Slezskem. Měsíce, kdy se rozdíly vyskytly byly červenec (Čechy – 159 % N, Morava – 126 % N), září (Čechy – 104 % N, Morava – 63 % N) a listopad (Čechy – 57 % N, Morava – 83 % N). Za zmínku stojí rovněž fakt, že v průběhu října průměrné srážky na Moravě a ve Slezsku dosáhly jen 8 mm, což představuje 14 % dlouhodobého normálu.

Z hlediska absolutních srážkových úhmů byl v roce 2005 nejdeštivějším měsícem červenec se 131 mm a naopak nejsušším měsícem již zmiňovaný říjen, kdy spadlo jen 12 mm srážek.

V průběhu roku 2005 nebyla zaznamenána velkoplošná extrémní srážková

událost, která by měla za následek vznik povodní o velkém plošném rozsahu. Vyskytlo se však relativně hodně situací s lokálními přívalovými srážkami.

- **Rok 2005 byl celkově odtokově průměrný. Průměrné roční průtoky se pohybovaly většinou v rozmezí od 80 do 130 % dlouhodobého ročního průměru Q_m .**

V roce 2005 byla nejméně vodná povodí Orlice, Odry a Bečvy a relativně nejvodnější bylo povodí Olše. Jednoznačně nejvodnějším měsícem byl březen, kdy se průměrné průtoky všech toků pohybovaly mezi 1 – 2 násobkem dlouhodobého měsíčního průměru Q_m . Relativně nejsuššími obdobími byly červen a období od října do konce prosince. V listopadu a prosinci poklesly odtoky z hlavních povodí většinou pod

Tabulka 1.1.1 Obnovitelné vodní zdroje v letech 1996 – 2005 v mil. m³

Položka	Roční hodnoty									
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Srážky	54 890	57 809	56 153	49 291	54 733	63 960	71 298	40 695	53 629	57 730
Evapotranspirace	37 461	39 859	42 750	35 381	40 353	48 537	48 533	29 319	41 473	42 872
Roční přítok ¹⁾	825	653	541	550	573	761	1 341	524	640	781
Roční odtok ²⁾	18 254	18 603	13 944	14 460	14 953	16 184	24 106	11 900	12 796	15 639
Zdroje povrchových vod ³⁾	7 086	6 200	4 825	4 875	4 789	6 600	6 506	3 758	4 270	5 489
Využitelné zdroje podzemních vod	1 380	1 430	1 330	1 390	1 204	1 440	1 625	1 195	1 224	1 305 ⁴⁾

Pramen: ČHMÚ

Pozn.: ¹⁾ Roční přítok na území ČR z okolních států

²⁾ Roční odtok z území ČR

³⁾ Určuje se jako průtok v hlavních povodích s 95 % zabezpečeností

⁴⁾ Jedná se o kvalifikovaný odhad, upřesnění je reálné až v II. pololetí 2006

Orlice, Hradec Králové

70 % Q_m . Průměrné měsíční průtoky se v prvním čtvrtletí pohybovaly nejčastěji v rozmezí od 50 do 150 % Q_m , na konci období v březnu pak vzhledem k povodňové situaci v rozmezí od 100 do 230 % dlouhodobých měsíčních normálů. Mírně pod dlouhodobými měsíčními průměry byly v únoru průtoky sledovaných toků v povodí horního Labe, Odry a Moravy.

První čtvrtletí roku lze charakterizovat rozkolísanou tendencí zejména na počátku období a v jeho závěru, přitom průtoková maxima jednotlivých povodňových epizod měla vzestupnou tendenci. Ve druhém čtvrtletí, tedy od dubna do června, pokračoval poklesový trend započatý již v poslední dekádě března. Ve všech povodích byl tento vývoj přerušován jen krátkými epizodami vyvolanými kolísáním hladin dle denního chodu teplot doprovázených srážkami nebo později bouřkovými epizodami v květnu. Ve třetím čtvrtletí byl předchozí sestupný trend vystřídán kolísáním hladin v relativně chladném a vlhkém období na konci června a začátku července. Tento ráz se udržel s menším přerušením do konce srpna. Poslední, čtvrté čtvrtletí roku započalo teplým a suchým říjnem a lze ho charakterizovat do poloviny listopadu setrvalým stavem, později mírně kolísavou tendencí s mírným vzestupem hladin. To platí zejména pro povodí Odry a Bečvy.

Rok 2005 na území ČR nepatřil mezi roky výrazně povodňové. Kromě některých lokálních přívalových povodní na malých tocích byla zaznamenána nejvyšší úroveň Q_{10} . Nejvýznamnější byly na našem území březnové povodně vyvolané silnou oblevou a táním značných zásob sněhu, zejména ve středních polohách. Letní epizody byly významnější především v chladnějším a vlhkém červenci a srpnu a některé z nich byly okrajovými projevy významných srážkových situací v alpské oblasti. Došlo přitom k několika případům přívalových srážek. Patrně nejvýznamnější byla situace z konce srpna. Teplé a suché počasí v říjnu prakticky ukončilo povodňovou sezónu roku 2005.

Nejvýznamnější povodňová epizoda v roce 2005 byla spojena s táním sněhu na přelomu druhé a třetí březno-

vé dekády a projevila se nejvíce v povodí Moravy a Dyje, v povodí Labe a Vltavy byly projevy většinou o něco mírnější.

Z letních povodňových situací byla nejvýznamnější událost v oblasti Beskyd s výraznějšími srážkami ve dnech 23. až 25.8. Rozhodující však bylo dopoledne 24.8., kdy napršelo 100 až 150 mm za 12 hodin. Reakcí byly prudké vzestupy a četná lokální rozvodnění v povodí Olše a Ostravice. Problémy s lokálním zatopením se vyskytly především v městských oblastech (Český Těšín, Ostrava a Karviná).

■ **Hladiny podzemních vod v pozorovaných vrtech a vydatnosti pramenů byly na začátku roku 2005 většinou pod dlouhodobými měsíčními průměry, ale postupně stoupaly.**

Vzestup byl způsoben mírně nadprůměrnými dešťovými srážkami v prosinci 2004 a byl výraznější v severní polovině republiky. Ještě větší vliv pak měly srážky během poměrně teplého ledna, po nichž se vzestup zrychlil a i nadále byl největší v severních Čechách. U většiny objektů hlásné sítě dosáhly hladiny a vydatnosti dlouhodobých průměrů, k výraznějšímu překročení průměrných hodnot však došlo jen výjimečně. Následující ochlazení v únoru se projevilo stagnací hladin podzemních vod a vydatností pramenů, případně i poklesy, hlavně u objektů ve vyšších nadmořských výškách. V níže položených oblastech naopak ještě došlo k mírným vzestupům. Přestože únor už byl srážkově nadnormální, při nízkých teplotách srážky neměly na podzemní vody významný vliv. Teprve při oteplení v březnu začaly podzemní vody vlivem tajícího sněhu opět stoupat a na přelomu března a dubna téměř ve všech pozorovaných objektech hladiny podzemních vod i vydatnosti pramenů kulminovaly. Přitom byly ve většině pozorovacích objektů překročeny jak roční tak i měsíční dlouhodobé průměry za srovnávací období 1971 – 1990 a zároveň většinou byly tyto naměřené hodnoty nejvyšší v roce 2005.

Po těchto maximech hladiny i vydatnosti postupně klesaly a plynulý pokles

trval až do července, kdy začaly podzemní vody reagovat na intenzivní srážky v polovině měsíce. Vzestupy se projevily na celém území republiky, významnější byly na Šumavě a v Krušných horách a především potom ve východních Čechách a na Moravě. Měřené hodnoty ale na většině území nepřesáhly jarní maxima. Roční maxima byla v srpnu a případně v září dosažena pouze v pozorovaných objektech v jihočeských pánvích, v Krkonoších, na Českomoravské vysočině a v jižní polovině Moravy. Období se zvýšenými stavy trvalo jen do října. V následujících srážkově podnormálních měsících hladiny podzemních vod i vydatnosti pramenů postupně klesaly. Teprve vydatnější dešťové srážky na začátku prosince pokles zastavily a začaly opět doplňovat zásoby podzemních vod.

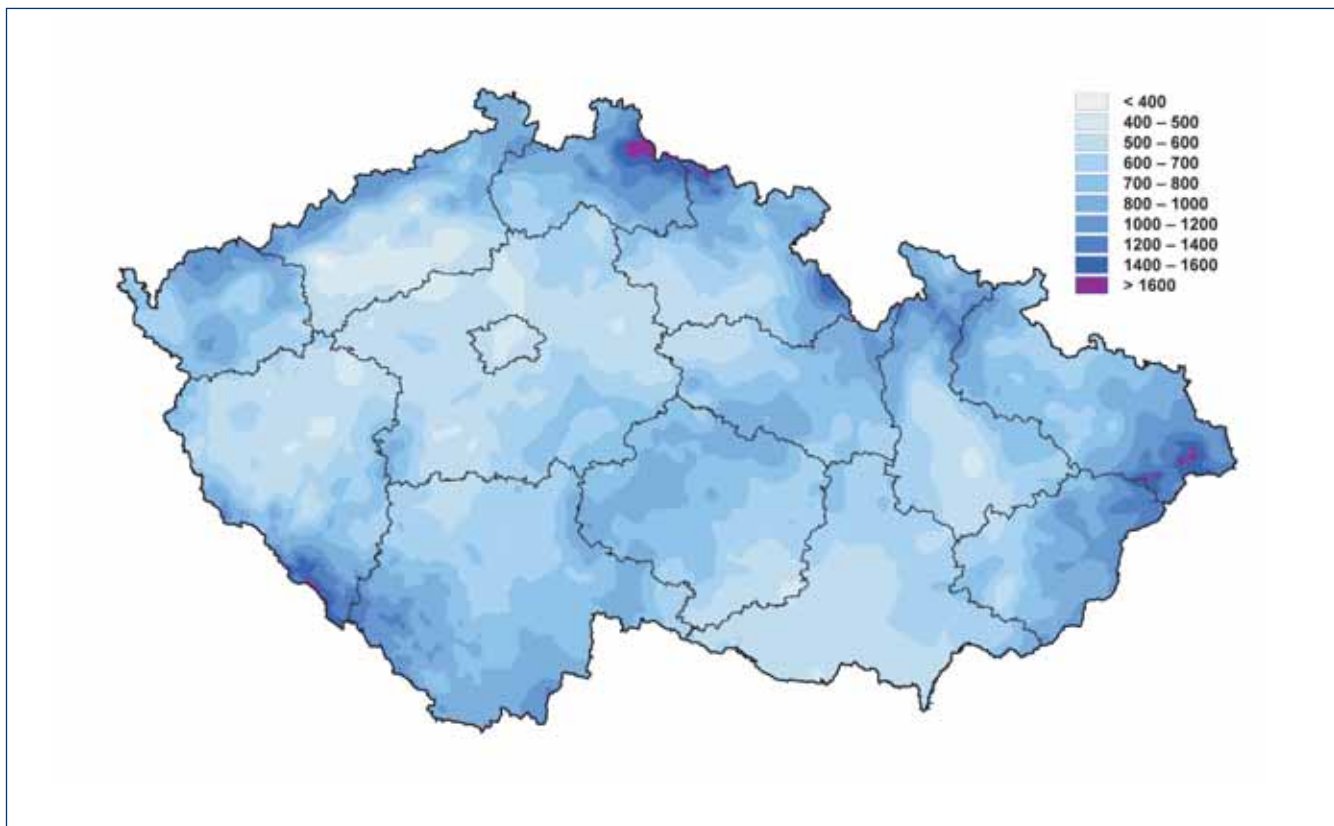
1.2 JAKOST POVRCHOVÝCH VOD

■ **Celkově je možno konstatovat, že z dlouhodobého hlediska se jakost vody v tocích trvale zlepšuje, což platilo i pro vývoj v předchozích letech.**

Pro hodnocení znečištění byla použita klasifikace jakosti povrchových vod podle ČSN 75 7221. Údaje jsou převzaty ze státní sítě sledování jakosti povrchových vod provozované Českým hydrometeorologickým ústavem (dále jen „CHMÚ“). Údaje za dvouletí 1991 – 1992 a 2004 – 2005 byly opět vyhodnocovány pomocí základní klasifikace, to znamená společným vyhodnocením šesti ukazatelů – BSK_5 , $CHSK_{Cr}$, $N-NH_4$, $N-NO_3$, P_{celk} a saprobního indexu makrozoobentosu.

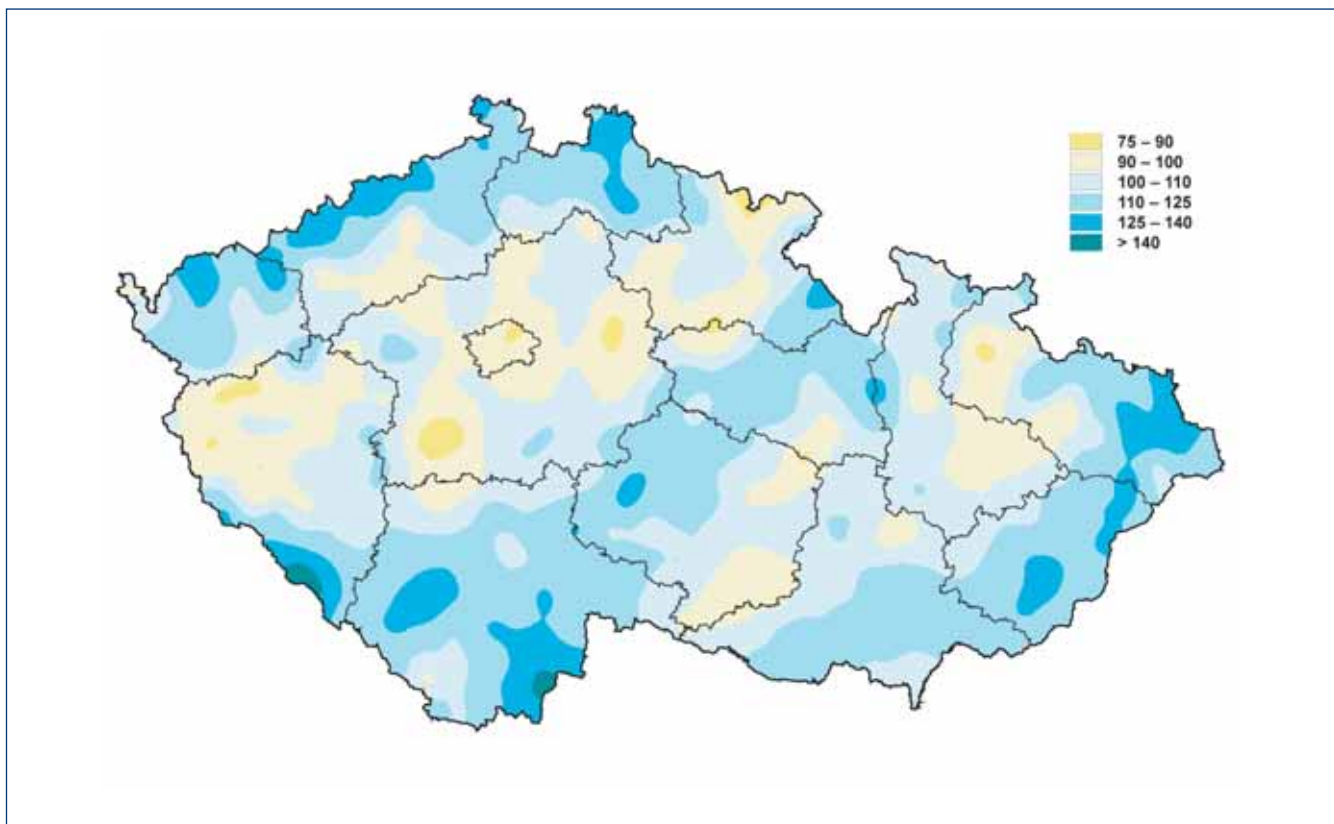
Od počátku devadesátých let výrazně poklesl v rámci sledovaných profilů jakosti povrchových vod jejich počet s nejhoršími třídami jakosti vody (V. a IV.). Postupně došlo k eliminaci V. třídy jakosti vod (velmi silně znečištěná voda) jak na hlavních tocích (Labe, Vltava, Morava a Odra), tak i na většině jejich významných přítoků. Ve dvouletí 2004 – 2005 uvedené hlavní toky již většinou dosahují III. třídy, kromě úseku Labe pod Lysou nad Labem

Obrázek 1.1.1 Úhrn srážek na území ČR v roce 2005 v milimetrech

Pramen: ČHMÚ

Obrázek 1.1.2 Úhrn srážek na území ČR v roce 2005 v % normálu 1961 – 1990

Pramen: ČHMÚ

a pod Štětím (papírna) a Lovosicemi (Lovochemie), úseku Vltavy pod Lužnicí (vzduší nádrže Orlík), úseku Odry pod Jičínkou a Moravy pod Uherským Hradištěm. V mnoha dalších tocích došlo od počátku 90. let k přechodu jakosti vody z V. třídy do IV. třídy: Cidlina, Mrlina, Výrovka, Vlkava, Blanice (přítok Sázavy), horní úsek Sázavy, Bystřice (přítok Bíliny), Mandava, úsek Lužické Nisy před státními hranicemi, horní úsek Jihlavy, Rokytná, Oslava, Jevišovka, Haná, Valová, Oskava, Ostravice, Lučina, Olše; případně i do III. třídy: Volyňka, dolní úsek Sázavy a další úseky menších toků.

Přes dosažené zlepšení však nelze považovat současný stav za vyhovující; problematické jsou hlavně úseky vodních toků s menší vodností a vysokou kumulací zdrojů znečištění. Je to například Bílina, tento málo vodný tok je stále silně ovlivňován průmyslovými zdroji znečištění zejména v úseku nad Ústím nad Labem. Další vodní toky, ve kterých byla identifikována velmi silně znečištěná voda, jsou: Rakovnický potok, Litavka, Lužnice (pod Veselím nad Lužnicí), Lomnice, Zákolanský potok a Bakovský potok (přítoky Vltavy pod Prahou), Jičínka, Lubina, Olšava, Litava, Hvozdnice, Trkmanka a Bobrava. Jedná se převážně o menší toky nebo krátké úseky, kterým je třeba dále věnovat mimořádnou pozornost. Zaznamenán byl i případ zhoršení jakosti vody ve Mži pod Tachovem.

Dlouhodobé zlepšení jakosti vody bylo způsobeno především výstavbou nebo intenzifikací významných čistíren odpadních vod, zrušením nebo omezením výroby řady průmyslových podniků i snížením používání hnojiv v zemědělské výrobě. Svůj pozitivní význam má i snaha o snížení plošného znečištění omezováním erozních vlivů zatravněním, zalesněním a zadržováním vody v krajině. V současné době lze zaznamenat lokální zlepšení na menších tocích, které vyplývá z realizované intenzifikace nebo dostavby čistíren odpadních vod a kanalizačních přívaděčů.

■ **Mikrobiální znečištění toků je významným faktorem zejména při úpravě povrchové vody na**

vodu pitnou a při užívání povrchových vod ke koupání. Souběžně s tím znehodnocuje povrchové vody pro tato užití rozvoj řas.

Podle „reportingu“ pro Evropskou Unii (dále jen „EU“), zasílaného v roce 2004, bylo v ČR procento dodržení povinných a směrných hodnot EU relativně nízké, a to 49,4 % a 38,6 % v uvedeném pořadí. V 7,4 % případů ze 176 lokalit vedla nepříznivá jakost vody až k zákazu koupání. V roce 2005 byl v ČR z celkového počtu 176 lokalit vydán v 17 lokalitách zákaz koupání (9,7 %) a v 25 případech (14,2 %) neodpovídaly koupací vody povinným hodnotám. Údaje se týkají jak koupacích oblastí (podle vodního zákona a vyhlášky č. 159/2003 Sb., kterou se stanoví povrchové vody využívané ke koupání osob), tak koupališť ve volné přírodě (na základě zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů). Jedním z hlavních úkolů je ochrana těchto lokalit před vnosem nedostatečně čištěných komunálních odpadních vod (mikrobiální znečištění a fosfor).

Ministerstvo zdravotnictví (dále jen „MZD“) ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí (dále jen „MŽP“) připravovalo v roce 2005 novelizaci vyhlášky, kterou se stanoví povrchové vody využívané ke koupání osob (dříve č. 159/2003 Sb., nyní č. 168/2006 Sb. účinná od 1.5.2006). Až na výjimky se jedná o lokality na vodních nádržích a rekreačních rybnících. Kromě toho EU novelizovala příslušnou směrnici (dříve 76/160/EHS, nyní 2006/7/ES o řízení jakosti vod ke koupání), ve které klade důraz na ochranu před mikrobiálním znečištěním.

■ **Význam problematiky zvláště nebezpečných a závadných látek ve vodním prostředí roste, rozšiřuje se také rozsah sledovaných látek. Trvalým úkolem v tomto směru je zamezit jejich únikům do vod a na vodu vázaných ekosystémů. Důležité je proto dohledávání těchto látek ve vodním prostředí, u mož-**

ných zdrojů znečištění a integrovaná prevence emisí.

Postupná regulace znečištění povrchových vod nebezpečnými látkami obsaženými v odpadních vodách je založena na emisních a imisních standardech stanovených v nařízení vlády č. 61/2003 Sb. MŽP za pomoci odborníků intenzivně pracuje na přípravě novely tohoto nařízení.

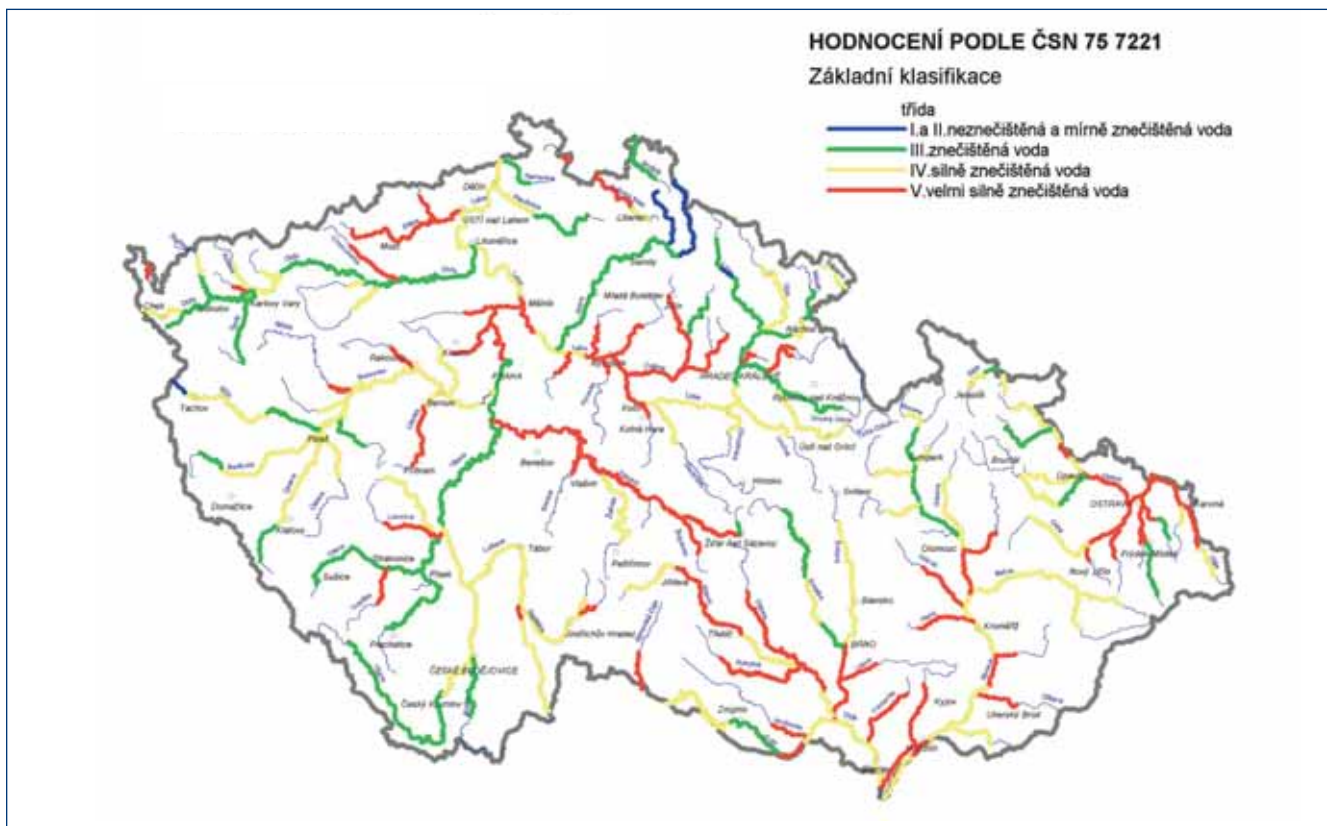
V následující části jsou shrnuty významné konkrétní poznatky o zatížení povrchových vod nebezpečnými látkami. Obsah rtuti v Bílině, který byl v minulosti v dolním úseku Bíliny zcela nevyhovující, se v posledních letech, po realizaci opatření ve Spolku pro chemickou a hutní výrobu (Spolchemie), podstatně snížil – od roku 1991 až o dva řády; v roce 2005 dosáhl ve vodě uspokojivých hodnot. Zatížení sedimentů však ještě přetrvává.

Koncentrace hexachlorbenzenu v Bílině v profilu Ústí nad Labem, která ještě v průměru za rok 2002 přesahovala jakostní cíl EU (30 ng.l⁻¹), se řádově snížila v důsledku připojení kanalizace Spolchemie na ČOV v Ústí nad Labem – nyní je koncentrace vůči jakostnímu cíli vyhovující. Zaznamenáno bylo zvýšení koncentrací chlorovaných etherů v mezinárodních profilech na Labi, znečištění pochází ze Spolchemie. Problém je řešen na úrovni expertů Mezinárodní komise pro ochranu Labe.

Znečištění charakterizované souhrnným ukazatelem adsorbovatelných organických halogenových látek (AOX), které zahrnuje především těžké chlorované látky, typické pro některé průmyslové aglomerace, je nejvyšší v Odře, Olši a Ostravici. Znečištění polycyklickými aromatickými uhlovodíky (PAU), z nichž lze za nejdůležitější považovat fluoranthen a benzo(a)pyren, pochází z těžby uhlí, koksárenského průmyslu a některých výrob. Nejzávažnější zatížení těmito látkami bylo zjištěno v Olši, Ostravici a v Odře před státními hranicemi.

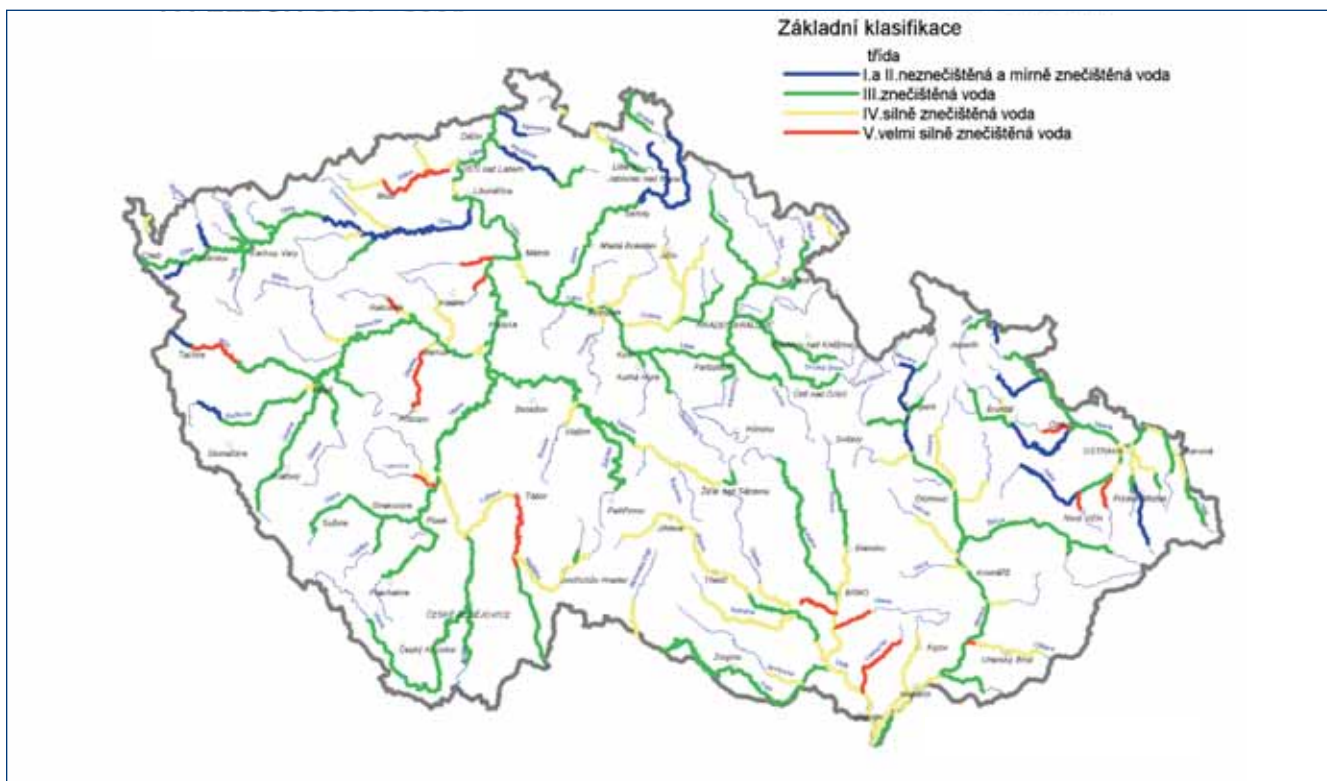
Bílina, přes značné zlepšení, které se projevilo například ve znečištění rtutí, je stále velmi znečištěným tokem. Charakteristické je nyní znečištění zejména chlorovanými látkami (trichlormethan, tetrachlormethan,

Obrázek 1.2.1 Jakost vody v tocích ČR v letech 1991 – 1992

Pramen: VÚV T.G.M. z podkladů ČHMÚ

Obrázek 1.2.2 Jakost vody v tocích ČR v letech 2004 – 2005

Pramen: VÚV T.G.M. z podkladů ČHMÚ

trichlorethen, tetrachlorethen, chlorované benzeny a chlorované fenoly); dále je Bílina znečištěna arsenem, vysoký je rovněž celkový obsah dusíku. Výrazné znečištění Labe nebezpečnými látkami začíná pod Pardubicemi, kde byly dokumentovány hlavně chlorované benzeny, naftalensulfonany, nitrotolueny a aniliny; níže po toku pod Kolínem a Neratovicemi přibývá znečištění 1,2-dichlorethanem, pod Ústím nad Labem se pak do Labe připojuje znečištění z Bíliny.

Na Ostravsku je dusíkem a fosforem a také nitrotoluenem silně znečištěna Jičinka; dále je to Ostravice, která vnáší do Odry nitrobenzeny a AOX. Olše je kromě AOX zatížena od horního úseku PAU. Na úseku řeky Moravy pod Dřevnicí se nepříznivě projevuje znečištění chlorovanými fenoly.

Další menší toky jsou značně znečištěny některými nebezpečnými látkami, například ve Vltavě nad Lipnem se objevuje rtuť; Nisa, která kříží státní hranice, je zatížena PAU, ale také chromem, mědí a niklem. Litavka je znečištěna kadmíem, olovem a zinkem, převažující původ tohoto znečištění je ve starých zátěžích a důlních vodách.

Pro vodní ekosystémy je značně nebezpečné znečištění arsenem; jeho původ je převážně ve spalování nebo zpracování uhlí (někde ale může být příčinou i geogenní pozadí). Nejvyšší znečištění tohoto druhu je ve skupině toků v severozápadních Čechách u Sokolova (Bystřice v Ostrově nad Ohří a Chodovský potok). U některých typů nebezpečných látek převažuje původ znečištění ze starých zátěží, například polychlorované bifenyly (PCB) jsou problémem Labe pod Pardubicemi; pocházejí z dřívějších zátěží životního prostředí těmito látkami. U jiných typů lze hledat původ v zemědělském obhospodařování, například výskyt atrazinu v Sázavě a Blanici.

Pro postupné zlepšení stavu vod v tomto směru se realizuje Program na snížení znečištění povrchových vod nebezpečnými závadnými látkami a zvláště nebezpečnými závadnými látkami, který byl předán Evropské komisi. Součástí této zprávy je vyhodnocení realizace tohoto Programu. Relevance dalších nebezpečných závadných látek a zvláště nebezpečných závadných látek

je prověřována na základě výsledků monitoringu.

■ **Jedním z dalších důležitých úkolů je dosažení dobrého stavu vod ve smyslu Rámcové směrnice vodní politiky. K tomu je nutné vytvořit podmínky, které umožní takového stavu dosáhnout; to si vyžádá zajištění určité jakosti vody i realizaci opatření na zlepšení morfologie toků (revitalizace).**

Konkrétní určení potřebných podmínek a vytvoření celého systému hodnocení je předmětem výzkumu a mezinárodního porovnávání v rámci mezinárodních povodí (Labe, Odra, Dunaj). Pro zjištění současného stavu je připraven program monitoringu, který bude probíhat zkušebně již v roce 2006. Oproti současnému rozsahu musel být monitoring doplněn hlavně o širší sledování biologických složek vodního prostředí.

■ **Radioaktivní látky byly v roce 2005 sledovány v 78 profilech státní sítě v ukazatelích celková objemová aktivita alfa, celková objemová aktivita beta, celková objemová aktivita beta po korekci o příspěvek aktivity draslíku 40, objemová aktivita radia 226 a koncentrace přírodního uranu. Ve vybraných profilech v návaznosti na kontrolu vlivu jaderných zařízení byla sledována objemová aktivita tritia. V rámci státní sítě Českého hydrometeorologického ústavu byly v roce 2005 ve 46 profilech sledovány hmotnostní aktivity radionuklidů v plaveninách a říčních dnových sedimentech.**

Z výsledků sledování vyplývá, že přetrvávají vlivy dřívější těžby uranových rud v profilech pod výpustmi důlních vod a v úsecích toků ovlivněných průsaky z odvalů hlusiny a odkališť. Hodnoty, odpovídající třídě jakosti vody IV, byly zjištěny v řece Kocábě v profilu Štěchovice a na Příbramském potoce v profilech Konětopy, Trhové Dušníky a Brod, v Bystřici v profilu

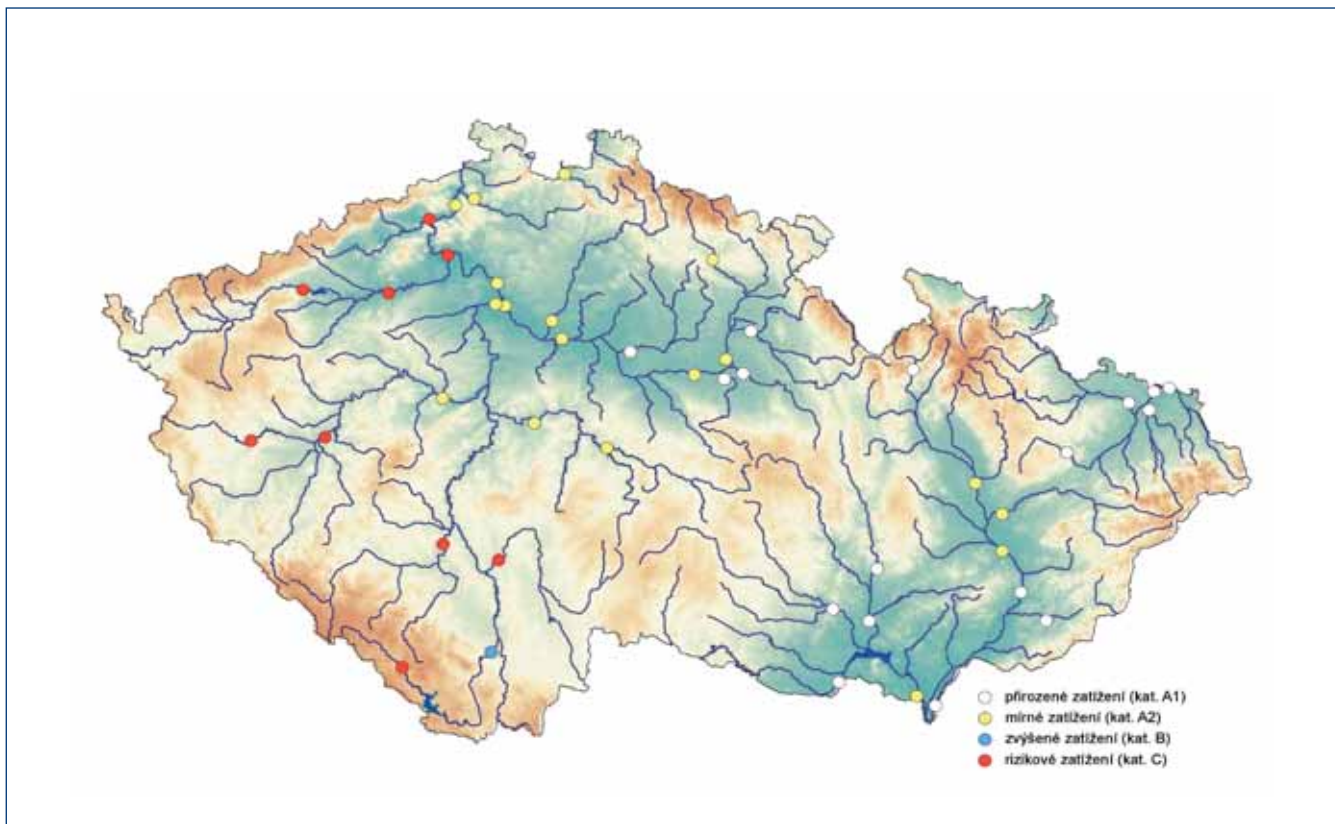
Ostrov n. Ohří, v Karvinském potoce u ústí a v Loučce v profilu Boudy. Hodnoty, odpovídající třídě jakosti vody V, byly zjištěny v řece Kocábě v profilu Višňová, Drásovském potoce v profilu Drásov, Dubeneckém potoce v profilu Dubenec, v Račím potoce v profilu Nekrasín a Hadůvce v profilu Skryje. V uvedených profilech byly zjištěny zejména vyšší koncentrace uranu. Při hodnocení změn obsahu radioaktivních látek v povrchových vodách za období 1990 – 2005 je možné konstatovat, že v průběhu tohoto období došlo k výraznému zlepšení jakosti vody a dalších složek vodního prostředí, zejména v povodí Ploučnice a v závěru hodnoceného období i v povodí Mže, Litávky a v Loučce.

Na základě sledování obsahu umělých radioaktivních látek v řece Jihlavě pod zaústěním odpadních vod z jaderné elektrárny Dukovany byla v roce 2005 zjištěna průměrná objemová aktivita tritia 90 Bq/l, což představuje 2,2 % imisního standardu pro tritium stanoveného pro povrchové toky určeného nařízením vlády č. 61/2003 Sb. V řece Vltavě v profilu Solenice pod zaústěním odpadních vod z jaderné elektrárny Temelín v roce 2005 nepřekročila objemová aktivita tritia 16,3 Bq/l, to je 0,4 % imisního standardu pro tritium stanoveného podle citovaného nařízení vlády. Jiné aktivační a štěpné produkty v důsledku provozu jaderných elektráren nebyly detekovány.

■ **V řadě vodních nádrží docházelo v roce 2005 k eutrofizaci vody, tj. procesu způsobenému zvýšeným obsahem minerálních živin, především sloučenin fosforu a těž i dusíku ve vodách.**

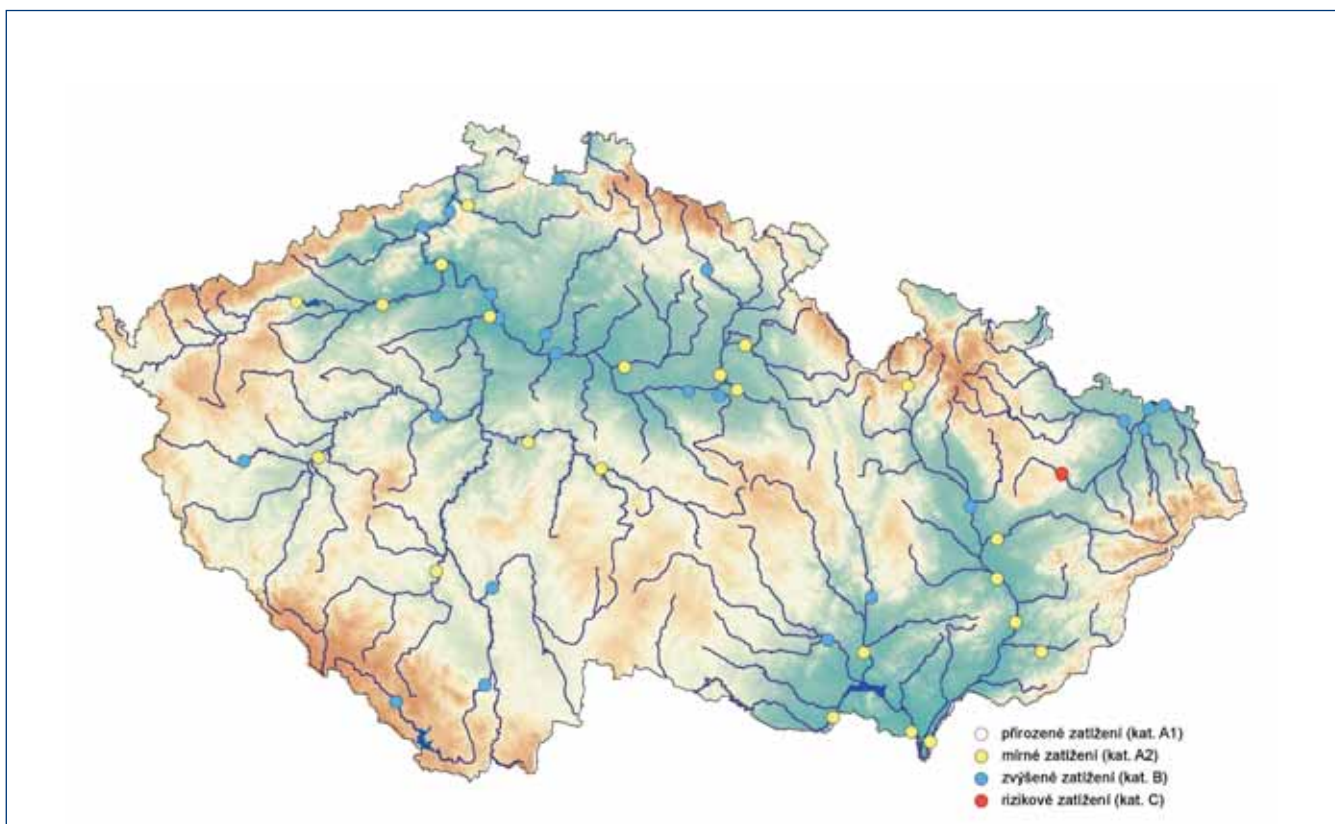
Větší problémy se během roku vyskytly v těchto vodárenských nádržích a v nádržích s vodárenským využitím: Vrchlice, Hamry, Křižanovice, Seč, Lučina, Pilská, Obecnice, Láz, Myslivny, Mostiště, Fryšták, Vír. U nevodárenských nádrží se jednalo o: Rozkoš, Pastviny, Harcov, Mšeno, Pařížov, Les Království, České Údolí, Hracholusky, Orlík, Skalka, Slezská Harta, Vranov, Bystřička, Nové Mlýny I, II, III, Oleksovice, Křetínka, Luhačovice, Plumlov, Jevišovice a Brněn-

Obrázek 1.2.3 Zatížení plavenin arsenem v roce 2005

Pramen: ČHMÚ

Obrázek 1.2.4 Zatížení plavenin rtuť v roce 2005

Pramen: ČHMÚ

Labe, Kolínské tůně

ská přehrada. Při celkovém hodnocení lze konstatovat, že zhoršená kvalita vody byla v roce 2005 dostatečně provozně zvládnuta; nedošlo k omezení dodávky vody pro obyvatelstvo, pouze se omezila nebo byla zakázána vodní rekreace na nevodárenských nádržích (např. Harcov, Slezská Harta, Skalka, Brněnská přehrada). Již několik let uskutečňované letecké vápnění, kterým je eliminován nepříznivý vliv rašelinných vod s nízkou alkalitou a nízkým pH, mělo pozitivní vliv na jakost vody v nádrži Souš.

■ **Zemědělská vodohospodářská správa provozuje jako organizační složka státu od roku 2001 systematicky monitorovací systém zjišťování a hodnocení stavu povrchových vod. Tento systém navazuje přímo na monitorovací aktivity Státní meliorační správy z let 1993 – 2000.**

V roce 2005 byl tento monitoring, jehož cílem je zabezpečit neustálé zlep-

šování jakosti vod, provozován na základě monitorovacích sítí rozdělených do pěti monitorovacích programů. Tyto vycházejí ze současných požadavků na sledování kvality povrchových vod jak ze strany státní správy ČR, tak ze strany Evropských společenství (dále jen „ES“) na implementaci jednotlivých směrnic a předpisů. Profily na drobných vodních tocích byly sledovány v rámci monitoringu pro státní síť sledování jakosti vody (ČHMÚ) a monitoringu bodových zdrojů znečištění (BOD). Vybrané profily nádrží byly sledovány v programu monitoringu malých vodních nádrží (MVN). Pro splnění požadavků směrnice Rady 91/676/EHS (Nitrátová směrnice) byl prováděn monitoring dusičnanů (DUS), který reprezentuje znečištění ze zemědělských zdrojů. Rovněž byl provozován hydrobiologický monitoring (BIO), sloužící ke zhodnocení ekologického stavu drobných vodních toků dle společenstva makrozoobentosu, který byl prováděn na monitorovacích profilech programů ČHMÚ a BOD. S ohle-

dem na objem přidělených finančních prostředků nebyl v roce 2005 prováděn monitoring chemického stavu sedimentů (SED).

Monitorovací síť Zemědělské vodohospodářské správy (dále jen „ZVHS“) v roce 2005 zahrnovala 322 profilů na drobných vodních tocích a 76 profilů na malých vodních nádržích. Vzorok u drobných vodních toků byly odebírány v měsíční frekvenci po celý rok (tj. 12x ročně), u malých vodních nádrží pouze ve vegetačním období (duben až září) s měsíční frekvencí sledování (tj. 6x ročně). Financování jednotlivých monitorovacích programů zabezpečovalo Ministerstvo zemědělství (dále jen „MZe“), vyjma programu monitoringu dusičnanů, který je financován z fondů ES. ZVHS dále spolupracuje v oblasti provozu a koncepce monitoringu s MŽP, ČHMÚ, Výzkumným ústavem vodohospodářským T.G.M. (dále jen „VÚV T.G.M.“), Výzkumným ústavem rostlinné výroby a Přírodovědeckou fakultou Masarykovy University v Brně.

ZVHS provozuje v rámci standardního monitoringu jakosti vod on-line informační systém na internetových stránkách ZVHS (www.zvhs.cz, záložka „Projekty“/„Monitoring“), čímž zabezpečuje přístup k výsledkům všem pověřeným a zainteresovaným subjektům, ale i externím uživatelům z řad široké veřejnosti. Informační systém ZVHS je také součástí Informačního systému veřejné správy – VODA (www.voda.mze.cz).

■ V roce 2005 byly kvalitativní parametry plavenin a sedimentů sledovány na 45 profilech sítě komplexního sledování jakosti vod. Sledované ukazatele – těžké kovy, metaloidy a specifické organické látky byly monitorovány v plaveninách s četností 4x až 16x ročně, v sedimentech 2x ročně.

Informace o chemickém stavu povrchových vod v ČR poskytuje vedle údajů o jakosti vody také monitoring pevných matric vodního prostředí – plavenin a sedimentů. Rozsah jejich monitoringu je v počtu sledovaných profilů vzhledem ke sledování jakosti vody omezenější, ve sledovaných ukazatelích zahrnuje širokou škálu nebezpečných látek, včetně prioritních látek uvedených v seznamu přílohy X směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23.10.2000, ustavující rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky.

Ke zhodnocení chemického stavu a identifikaci problémových (zatížených) regionů z pohledu znečištění plavenin a sedimentů je pracovně používáno signálních a porovnávacích hodnot A, B, C kritérií Metodického pokynu odboru pro ekologické škody MŽP, „Kritéria znečištění zemin a podzemních vod“ z roku 1996 ve smyslu Metro-

dického pokynu MŽP pro analýzu rizik kontaminovaného území č. 9/2005. Překročení kritérií kategorie B tohoto normativu se již posuzuje jako zvýšené znečištění, které může mít negativní vliv na zdraví člověka a jednotlivé složky životního prostředí. Environmentální kvalitativní standardy pro pevné matrice s platností v EU nebo v národním měřítku zatím nebyly stanoveny. V požadavcích směrnic 76/464/EHS a 2000/60/ES se pouze uvádí, že obsahy nebezpečných látek v pevných maticích nesmí v časové řadě vykazovat rostoucí trend.

Použití uvedeného normativu MŽP umožňuje zachovat kontinuitu hodnocení s předchozími roky. Rovněž poskytuje pro řadu látek rozumné limity, se kterými lze při hodnocení chemického stavu sledované matrice pracovat.

Z porovnání naměřených dat v celorepublikovém měřítku vyplývá, že v matici plaveniny byly z celkového počtu 94 látek zjištěny ve 14 případech hodnoty překračující kritérium B a indikující zvýšené znečištění. Jde zejména o rtuť (13,4 %), benzo(a)pyren (3,3 %), kadmium (2,1 %) a chlorfenoly (2 %). Kritérium pro rizikové znečištění (kategorie C) bylo minimálně 1x v roce překročeno také u 14 látek. Nejčastěji to bylo v obsazích kovů, a to arsenu (8,4 %), mědi (1,8 %), niklu (1,4 %), rtuti (0,9 %), kadmia (0,9 %), dále z organických látek u benzo(a)pyrenu (2,2 %), p-kresolu (7,7 %), monochlorfenolu (4,2 %) a u tetrachlorfenolu (1,5 %).

V sedimentech je celkově počet látek v kritériálním obsahu dlouhodobě nižší. Kritérium B překročily hodnoty obsahu celkem u osmi látek (As – 1,1 %, Be – 2,2 %, Sb – 1,1 %, Zn – 1,1 %, Hg – 1,1 %, benzo(a)pyren – 1,1 %, p-kresol – 3 % a 2-monochlorfenol – 2,3 %). Rizikové koncentrace nad

hodnotou kritéria C byly zjištěny u šesti látek (As – 2,2 %, Ni – 2,2 %, benzo(a)pyren – 1,1 %, 2,3,4,6-tetrachlorfenol – 4,5 %, p-kresol – 3,2 % a 2-monochlorfenol – 2,3 %).

Pozitivním zjištěním monitoringu v roce 2005 je další pokles výskytu látek ve zvýšených a rizikových obsazích. Podobně jako v roce 2004 se celkově snížil počet látek vyskytujících se v kritériálních obsazích v plaveninách a současně byl zaznamenán i nižší počet případů zvýšeného a rizikového znečištění u rtuti a látek skupiny PAU v obou maticích. K nárůstu sice došlo v procentuálním zastoupení případů nadlimitních obsahů některých chlorfenolů v plaveninách a niklu v sedimentech, ale vzhledem k četnosti výskytu stav nelze posuzovat jako závažnější zhoršení.

Celkově obsahy polutantů ve většině případů odpovídají úrovni přírodních hodnot (kategorie A1) nebo úrovni mírně zvýšeného znečištění (kategorie A2). Do kategorie zvýšeného a rizikového znečištění (kategorie B a C) obvykle spadají jen maximální a vysoké hodnoty souborů profilových dat, zatímco průměrné hodnoty jsou již vesměs v úrovni velmi nízkého obsahu nebo mírného zatížení (A1 a A2). Výjimkou je v tomto směru tradičně silně ovlivněný tok Bíliny, Ohře a dolního Labe.

Ze zpracování obsahů sledovaných kovů a organických látek v plaveninách a sedimentech profilů státní sítě ČHMÚ vyplývá regionálně odlišné zatížení jako odraz antropogenního tlaku v jednotlivých povodích a jejich dílčích částech. Zobrazení antropogenního impaktu je zejména v matici plaveniny poněkud zřetelnější.

Za nevyhovující z hlediska toxicity pro vodní organismy a člověka a tedy i z hlediska dobrého stavu povrchových vod lze (podle použitého kritéria) považovat v pevných maticích stále zvýšené obsahy rtuti, arsenu, polyaromátů (benzo(a)pyren) a chlorfenolů. Na rozdíl od předcházejících let však již nejde o plošný problém. Zjištěné pozitivní výsledky souvisí s postupným omezováním emisí zmíněných látek do životního prostředí nebo přímo do vodního prostředí. V některých případech však

Tabulka 1.2.1 Vymezení kategorií pro hodnocení obsahů nebezpečných látek v plaveninách a sedimentech

Kritéria MŽP	Kategorizace	Označení
nedosažení kritéria A	přírozené (geogenní nebo velmi nízké) obsahy sledované látky	A1
překročení A	mírné zvýšení zátěže	A2
překročení B	odpovídá zvýšeným obsahům, překročení kritéria B se posuzuje jako znečištění, které může mít negativní vliv na zdraví člověka a jednotlivé složky životního prostředí	B
překročení C	překročení kritéria C představuje znečištění, které může znamenat významné riziko ohrožení zdraví člověka a dalších složek životního prostředí	C

Pramen: MŽP

mohou být ovlivněny také omezenou frekvencí vzorkování.

■ Sledování kontaminace biomasy škodlivými látkami ve státní síti pokračovalo v roce 2005 ve stejném rozsahu jako v minulých letech, tj. na 19 závěrových profilech hlavních řek ČR.

V rámci akumulčního biomonitoringu byly analyzovány indikátorové druhy makrozoobentosu *Asellus aquaticus*, *Erpobdella octoculata*, *Bithynia tentaculata*, *Sphaerium corneum*, chrostíci rodu *Hydropsyche*, mlži (*Dreissena polymorpha*) a biofilm. Bentické organizmy byly odebrány dvakrát ročně a byly provedeny analýzy sledovaných polutantů. Referenční populace mlžů byla jednou ročně exponována na plovácích, na kterých byly současně umístěny eternitové desky ke sledování biofilmu. Po dvou měsících v toku se mlži a biofilm vytvořený na deskách analyzovali v laboratoři. Pokračovalo sledování bioakumulace v rybách, které se provádí jednou ročně.

Z polutantů byly sledovány těžké kovy (olovo, kadmium, rtuť a arsen), ze specifických organických látek indikátorové kongenery PCB (PCB-28, PCB-52, PCB-101, PCB-138, PCB-153 a PCB-180) a chlorované pesticidy (p,p' a o,p' izomery DDT, DDD, DDE a izomery alfa, beta a gama HCH).

V následujícím odstavci je uvedeno celkově zjištěné zatížení konkrétními látkami:

TĚŽKÉ KOVY:

Nejvyšší koncentrace sledovaných těžkých kovů byly obecně zjišťovány v biofilmu.

ARSEN:

Nejvyšší hodnoty byly naměřeny v biofilmu na profilu Lužická Nisa – Hrádek (76 mg.kg⁻¹), vysoké koncentrace byly také na Labi v Děčíně a na Otavě v Topělcích.

OLOVO:

Maximální hodnoty na profilu Lužická Nisa – Hrádek (80 mg.kg⁻¹), vysoké koncentrace byly zjištěny také

v profilu Labe – Děčín a Berounka – Srbsko.

RTUŤ:

Maximální hodnoty u rtuti se narozdíl od ostatních sledovaných kovů vyskytovaly nejen v biofilmu, ale především v rybách (Jelec tloušť – všechny koncentrace překračovaly hygienický limit, maximum na Odře v Bohumíně a na Labi v Děčíně – 1,5 mg.kg⁻¹), vysoké koncentrace byly naměřeny také na Bílině v bentických organizmech.

KADMIUM:

U kadmia byly maximální hodnoty zjištěny na Labi v biofilmu (2,1 – 3,7 mg.kg⁻¹), v mlžích (*Dreissena polymorpha* 3,3 mg.kg⁻¹) a vysoké hodnoty také v bentických organizmech.

SPECIFICKÉ ORGANICKÉ LÁTKY:

Sledované skupiny látek obecně vykazovaly vyšší hodnoty v organizmech ve srovnání s biofilmem. Pro hodnocení byly k dispozici pouze údaje ze sledovaných profilů na povodí Vltavy.

PCB (suma 6 indikátorových kongenerů):

Vysoké koncentrace byly naměřeny na závěrovém profilu Vltava – Zelčín (Jelec tloušť 1 820 ug.kg⁻¹, *Dreissena polymorpha* 240 ug.kg⁻¹).

HCH (suma alfa-HCH, beta-HCH, gama-HCH a delta-HCH):

Naprostá většina hodnot se pohybovala pod mezí stanovitelnosti analytických metod.

o,p' DDT (suma o,p' izomerů DDT, DDE, DDD):

Vysoké koncentrace byly zjištěny opět na profilu Vltava – Zelčín (*Dreissena polymorpha* 18,6 ug.kg⁻¹).

p,p' DDT (suma p,p' izomerů DDT, DDE, DDD):

Nejvyšší koncentrace byla naměřena v Jelci tloušti na Vltavě v Zelčíně (630 ug.kg⁻¹).

Z pohledu akumulčního biomonitoringu se jako významné ukazatele znečištění vodního ekosystému jeví především

všim specifické organické látky, které se velmi dobře akumulují v tukových tkáních organismů. Z kovů je to především rtuť, která vykazuje vysoké koncentrace.

1.3 JAKOST PODZEMNÍCH VOD

■ U podzemních vod byla v roce 2005 ve státní monitorovací síti prováděna pozorování u 462 objektů, které tvoří 138 pramenů, 147 mělkých vrtů a 177 hlubokých vrtů. V oblasti jakosti podzemních vod došlo v roce 2005 ve srovnání s rokem 2004 k dalšímu mírnému zlepšení v mělkých vrtech, ale ve skupině objektů hlubokých vrtů a pramenů naopak došlo k mírnému zhoršení v procentuálním zastoupení objektů s překročením limitů B nebo C.

V roce 2005 se ve státní monitorovací síti jakosti podzemních vod pozorovalo 462 objektů, které tvoří 138 pramenů (sledování pramenů dokumentuje přirozené odvodňování podzemních vod zejména v oblasti krystalinika a místní odvodnění křídových struktur), 147 mělkých vrtů (objekty jsou soustředěné převážně v aluviích řek Labe, Orlice, Jizery, Ohře, Dyje, Moravy, Bečvy, Odry a Opavy – tyto podzemní vody jsou snadno zranitelné, s vysokým koeficientem filtrace a s rychlým postupem znečištění) a 177 hlubokých vrtů (objekty jsou soustředěny především v oblastech České křídové pánve, Českobudějovické a Třeboňské pánve a monitorují hlubinný oběh podzemní vody – přímá zranitelnost těchto vod není příliš velká, neboť kontaminace se zde projevuje až po delším časovém intervalu). Stanovovaných bylo celkem 150 ukazatelů s četností dvakrát za rok v obdobích jaro a podzim. Analýza některých specifických látek, souvisejících se zemědělskou činností, byla provedena jenom u jarního odběru vzorků.

Hodnocení výsledků jakosti podzemních vod za rok 2005 se, vzhledem k požadavkům Rámcové směrnice vodní politiky, orientovalo zejména na nebezpečné látky. V ČHMÚ bylo provedeno

srovnání naměřených hodnot ukazatelů jakosti podzemních vod s:

- hodnotami mezí stanovitelnosti,
- hodnotami kritérií A, B a C podle metodického pokynu MŽP z 15.9.1996 „Kritéria znečištění zemin a podzemní vody“,
- limity pro pitnou vodu dle vyhlášky MZd č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví požadavky na pitnou vodu a rozsah a četnost její kontroly (pro ukazatele, které nemají stanoven limit v této vyhlášce byl použit limit stanovený normou ČSN 75 7111 Pitná voda).

Ze souhrnu výsledků o překročení kritérií A, B a C vyplynulo, že 26 ukazatelů minimálně jedenkrát v roce 2005 překročilo normativ C, přičemž nejvyšší procento překročení bylo zaznamenáno v ukazatelích chloridy (3,8 % všech vzorků, 7,5 % vzorků mělkých vrtů), amonné ionty (3,0 % všech vzorků, 5,1 % vzorků mělkých vrtů) a hliník (2,0 % všech vzorků, bez významnějších rozdílů u jednotlivých typů objektů). Velmi málo časté je překročení u 1,2-cis-dichlorethenu (0,8 % všech vzorků) a tetrachlorethenu (0,7 % všech vzorků). Ostatních 21 ukazatelů (pesticidy, těkavé organické látky a kovy) překročilo normativ C velmi sporadicky (0,1 až 0,4 % všech vzorků). Hodnoty naměřené nad hodnotami kritéria B a pod hodnotami C byly zjištěny u 23 látek, ze kterých nejvyšším procentem jsou zastoupeny chloridy (3,6 % všech vzorků, 9,9 % vzorků mělkých vrtů), amonné ionty (2,9 % všech vzorků, 5,8 % vzorků mělkých vrtů), bor (2,8 % všech vzorků, 3,2 % vzorků hlubokých vrtů a pramenů), a hliník (0,8 % všech vzorků, 1,0 % vzorků hlubokých vrtů a pramenů), dále se sporadicky vyskytovaly fluoridy, dusitany, chrysen, benzo(b)fluo-

ranthen, 1,2-cis-dichlorethen, nikl, beryllium, kadmium, vanad, arsen, olovo, benzo(g,h,i)perylene, benzo(b)fluoranthen, benzo(a)antracen, benzo(a)pyren, methidathion, metalochlor, chlortoluron a acetochlor. Celkově je výskyt ukazatelů překračujících normativ B a C nejčastější v podzemních vodách mělkých vrtů orientovaných do aluvií řek, které jsou antropogenní činností nejvíce ovlivněny.

Výčet ukazatelů vyskytujících se nad hodnotami kritérií B a C se v posledních letech výrazně nemění. Jejich počet byl v roce 2005 vyšší ve srovnání s rokem 2004. Souvisí to však s širším rozsahem analyzovaných ukazatelů.

Z hlediska srovnání jakostních ukazatelů podzemních vod s požadavky pro pitnou vodu byly nejčastěji v nadlimitních hodnotách zjištěny ukazatele dusičnany (13,0 % nadlimitních vzorků), amonné ionty (11,6 % nadlimitních vzorků), chemická spotřeba kyslíku manganistanem (9,4 % nadlimitních vzorků), sírany (8,2 % nadlimitních vzorků), chloridy (7,4 % nadlimitních vzorků), nikl (4,7 % nadlimitních vzorků), hliník (3,6 % nadlimitních vzorků) a benzo(a)pyren (2,8 % nadlimitních vzorků). Méně často byly limity překročeny v ukazatelích: arsen (2,6 % nadlimitních vzorků), fluoridy (2,3 % nadlimitních vzorků), atrazin (2,5 % nadlimitních vzorků), desethylatrazin (2,5 % nadlimitních vzorků), hexazinon (1,7 % nadlimitních vzorků). Všechny tyto nadlimitní látky (kromě fluoridů, hliníku a niklu) jsou větším podílem zastoupeny v podzemních vodách mělkých vrtů.

Vzhledem k požadavkům pro pitnou vodu přetrvává téměř stejný rozsah látek základního složení vod v nadlimitních koncentracích v porovnání s rokem 2004. Výskyt organických nebezpečných látek v nadlimitních

koncentracích je také srovnatelný s rokem 2004, mírně se snížil výskyt nadlimitních koncentrací, který byl zaznamenán u benzo(a)pyrenu.

Celkově lze shrnout, že jako nejvýraznější ukazatele znečištění podzemních vod se jeví dusíkaté látky (zejména dusičnany a amonné ionty), chloridy a kovy (zejména hliník). Organické látky se na znečištění podzemních vod podílejí menší částí, nejvíce jsou zastoupeny těkavé organické látky, které byly zjištěny v podzemních vodách mělkých vrtů, zejména v oblasti Neratovic. Méně významný je výskyt polyaromatických uhlovodíků (opakovaně se zjišťuje ve třech lokalitách: Zábřeh, Machov a Mratín). Zvýšené koncentrace dusíkatých látek byly zjištěny v oblastech se zvýšenou zemědělskou aktivitou.

Tabulka 1.3.1 Přehled počtů objektů s překročením kritérií B, C min. v 1 ukazateli za rok 2005

Objekty	Počet objektů	Počet objektů s překročením B nebo C	% objektů s překročením B nebo C
Mělké vrty	147	57	38,8 (42,2 v r. 2004)
Hluboké vrty a prameny	315	52	16,5 (13,9 v r. 2004)
Veškeré objekty	462	109	23,6 (22,9 v r. 2004)

Pramen: ZVHS

2

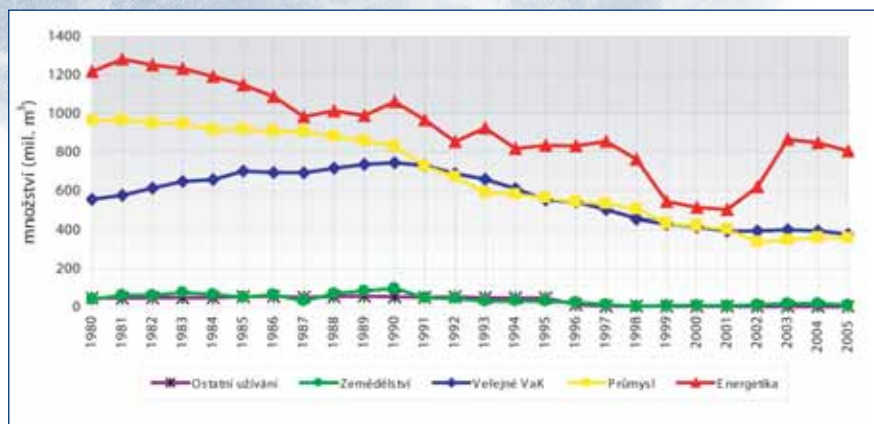
VODOHOSPODÁŘSKÁ BILANCE – NAKLÁDÁNÍ S VODAMI

2.1 ODBĚRY POVRCHOVÝCH VOD

Meziroční pokles odběrů povrchových vod ve srovnání s rokem 2004 představoval 4,5 %. V roce 2005 bylo odebráno celkem 1 553,4 mil. m³ povrchových vod, z důvodů sjednocení údajů jednotlivých s.p. Povodí nejsou zahrnuty do odběrů povrchových vod převody vody a vody odebrané pro rybníční soustavy.

Ke snížení odběrů došlo ve všech skupinách uživatelů, tj. ve všech kategoriích odběrů. Nejvýznamnější podíl z celkových odběrů povrchových vod činí celkové odběry pro výrobu a rozvod elektřiny, plynu, páry a teplé vody, které se sice oproti roku 2004 snížily o 5,1 %, ale přesto i nadále činí více jak polovinu celkových odběrů.

Graf 2.1.1 Odběry povrchových vod v ČR v letech 1980 – 2005

Pramen: MZe

Struktura evidovaných odběrů vody v jednotlivých povodích v roce 2005 je uvedena v Tabulce

2.1.1. Celkový vývoj odběrů povrchových vod od roku 1980 znázorňuje Graf 2.1.1.

Podrobnější informace o uvedených ODVĚTVÍCH:

Vodovody	Veřejné vodovody a kanalizace	OKEČ: 41 a 90, bez 410010
Zemědělství	Zemědělství bez chovu ryb	OKEČ: 01 – 05, bez 050200
Energetika	Výroba a rozvod elektřiny a tepla	OKEČ: 401 a 403
Průmysl	Průmysl – bez energetiky a vodovodů	OKEČ: 10 – 45, bez 401, 403 a 41
Ostatní užívání	Jiné činnosti – bez veřejné kanalizace	OKEČ: 50 – 93, bez 90
Celkem	Celkové údaje (bez rybníků a převodů)	OKEČ: 01 – 93, bez 050200 a 410010

Tabulka 2.1.1 Odběry povrchových vod v roce 2005 v mil. m³ odběrateli nad 6 000 m³/rok nebo 500 m³/měsíc

s.p. Povodí	Skupina uživatelů										Celkem	
	Vodovody		Zemědělství		Energetika		Průmysl		Ostatní užívání			
	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet
Povodí Labe, s.p.	40,1	30	7,1	39	616,4	12	115,8	112	0,4	18	779,8	211
Povodí Vltavy, s.p.	163,1	46	0,8	13	33,1	3	74,1	102	0,7	14	271,8	178
Povodí Ohře, s.p.	53,9	29	0,3	12	52,1	5	53,7	66	0,1	6	160,1	118
Povodí Odry, s.p.	76,8	16	0	0	5,3	1	88,6	66	0,5	24	171,2	107
Povodí Moravy, s.p.	43,8	36	2,8	25	98,0	2	25,7	117	0,2	14	170,5	194
Česká republika	377,7	157	11,0	89	804,9	23	357,9	463	1,9	76	1 553,4	808

Pramen: MZe, s.p. Povodí

2.2 ODBĚRY PODZEMNÍCH VOD

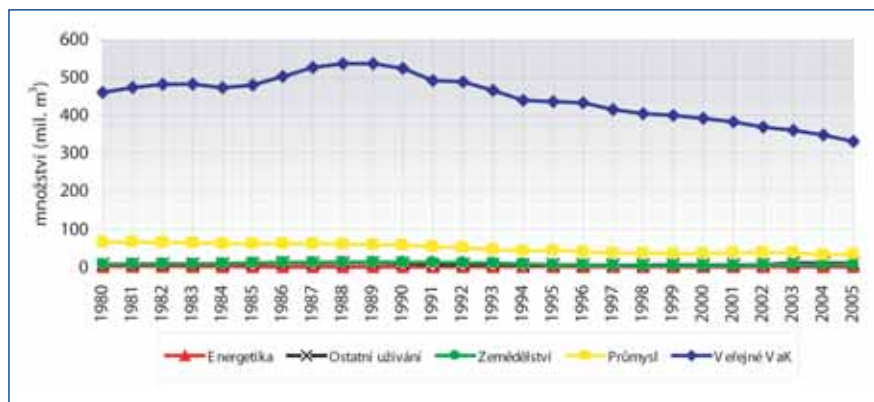
■ Celkové množství odebraných podzemních vod ve srovnání s rokem 2004 kleslo o 3,9 %, což svědčí o skutečnosti, že zvyšování tempa poklesu v této kategorii odběrů dosáhlo svého maxima v minulém období.

Pokles byl zaznamenán ve všech kategoriích, s výjimkou odběrů pro zemědělství, kde došlo oproti roku 2004 k mírnému nárůstu. Celkový rozdíl v odběrech podzemních vod připadá na kategorii odběrů pro úpravu a rozvod vody, kde došlo ke snížení o více než 17 mil. m³, což v poměrovém vyjádření činí pokles o téměř 5 %. Oproti tomuto celkovému poklesu v množství odebrané podzemní vody došlo k nárůstu v počtu celkových odběrů za souhrn povodí o 70 odběrů.

Struktura evidovaných odběrů vody v rámci jednotlivých s.p. Povodí v roce 2005 je uvedena v Tabulce 2.2.1. V roce 2005 bylo evidováno 3 614 odběrů podzemní vody v množství 386,1 mil. m³. Jedná se o odběry nad 6 000 m³ za rok nebo 500 m³ za měsíc.

Celkový vývoj odběrů podzemní vody od roku 1980 znázorňuje Graf 2.2.1.

Graf 2.2.1 Odběry podzemních vod v ČR v letech 1980 – 2005

Pramen: MZe

Labe, Pardubice

2.3 VYPOUŠTĚNÍ ODPADNÍCH A DŮLNÍCH VOD

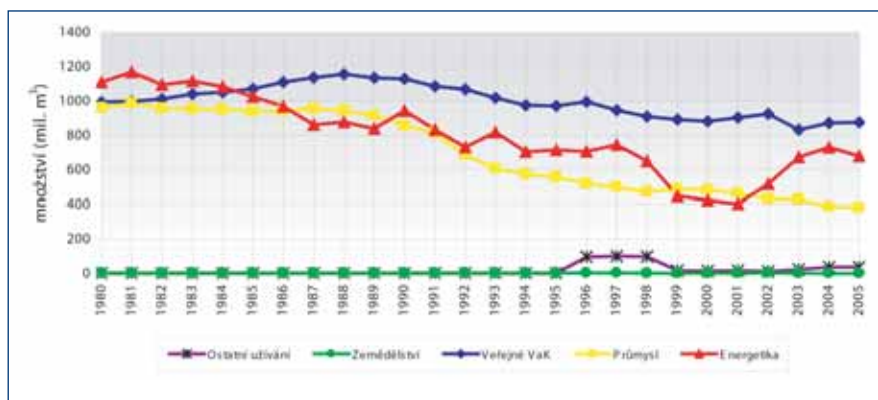
■ V roce 2005 bylo do vodních toků vypuštěno 1 971,8 mil. m³ odpadních a důlních vod. Z důvodu sjednocení údajů jednotlivých s.p. Povodí nejsou zahrnuty do vypouštěných odpadních a důlních vod převody vody. V množství vypouště-

Tabulka 2.2.1 Odběry podzemních vod v roce 2005 v mil. m³ odběrateli nad 6 000 m³/rok nebo 500 m³/měsíc

s.p. Povodí	Skupina uživatelů											Celkem	
	Vodovody		Zemědělství		Energetika		Průmysl		Ostatní užívání				
	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet	
Povodí Labe, s.p.	102,3	622	1,5	99	0,9	5	9,8	148	1,8	47	116,3	921	
Povodí Vltavy, s.p.	38,7	721	3,1	195	0	0	8,5	126	2,5	14	52,8	1 056	
Povodí Ohře, s.p.	54,2	322	0,4	14	0,3	1	6,6	88	2,0	12	63,5	437	
Povodí Odry, s.p.	20,4	125	0,4	24	0	0	2,0	37	0,6	31	23,4	217	
Povodí Moravy, s.p.	114,9	583	3,2	183	0	0	7,5	138	4,5	79	130,1	983	
Česká republika	330,5	2 373	8,6	515	1,2	6	34,4	537	11,5	183	386,1	3 614	

Pramen: MZe, s.p. Povodí

Graf 2.3.1 Vypouštění do povrchových vod v ČR v letech 1980 – 2005

Pramen: MZe

ných odpadních a důlních vod nastal v roce 2005 oproti roku 2004 obrat a došlo ke snížení o 2,6 %.

Téměř k celému snížení vypouštěného množství došlo v jediné kategorii – výroba a rozvod elektřiny, plynu, páry a teplé vody. V ostatních skupinách uživatelů nastala ve vypouštění odpadních a důlních vod do vod povrchových stagnace, případně došlo k zanedbatelnému zvýšení.

V roce 2005 bylo evidováno 3 884 vypouštění odpadních a důlních vod do povrchových vod v objemu cca 1 972 mil. m³. Jedná se o zdroje nad 6 000 m³ za rok nebo 500 m³ za měsíc. Z důvodů sjednocení údajů od jednotlivých s.p. Povodí nejsou do evidence zahrnovány převody vody.

Dlouhodobý pokles odběrů a vypouštění se pomalu zastavuje, o čemž svědčí stagnace, případně zvolňování tempa poklesu, což je patrné z uvedených přehledů realizovaných odběrů vod a vypouštění odpadních a důlních vod pro hlavní kategorie uživatelů v delší časové řadě. Členění uživatelů do jednotlivých skupin je dle dispozic Českého statistického úřadu (dále jen „ČSÚ“) určeno podle odvětvové klasifikace ekonomických činností (dále jen „OKEČ“). Nad Tabulkou 2.1.1 jsou uvedeny podrobnější informace o zařazování odběrů a vypouštění do konkrétních skupin uživatelů na základě zařazení podle OKEČ.

Tabulka 2.3.1 Vypouštění odpadních a důlních vod do povrchových vod v roce 2005 v mil. m³ u zdrojů nad 6 000 m³/rok nebo 500 m³/měsíc

s.p. Povodí	Skupina uživatelů											
	Vodovody		Zemědělství		Energetika		Průmysl		Ostatní užívání		Celkem	
	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet
Povodí Labe, s.p.	178,6	453	0	0	578,0	21	106,6	213	1,5	59	864,7	746
Povodí Vltavy, s.p.	303,3	993	0,1	4	8,2	3	63,7	176	4,2	35	379,5	1 211
Povodí Ohře, s.p.	82,4	258	0	0	21,9	13	124,0	167	3,7	24	232,0	462
Povodí Odry, s.p.	116,1	299	0	0	2,0	1	59,4	48	23,2	115	200,7	463
Povodí Moravy, s.p.	194,0	789	0,1	2	68,3	3	28,1	170	4,4	38	294,9	1 002
Česká republika	874,4	2 792	0,2	6	678,4	41	381,8	774	37,0	271	1 971,8	3 884

Pramen: MZe, s.p. Povodí

3

SPRÁVA VODNÍCH TOKŮ

3.1 ODBORNÁ SPRÁVA VODNÍCH TOKŮ

- V roce 2005 byla provedena novela vyhlášky č. 470/2001 Sb., kterou se stanoví seznam významných vodních toků a způsob provádění činností souvisejících se správou vodních toků, a to s účinností k 1.7.2005 vyhláškou č. 267/2005 Sb.

Změna vyhlášky byla vyvolána zejména potřebou doplnění a upřesnění přílohy č. 1 – „Seznamu významných vodních toků“, v návaznosti na aktualizaci evidence vodních toků prováděnou dle vyhlášky č. 391/2004 Sb., o rozsahu údajů v evidenci stavu povrchových a podzemních vod a o způsobu zpracování, ukládání a předávání těchto údajů do informačních systémů veřejné správy. Seznam byl doplněn o nový identifikátor významných vodních toků (CEVT IDVT),

Tabulka 3.1.1 Odborná správa vodních toků

Kategorie	Správce	Délka vodních toků v km	
		2004	2005
Významné vodní toky			
	Povodí Labe, s.p.	3 564,20	3 560,10
	Povodí Vltavy, s.p.	4 744,67	4 761,10
	Povodí Ohře, s.p.	2 290,81	2 290,81
	Povodí Odry, s.p.	1 110,80	1 111,39
	Povodí Moravy, s.p.	3 813,66	3 814,55
	Celkem působnost MZe	15 524,14	15 537,95
Drobné vodní toky			
	ZVHS	35 572,65	35 649,49
	Lesy ČR, s.p.	19 324,20	19 609,73
	s.p. Povodí celkem	1 382,52	1 390,87
	Celkem působnost MZe	56 279,37	56 650,09
	Ostatní ¹⁾	4 196,49	3 811,96
	Celkem drobné vodní toky	60 475,86	60 462,05
	Vodní toky celkem	76 000,00	76 000,00

Pramen: MZe

Pozn.: ¹⁾ Zahnuje správy Národních parků, Ministerstvo obrany (úřady vojenských újezdů), obcí a ostatních fyzických a právnických osob (např. doly)

kteřý nahradil dosud používaný identifikátor HEIS. Dále došlo k pojmenování 70 bezejmenných významných vodních toků a většiny významných vodních toků, které byly v této příloze dosud vedeny pod názvem „Hraniční potok“. Úpravy některých ustanovení vyhlášky byly provedeny za účelem zpřesnění nebo zjednodušení textu těchto ustanovení na základě vyhodnocení dosavadních zkušeností získaných z aplikace vyhlášky v praxi.

Z hlediska srovnání s předchozím seznamem vodohospodářsky významných vodních toků došlo k rozšíření seznamu na konečných 814 vodních toků.

I nadále jsou rozhodujícími správci vodních toků – státní podniky Povodí, ZVHS a Lesy ČR, s.p. v působnosti MZe, kteří zajišťují správu cca 94,5 % délky vodních toků v ČR. Přibližně 5,5 % se na správě vodních toků podílejí obce, Ministerstvo obrany (újezdní úřady vojenských újezdů), správy národních parků a ostatní (fyzické a právnické osoby).

Změny ve vymezení významných vodních toků probíhají postupně, některé vodní toky jsou převáděny ze správy státních podniků Povodí do správy ZVHS, Lesů ČR, s.p. a naopak. Dle výše uváděné vyhlášky jsou některé pramenné úseky a hraniční toky, původně vedené jako drobné toky, zařazeny do kategorie významných vodních toků. Tyto přesuny jsou zdokumentovány dle jednotlivých správců vodních toků v Tabulce 3.1.1.

- **Požizovací hodnota dlouhodobého hmotného majetku souvi-**

Tabulka 3.1.2 Pořizovací hodnota dlouhodobého hmotného majetku souvisejícího s vodními toky v mld. Kč

Správci vodních toků v působnosti MZe	2004	2005
Povodí Labe, s.p.	8,33	8,37
Povodí Vltavy, s.p.	7,35	7,39
Povodí Ohře, s.p.	7,60	7,76
Povodí Odry, s.p.	4,74	4,90
Povodí Moravy, s.p.	6,70	6,73
s.p. Povodí celkem	34,72	35,15
ZVHS	8,08	8,38
Lesy ČR, s.p.	2,30	2,35
Celkem	45,10	45,88

Pramen: MZe

sejícího s vodními toky vykazuje meziroční nárůst v celkové výši 0,78 mld. Kč a v roce 2005 dosahuje hodnota tohoto majetku téměř 46 mld. Kč.

Meziroční nárůst vyjadřuje převážně přírůstky dlouhodobého hmotného majetku (dále jen „DHM“) získané obnovou a plánovitým rozvojem v oblasti svěřeného majetku formou běžné investiční výstavby a průběžného zařazování převzatého majetku a dokončených vodních děl. V roce 2005 nebylo žádným ze správců vodních toků dokončeno, kolaudováno a převedeno do užívání vodní dílo, které by významně ovlivnilo ukazatele vyjadřující pořizovací hodnoty dlouhodobého hmotného majetku. Některé hodnoty mírně ovlivnila v roce 2005 změna ekonomického výkaznictví (např. zařazování položek 215, 214, 125 a 113 – přístupy, vodní cesty, vodní stupně, mosty, podjezdy a limnigrafické stanice). Konkrétní hodnoty DHM v pořizovacích cenách u jednotlivých správců vodních toků s meziročním vývojem (přírůstky DHM) uvádí Tabulka 3.1.2.

■ **V průběhu roku 2005 byly zakladatelem vydány nové Zakladací listiny s.p. Povodí Odry, Moravy, Ohře a Labe, přičemž znění dosavadních Statutů s.p. Povodí zůstalo provedenou aktualizací Zakladacích listin nedotčeno.**

MZe vykonává jménem státu funkci zakladatele státních podniků Povodí ve smyslu příslušných právních předpisů, konkrétně dle ustanovení § 1 odst. 4 zákona č. 305/2000 Sb., o povodích a dle ustanovení § 4 odst. 1 zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku, v platném znění, a nese tak zodpovědnost za zajištění souladu dotčených zakladatelských dokumentů, respektive Zakladacích listin a Statutů s.p. Povodí, s následně nastalými skutečnostmi. Pravidelná aktualizace Zakladacích listin a Statutů s.p. Povodí je pak prováděna v převažující míře v souvislosti se změnou legislativy v oblasti vodního hospodářství, personálního složení příslušných dozorčích rad, změnou na pozici statutárního orgánu, popřípadě zástupců statutárního orgánu, rozšíření nebo jinou změnou stanoveného předmětu podnikání, personálními či organizačními změnami na straně MZe atd.

Správa drobných vodních toků byla i nadále zajišťována především ZVHS a u toků zejména bystřinného charakteru Lesy ČR, s.p.

Kontrolní činnost jednotlivých státních podniků Povodí a ZVHS je prováděna zakladatelem, resp. zřizovatelem. V roce 2005 byly provedeny u státních podniků Povodí a ZVHS následující jak komplexní, tak i úzce zaměřené kontroly s těmito výsledky:

NEJVYŠŠÍ KONTROLNÍ ÚŘAD

V roce 2005 provedl Nejvyšší kontrolní úřad kontroly na třech s.p. Povodí (Vltava, Labe, Ohře). Celkem bylo realizováno 5 kontrol zaměřených na čerpání státních podpor při obnově území postiženého povodněmi, na finanční prostředky poskytované v rámci programů EU (ISPA a PHARE) a na dotační prostředky související s ochranou před povodněmi. V rámci

těchto kontrol nebyly zjištěny žádné závažné nedostatky.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Odborem programového financování byly prováděny zejména kontroly plnění podmínek a čerpání finančních prostředků v rámci investičních i provozních dotací. U všech státních podniků Povodí (kromě Odry) bylo v roce 2005 provedeno celkem 11 těchto kontrol, při kterých nebyly shledány zásadní závady.

FINANČNÍ ÚŘADY A KRAJSKÁ FINANČNÍ ŘEDITELSTVÍ

Těmito orgány státní správy bylo u s.p. Povodí v roce 2005 provedeno 8 kontrol zaměřených na kontrolu dodržování rozpočtových pravidel a kázně. V případě Krajských finančních ředitelství se jednalo o kontrolu čerpání dotačních finančních prostředků na programy související zejména s ochranou před povodněmi. V rámci těchto kontrol nebyly zjištěny závady.

OKRESNÍ SPRÁVY SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ

Provedly u státních podniků Povodí Vltavy, Ohře a Moravy celkem 6 kontrol pojistného, provádění nemocenského pojištění a plnění úkolů v důchodovém pojištění. Při těchto kontrolách nebyly zjištěny žádné závažné nedostatky.

VŠEOBECNÁ ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA

Provedla kontrolu povinností zaměstnavatele v oblasti placení pojistného na zdravotní pojištění u státního podniku Povodí Vltavy. Nebyly shledány žádné nedostatky.

STÁTNÍ ENERGETICKÁ INSPEKCE

Provedla kontrolu dodržování zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, u státních podniků Povodí Vltavy, Ohře a Odry. Při těchto kontrolách nebyly zjištěny žádné nedostatky.

KONTROLY PROVEDENÉ DALŠÍMI ORGÁNY STÁTNÍ SPRÁVY

Kontrola Ministerstva obrany u s.p. Povodí Vltavy prověřila přípravu a účinnost hospodářských opatření pro krizové stavy. Státní fond dopravní infra-

struktury (dále jen „SFDI“) provedl u s.p. Povodí Labe kontrolu stavby, na kterou poskytl dotaci. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (dále jen „AOPK“) se na s.p. Povodí Odry zaměřila na kontrolu dokladů k akcím z programu revitalizace říčních toků. Ze strany Inspektorátu bezpečnosti práce společně s Krajskými hygienickými stanicemi Olomouckého a Zlínského kraje byly na s.p. Povodí Moravy provedeny kontroly dodržování předpisů bezpečnosti práce a ochrany veřejného zdraví. U většiny dokončených kontrol nebyly nalezeny žádné nedostatky, drobné nedostatky zjištěné v ojedinělých případech nemohly zpochybnit správnost kontrolovaných postupů prověřovaných podniků, které s okamžitou platností přijímaly nápravná opatření.

U ZVHS byly provedeny v roce 2005 tyto kontroly:

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Odbor programového financování ve vodním hospodářství provedl veřejnoprávní průběžné kontroly na místě ve smyslu § 13 odst. 1 zákona č. 320/2001 Sb. Předmětem kontrol bylo ověření použití finančních prostředků na akce hrazené v rámci podprogramů 229 113, 229 063, 229 013, 329 010 a na běžnou údržbu drobných vodních toků, vodních nádrží a hlavních odvodňovacích zařízení. V rámci kontrol nebyly nalezeny závady a nedošlo k porušení kritérií „Závažných pravidel poskytování finančních prostředků v oblasti vod v roce 2005 a způsobu kontroly jejich užití“ a podmínek čerpání výdajů státního rozpočtu uvedených v příloze č. 2 k Rozhodnutí. Kontrolováno bylo celkem 14 akcí.

VŠEOBECNÁ ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA

Provedla kontrolu plateb pojistného na veřejné zdravotní pojištění a dodržování ostatních povinností na ústředí ZVHS a ZVHS – Oblasti povodí Ohře. Při kontrole nebyly shledány nedostatky.

ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ

Provedla kontrolu pojistného, nemocenského pojištění a plnění úkolů v důchodovém pojištění u ZVHS –

Oblasti povodí Labe, Ohře, Moravy a Dyje. Při těchto kontrolách nebyly zjištěny žádné závažné nedostatky.

3.2 STÁTNI PODNIKY POVODÍ

■ V roce 2005 celkové výnosy státních podniků Povodí vykazovaly meziroční pokles ve výši 8,4 %. Tržby a výnosy však nelze posuzovat pouze z hlediska celkového meziročního vývoje, ale je nutné je při celkovém hodnocení očistit od provozních dotací, které jsou dle platné metodiky zahrnovány do celkových výnosů. Po očištění tržeb a dalších výnosů od provozních dotací, které s postupným odstraňováním povodňových škod každoročně klesají, dosáhly výnosy meziročního nárůstu představující navýšení oproti roku 2004 o 3,8 %.

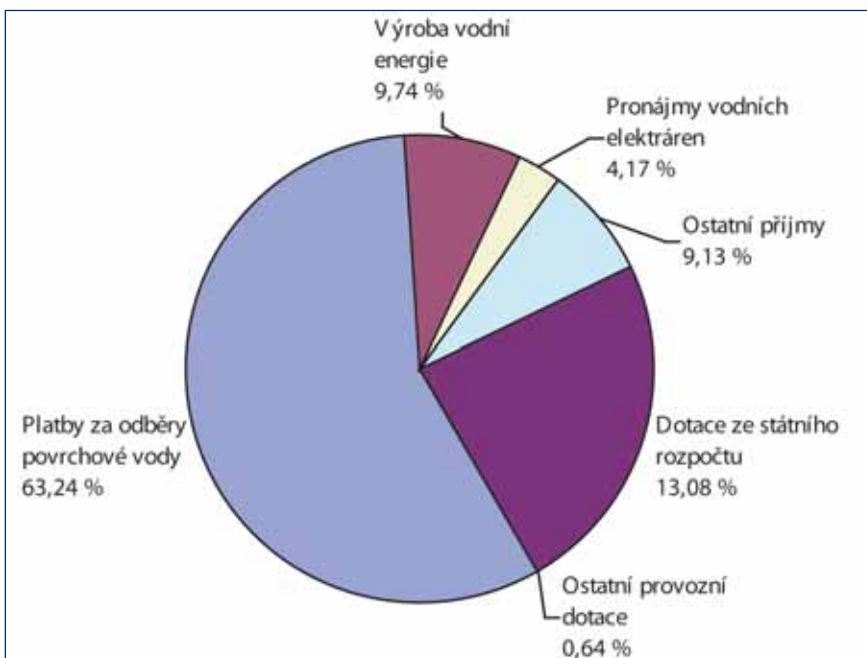
Tento mírný meziroční nárůst výnosů státních podniků byl ovlivněn zejména růstem tržeb za odběry povrchové vody o více než 30 mil. Kč, což odpovídá meziročnímu nárůstu ve výši 1,3 % a za výrobu elektrické energie s meziročním nárůstem v absolutním vyjádření představující zvýšení o téměř 36 mil. Kč (nárůst přesahující 11 %). Dále se na růstu tržeb výrazněji podílely též příjmy za využívání vzdouvacích zařízení. Při analýze provozních dotací, které se v minulých dvou letech vyznačovaly posilováním přídelu finančních prostředků ze státního rozpočtu, je patrné, že tento zdroj bude postupně omezován, což se projevilo již ve výsledcích za rok 2004. Podíl dotací na celkových výnosech klesá, což je nejlépe patrné z Grafu 3.2.1, kdy dotace v roce 2003 představovaly více jak 36 % z celkových výnosů, v roce 2004 již pouze necelých 24 % a v roce 2005 dosahují cca 13 %. Tyto dotační přídělky, které v minulých letech umožnily a nejvíce ovlivnily a urychlily rekonstrukci i obnovu vodohospodářského majetku po povodních, byly reakcí na urychlené odstranění napáchaných škod. Umožnily realizovat i řadu protipovodňových opatření, stanovit záplavo-

Tabulka 3.2.1 Struktura výnosů s.p. Povodí v roce 2005 v tis. Kč

Ukazatel	Povodí Labe, s.p.	Povodí Vltavy, s.p.	Povodí Ohře, s.p.	Povodí Odry, s.p.	Povodí Moravy, s.p.	s.p. Povodí celkem
Platby za odběry povrchové vody	669 021	513 212	392 947	396 315	362 122	2 333 617
Výroba elektrické energie	30 786	115 982	157 570	31 792	23 125	359 255
Příjmy za využívání vzdouvacích zařízení	13 896	132 202	2 619	0	4 956	153 673
Ostatní příjmy	92 256	77 430	73 068	35 656	58 411	336 821
Dotace ze státního rozpočtu	89 837	150 694	57 124	0	184 819	482 474
Ostatní provozní dotace	242	797	0	0	22 396	23 435
s.p. Povodí celkem	896 038	990 317	683 328	463 763	655 829	3 689 275

Pramen: MZe, s.p. Povodí

Graf 3.2.1 Struktura výnosů s.p. Povodí v roce 2005

Pramen: MZe

vá území a zpracovat řadu studií, nezbytných pro systematickou činnost v dalších letech, v souladu s koncepcí vodohospodářské politiky.

Největší část celkových výnosů s.p. Povodí i v roce 2005 tvořily platby za odběry povrchové vody, které jsou i nadále nejdůležitějším zdrojem příjmů na úhradu nákladů správy vodních toků, zejména k zajištění podmínek pro povolené odběry vody. Jejich meziroční nárůst přesahoval 30 mil. Kč a vzhledem k omezování provozních dotací (i při poklesu celkových odběrů v technických jednotkách) jejich podíl v roce 2005 na celkových tržbách oproti roku 2004 mírně vzrostl a překračuje 64 %. Převažujícím trendem je však meziroční pokles, který je patrný zejména po vyloučení vlivu dotací s výraznou sna-

hou státních podniků tyto výpadky nahradit vyšším nárůstem v ostatních tržbách a výnosech.

V meziročním srovnání vykazují největší nárůst příjmy za výrobu elektrické energie (téměř o 36 mil. Kč) a příjmy za využívání vzdouvacích zařízení ve výši téměř 29 mil. Kč. Struktura výnosů s.p. Povodí v roce 2005 je vyjádřena v Tabulce 3.2.1 a Grafu 3.2.1.

Vývoj celkových dodávek povrchové vody za úplatu v technických jednotkách v delší časové řadě je uveden v Tabulce 3.2.2. Ceny za jednotlivé druhy odběrů povrchové vody jsou uvedeny v Tabulkách 3.2.3 a 3.2.4. Platby za odběry povrchové vody v desetileté časové řadě uvádí Tabulka 3.2.5.

- Celkové ceny povrchové vody se oproti předchozímu roku v průměru zvýšily o 2,1 %, ceny povrchové vody v rámci ostatních odběrů se zvýšily téměř o 2,9 %. Jedná se o ceny věcně usměrňované, do nichž lze promítnout pouze ekonomicky oprávněné náklady, průměrný zisk a daň podle příslušných daňových předpisů.

Od roku 2003 jsou kromě průtočného chlazení a ostatních odběrů zjišťovány i úrovně odběrů a ceny povrchové vody pro účely zemědělských závlah a zatápění umělých prohlubní terénu. S výjimkou Povodí Odry, s.p. se v roce 2005 realizovaly odběry pro účely zemědělských závlah v celkovém rozsahu 1 161 tis. m³, což představuje za souhrn všech státních podniků v meziročním porovnání téměř zdvojnásobení v této kategorii, na kterém se však podílel pouze s.p. Povodí Vltavy, jehož odběry v rámci této kategorie činily více než polovinu veškerých uvedených odběrů. Odběry povrchové vody pro zatápění umělých prohlubní v terénu, se tak jako v roce 2004, uskutečnily pouze u Povodí Ohře, s.p. a došlo k mimořádnému meziročnímu navýšení z 500 tis. m³ na 3 883 tis. m³.

Současné ceny v dnešním pojetí nevyjadřují hodnotu povrchové vody, ale cenu služby – tj. umožnění dodávek, které zabezpečují s.p. Povodí uživatelům vody. Tyto ceny podléhají regulaci formou věcného usměrňování podle zákona č. 526/1990 Sb., o cenách a pravidlům stanoveným rozhodnutími Ministerstva financí (dále jen „MF“) o regulaci cen, tj. příslušnými výměry, kterými se vydává seznam zboží s regulovanými cenami, které jsou uveřejňovány v Cenovém věstníku.

- V roce 2005 státní podniky Povodí v souhrnu vykázaly růst příjmů za odběry povrchové vody, který je v absolutní částce zvýšením o více než 30 mil. Kč, což představuje meziroční nárůst v této kategorii příjmů o 1,3 %.

Tabulka 3.2.2 Dodávky povrchové vody za útlatu v letech 1998 – 2005 v tis. m³

s.p. Povodí	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Povodí Labe, s.p.	a) 787 331	572 341	534 300	508 435	571 365	803 416	815 491	777 041
	b) 49 710	45 137	43 630	43 279	41 618	36 334	39 182	39 818
Povodí Vltavy, s.p.	a) 324 336	294 550	276 626	264 802	266 916	286 889	274 084	262 532
	b) 207 949	192 786	185 072	171 924	167 878	173 773	163 896	160 483
Povodí Ohře, s.p.	a) 207 855	190 731	176 183	176 403	169 092	170 975	162 934	155 315
	b) 71 517	67 185	63 206	60 263	57 807	58 951	57 033	53 644
Povodí Odry, s.p.	a) 198 122	182 515	175 883	166 799	173 275	172 795	163 874	165 044
	b) 77 245	72 108	69 434	66 255	72 167	74 183	70 729	72 682
Povodí Moravy, s.p.	a) 171 842	156 247	141 902	132 680	135 366	165 653	145 185	154 770
	b) 38 086	36 499	38 768	39 398	38 112	38 256	36 969	34 953
s.p. Povodí celkem	a) 1 689 486	1 396 384	1 304 894	1 249 119	1 316 014	1 599 728	1 561 568	1 514 702
	b) 444 507	413 715	400 110	381 119	377 582	381 497	367 809	361 580

Pramen: s.p. Povodí

Pozn.: a) za útlatu celkem,

b) z toho pro vodovody pro veřejnou potřebu.

Tabulka 3.2.3 Cena za odběry pro průtočné chlazení v letech 1996 – 2005 v Kč/m³

s.p. Povodí	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Povodí Labe, s.p.	0,33	0,45	0,53	0,61	0,67	0,67	0,65	0,39	0,40	0,40
Povodí Vltavy, s.p.	0,48	0,51	0,55	0,70	0,76	0,81	0,86	0,91	0,92	0,93
Povodí Moravy, s.p.	0,42	0,46	0,49	0,53	0,56	0,60	0,53	0,41	0,49	0,54

Pramen: s.p. Povodí

Pozn.: Jednotková cena za m³ je uváděna bez daně z přidané hodnoty.

Tabulka 3.2.4 Cena za ostatní odběry povrchové vody v letech 1996 – 2005 v Kč/m³

s.p. Povodí	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Povodí Labe, s.p.	0,83	0,99	1,16	1,39	1,54	1,71	1,88	2,04	2,20	2,35
Povodí Vltavy, s.p.	0,95	1,03	1,15	1,41	1,55	1,65	1,70	1,79	1,90	2,00
Povodí Ohře, s.p.	1,43	1,52	1,67	1,87	1,99	2,11	2,23	2,33	2,41	2,53
Povodí Odry, s.p.	0,94	1,18	1,40	1,59	1,74	1,80	2,01	2,08	2,12	2,40
Povodí Moravy, s.p.	1,76	1,92	2,10	2,27	2,53	2,66	2,89	3,06	3,12	3,26
s.p. Povodí celkem	1,08	1,24	1,39	1,59	1,76	1,90	2,10	2,23	2,44	2,51

Pramen: s.p. Povodí, ÚV T.G.M.

Pozn.: Jednotková cena za m³ je uváděna bez daně z přidané hodnoty.

Tabulka 3.2.5 Platby za odběry povrchové vody v letech 1995 – 2005 v mil. Kč

s.p. Povodí	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Povodí Labe, s.p.	419	448	548	556	530	532	536	566	613	669	669
Povodí Vltavy, s.p.	332	337	345	357	383	401	408	438	495	508	513
Povodí Ohře, s.p.	288	323	343	368	375	367	397	399	427	420	393
Povodí Odry, s.p.	195	221	255	273	279	294	301	347	359	347	396
Povodí Moravy, s.p.	256	266	273	264	266	277	287	300	368	359	362
s.p. Povodí celkem	1 490	1 595	1 764	1 818	1 833	1 871	1 929	2 050	2 262	2 303	2 333

Pramen: s.p. Povodí

Na tomto výsledku se nejvíce podílí s.p. Povodí Odry, jehož nárůst tržeb v této kategorii představuje v absolutní částce téměř 50 mil. Kč. V ostatních státních podnicích došlo pouze k mírným nárůstům, případně stagnaci ve vývoji tržeb, s výjimkou s.p. Povodí Ohře, kde se projevil výraznější pokles a to o 27 mil. Kč, který byl kompenzován větším nárůstem tržeb v rámci dalších činností.

- Vzhledem k poměrně příznivé hydrologické situaci došlo ke zvýšení tržeb za elektrickou energii z vlastních malých vodních elektráren téměř o 36 mil. Kč a celkové tržby v této oblasti příjmů dosáhly výše necelých 360 mil. Kč.

Ačkoliv počet malých vodních elektráren ve vlastnictví s.p. Povodí se oproti roku 2004 nezměnil, výnosy s.p. Povodí za tuto kategorii tržeb přesáhly výši 360 mil. Kč své dosavadní maximum. S výjimkou s.p. Povodí Odry došlo k meziročnímu nárůstu u všech ostatních s.p. Povodí. Nejvyšší příjmy za elektrickou energii ve výši téměř 158 mil. Kč vykazuje státní podnik Povodí Ohře disponující nejvyšším počtem vlastních malých vodních elektráren, které v současné době provozuje. Tržby za elektrickou energii v částce přesahující 100 mil. Kč vykazuje též s.p. Povodí Vltavy, který nejvíce zvyšoval počet vlastních malých elektráren. Od roku 2000 se zvýšil jejich celkový počet celkem o čtyři, z toho v roce 2001 o dvě a v roce 2003 a 2004 po jedné. Podrob-

Tabulka 3.2.6 Vlastní malé vodní elektrárny s.p. Povodí v letech 2000 – 2005

s.p. Povodí	Ukazatel	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Povodí Labe, s.p.	Počet MVE	15	15	15	17	17	17
	Instalovaný výkon v kW	2 711	2 711	2 677	4 876	4 876	4 876
	Výr. el. energie v MWh	7 968	10 738	9 974	7 792	15 284	19 135
	Tržby v tis. Kč	9 459	12 515	15 107	14 590	24 109	30 786
Povodí Vltavy, s.p.	Počet MVE	12	14	14	15	16	16
	Instalovaný výkon v kW	8 500	9 600	9 600	15 500	15 900	15 300
	Výr. el. energie v MWh	37 722	50 409	35 873	43 030	67 706	74 050
	Tržby v tis. Kč	39 840	53 217	49 992	62 363	103 649	115 982
Povodí Ohře, s.p.	Počet MVE	20	20	20	20	20	20
	Instalovaný výkon v kW	16 750	16 750	16 750	16 750	16 677	16 677
	Výr. el. energie v MWh	74 494	87 539	106 363	75 560	87 465	96 967
	Tržby v tis. Kč	82 922	95 774	161 747	111 312	137 879	157 570
Povodí Odry, s.p.	Počet MVE	14	14	14	14	14	14
	Instalovaný výkon v kW	4 750	4 750	4 750	4 985	4 985	5 103
	Výr. el. energie v MWh	25 168	25 896	31 019	20 250	24 292	20 649
	Tržby v tis. Kč	26 480	25 732	41 604	27 798	36 484	35 049
Povodí Moravy, s.p.	Počet MVE	12	13	14	14	14	14
	Instalovaný výkon v kW	3 192	3 512	3 612	3 612	3 612	3 612
	Výr. el. energie v MWh	10 613	14 301	14 476	12 412	13 803	14 415
	Tržby v tis. Kč	11 839	15 716	21 603	18 324	21 221	23 125
s.p. Povodí celkem	Počet MVE	73	76	77	80	81	81
	Instalovaný výkon v kW	35 903	37 323	37 389	45 723	46 050	45 568
	Výr. el. energie v MWh	155 965	188 903	197 705	159 044	208 550	225 216
	Tržby v tis. Kč	170 540	202 954	290 053	234 387	323 342	362 512

Pramen: MZe, s.p. Povodí

Tabulka 3.2.7 Ostatní příjmy s.p. Povodí v letech 1997 – 2005 v tis. Kč

s.p. Povodí	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Povodí Labe, s.p.	54 094	50 907	54 754	145 989	124 730	173 429	68 368	87 233	92 256
Povodí Vltavy, s.p.	26 800	56 286	49 222	55 481	79 505	191 391	136 859	85 855	77 430
Povodí Ohře, s.p.	54 000	64 398	55 922	66 836	57 809	65 606	67 525	59 410	73 068
Povodí Odry, s.p.	9 600	70 977	31 033	49 113	28 208	47 853	41 618	34 712	35 656
Povodí Moravy, s.p.	29 346	38 021	41 786	54 879	46 462	44 975	55 643	48 960	58 411
s.p. Povodí celkem	173 840	280 589	232 717	372 298	336 714	523 254	370 013	316 170	336 821

Pramen: MZe, s.p. Povodí

Tabulka 3.2.8 Dotace přidělené s.p. Povodí v roce 2005 v tis. Kč

s.p. Povodí	Provozní dotace	Investiční dotace	Dotace celkem
Povodí Labe, s.p.	90 079	327 575	417 654
Povodí Vltavy, s.p.	151 491	122 850	274 341
Povodí Ohře, s.p.	57 124 ¹⁾	162 992	220 096
Povodí Odry, s.p.	0	160 994	160 994
Povodí Moravy, s.p.	207 215 ²⁾	315 925 ³⁾	523 140
s.p. Povodí celkem	505 909	1 090 316	1 596 225

Pramen: MZe, s.p. Povodí

 Pozn.: ¹⁾ Včetně vratky MF ve výši 1 010 tis. Kč

²⁾ Včetně dotace ze SFŽP na VD Bystřička ve výši 1 929 tis. Kč a po odečtu 163 tis. Kč z dotace na Batův kanál převedených do roku 2006

³⁾ Skutečné čerpání v roce 2005 je o 500 tis. Kč nižší, tyto prostředky byly převedeny do roku 2006

nější informace o celkovém počtu vlastních malých vodních elektráren v jednotlivých státních podnicích Povodí, jejich instalovaném výkonu, výrobě elektrické energie a tržbách podává Tabulka 3.2.6.

Ostatní příjmy státních podniků Povodí jsou méně významné a jedná se zejména o pronájem pozemků, nebytových prostor a vodních ploch a dalších podnikatelských aktivit, z nichž nejvýznamnější jsou příjmy z výkonů strojních mechanismů a autodopravy, z výkonů laboratoří a za projektovou a inženýrskou činnost a rovněž se na celkové úrovni podílí i položka finančních výnosů. Tato položka je často výrazně ovlivňována i řadou nepláno-

vaných položek, jako jsou pojistná plnění, zvýšené přijaté úroky a mnohdy i vyšší převodů některých definovaných tržeb, které se však vztahují k minulým obdobím, ale byly realizovány až v tomto roce.

■ **Výraznou podporou financování potřeb v rámci hlavní činnosti s.p. Povodí jsou každoročně dotace. Bez státních dotací by v uplynulých čtyřech letech nemohly být napraveny následky povodní a současně již zahájena systematická činnost, která umožňuje realizovat protipovodňová opatření, stanovit záplavová území a vypracovat řadu koncepčních**

studii. Tabulka 3.2.8 uvádí celkové provozní (neinvestiční) a investiční dotace jednotlivých s.p. Povodí přidělené v roce 2005. Kromě dotací procházejících rozpočtem Ministerstva zemědělství se na dotacích podílely finančními prostředky Státní fond dopravní infrastruktury, Ministerstvo životního prostředí prostřednictvím fondů PHARE a na protipovodňová opatření pak přispěly i některé krajské úřady.

V předchozích částech již byl v rámci celkových výnosů komentován meziroční pokles zejména provozních dotací. V rámci programových opatření byly vyhlášeny programy jak na prevenci, tak i na likvidaci povodňových škod z předchozích let, jejichž zaměření a výše je podrobně uvedena v kapitole 7 věnované finančním podporám v rámci vodního hospodářství. U s.p. Povodí Labe a s.p. Povodí Vltavy tvořil každoročně podstatnou část provozních dotací rovněž příspěvek na provoz a údržbu vodní cesty, který však již dva roky není uvedeným státním podnikům poskytován, na rozdíl od investičních dotací na budování a rekonstrukce vodních cest, které byly v rámci příspěvku ze SFDI i loni přiděleny. Souhrn dotací zřehledněný v Tabulce 3.2.8 dosáhl pouze necelých 75 % předchozího období, s tím, že na tomto poklesu se podílejí především provozní dotace, které dosáhly v roce 2005 pouze 53 % úrovně roku 2004, zatímco u investičních dotací činil pokles něco málo přes 7 %.

■ **Meziroční pokles celkových nákladů o 8 % se nejvíce projevil v položce externích oprav, které oproti roku 2004 poklesly téměř o 30 %, což v absolutním vyjádření představuje částku více než 450 tis. Kč. Tento značný rozdíl je v celkových nákladech cca o čtvrtinu snížen navýšením v ostatních nákladových položkách. Tento vývoj nákladů je odrazem zejména nižších přídělů v rámci dotačních titulů (provozních dotací). Dočasný trend výrazných nárůstů exter-**

ních oprav v letech 2002 – 2004 byl důsledkem snahy co nejrychleji zabezpečit provoz a bezpečnost na vodních dílech po extrémních povodních a minimalizovat škody na majetku obhospodařovaném vodohospodářskými organizacemi.

Zejména u s.p. Povodí Vltavy a Labe došlo k výraznějšímu poklesu nákladů v položce oprav v souvislosti s postupným odstraňováním a proučtováním povodňových škod. Přehled nákladů s.p. Povodí v roce 2005 a jejich porovnání s předchozím rokem je uveden v Tabulce 3.2.9.

■ **Na realizaci investic vynaložily státní podniky Povodí v loňském roce 1 925 mil. Kč, z toho 807 mil. Kč bylo čerpáno z vlastních zdrojů a dále bylo použito celkem téměř 1 118 mil. Kč investičních prostředků nekrytých vlastními zdroji.**

Za posledních deset let vynaložily s.p. Povodí na investice finanční prostředky ve výši dosahující téměř 15 mld. Kč. Tabulka 3.2.10 a Graf 3.2.2 podávají názorný přehled o čerpání investičních prostředků v delší časové řadě. Z údajů je patrné, že i v rámci investičních prací, obdobně jako v provozní sféře, dochází k postupnému útlumu. Tento zlom od výrazných nárůstů až k meziročnímu poklesu se v rámci investiční výstavby projevuje s mnohem větším zpožděním, neboť příprava a realizace celkové obnovy a rekonstrukce formou investičních prací je ve srovnání s opravami a údržbou časově i realizačně náročnější.

■ **Všechny státní podniky Povodí vykázaly v roce 2005 zisk, který představuje finanční prostředky v celkové výši 117,9 mil. Kč. Nejvyšší podíl na tomto výsledku, představující částku převyšující 34 mil. Kč, má s.p. Povodí Vltavy a s.p. Povodí Labe, který dosáhl zisku přes 36 mil. Kč.**

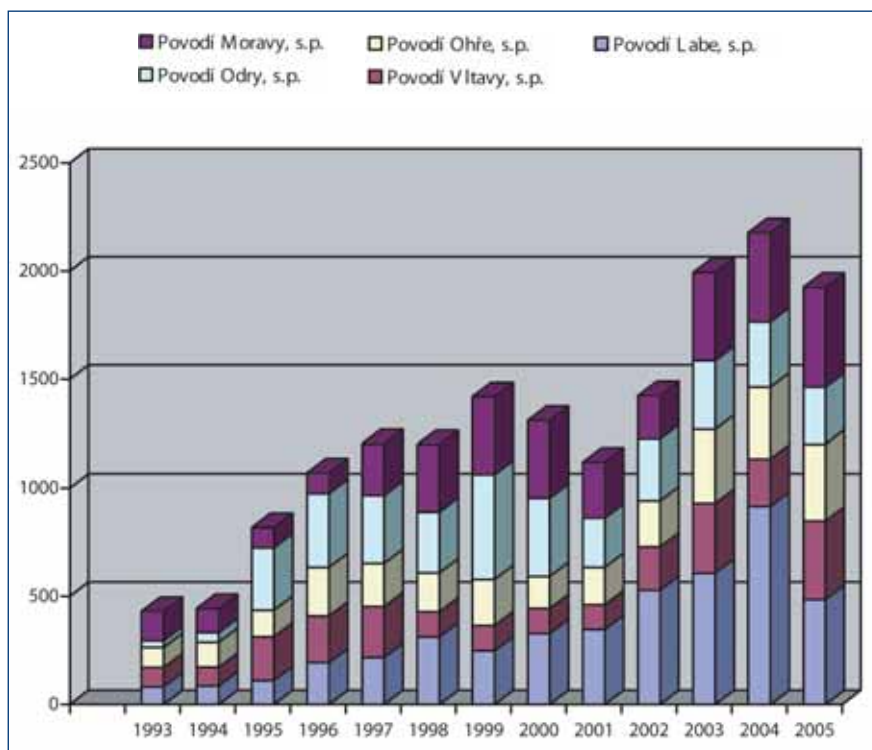
Podíl jednotlivých s.p. Povodí na celkovém hospodářském výsledku

Tabulka 3.2.9 Náklady s.p. Povodí v mil. Kč

Druh nákladů	Povodí Labe, s.p.	Povodí Vltavy, s.p.	Povodí Ohře, s.p.	Povodí Odry, s.p.	Povodí Moravy, s.p.	s.p. Povodí celkem
Odpisy						
2004	142,0	156,3	169,5	96,1	105,8	669,7
2005	145,6	162,6	174,7	113,6	106,2	702,7
Opravy						
2004	358,1	717,6	195,1	77,2	116,7	1 464,7
2005	204,7	320,2	197,8	68,9	222,2	1 013,8
Materiál						
2004	48,8	25,6	21,9	36,2	36,4	168,9
2005	49,5	24,9	20,7	36,3	37,1	168,5
Energie a paliva						
2004	30,1	25,4	23,3	3,6	8,2	90,6
2005	33,4	27,5	23,7	4,1	9,8	98,5
Osobní náklady						
2004	312,5	273,7	214,7	149,4	216,0	1 166,3
2005	336,8	292,4	229,5	160,9	230,4	1 250,0
Služby						
2004	52,7	69,9	28,3	30,4	25,0	206,3
2005	64,9	77,6	30,7	30,2	26,7	230,1
Finanční náklady						
2004	2,0	7,0	0,7	2,6	0,3	12,6
2005	1,5	4,5	0,3	1,8	0,3	8,4
Ostatní náklady						
2004	27,1	44,6	4,4	27,9	- 0,9	103,1
2005	22,9	46,2	- 11,1	31,3	10,1	99,4
Náklady celkem						
2004	973,3	1 320,1	657,9	423,4	507,5	3 882,2
2005	859,3	955,9	666,3	447,1	642,8	3 571,4

Pramen: MZe, s.p. Povodí

Graf 3.2.2 Vývoj investiční výstavby s.p. Povodí v letech 1993 – 2005

Pramen: MZe, s.p. Povodí

Tabulka 3.2.10 Investice s.p. Povodí v letech 1997 – 2005 v mil. Kč

s.p. Povodí	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Povodí Labe, s.p.	216,8	313,4	248,4	328,5	347,1	529,1	607,6	915,2	485,2
Povodí Vltavy, s.p.	235,2	115,7	116,3	115,2	114,1	199,3	321,6	219,0	362,4
Povodí Ohře, s.p.	200,0	180,2	212,5	148,2	173,4	212,8	339,8	329,5	354,4
Povodí Odry, s.p.	314,3	279,1	484,4	361,6	226,8	282,3	316,3	301,3	260,6
Povodí Moravy, s.p.	236,1	311,0	357,3	356,8	257,8	200,5	407,4	411,9	462,3
s.p. Povodí celkem	1 202,4	1 199,4	1 418,9	1 310,3	1 119,2	1 424,0	1 992,7	2 176,9	1 924,9

Pramen: MZe, s.p. Povodí

Tabulka 3.2.11 Výsledky hospodaření s.p. Povodí (zisk, ztráta) v tis. Kč

s.p. Povodí	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Povodí Labe, s.p.	- 6 808	35 398	19 859	17 166	4 774	26 542	39 445	36 777
Povodí Vltavy, s.p.	14 475	16 853	37 838	48 735	- 45 525	45 752	42 008	34 376
Povodí Ohře, s.p.	14 625	6 947	11 825	12 415	11 334	28 274	16 817	17 070
Povodí Odry, s.p.	65 340	66 870	19 617	22 575	23 002	38 671	11 877	16 680
Povodí Moravy, s.p.	- 41 867	8 930	20 647	17 939	24 512	32 170	37 142	13 038
s.p. Povodí celkem	45 765	134 998	109 786	118 830	18 097	171 409	147 289	117 941

Pramen: s.p. Povodí

Tabulka 3.2.12 Rozdělení zisků za rok 2005 v tis. Kč

s.p. Povodí	Rozdělení zisku nebo krytí ztráty						
	Zisk	Rezervní fond	FKSP Kapitálové fondy	Fond investic	Sociální fond	Fond odměn	Neuhrazená ztráta z minulých let
Povodí Labe, s.p.	36 777	3 678	6 000	22 599	0	4 500	0
Povodí Vltavy, s.p.	34 376	1 500	6 000	20 876	0	6 000	0
Povodí Ohře, s.p.	17 070	5 000	5 000	4 070	0	3 000	0
Povodí Odry, s.p.	16 680	1 668	3 768	6 244	0	5 000	0
Povodí Moravy, s.p.	13 038	1 304	4 000	0	0	4 000	3 734

Pramen: MZe

Tabulka 3.2.13 Počet pracovníků (průměrný přepočtený stav)

s.p. Povodí	2004	2005
Povodí Labe, s.p.	939,4	939,2
Povodí Vltavy, s.p.	807,0	811,7
Povodí Ohře, s.p.	618,3	618,9
Povodí Odry, s.p.	462,4	463,2
Povodí Moravy, s.p.	739,3	736,7
s.p. Povodí celkem	3 566,4	3 569,7

Pramen: s.p. Povodí

Tabulka 3.2.14 Průměrné mzdy v Kč dosahované v jednotlivých s.p. Povodí

s.p. Povodí	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Povodí Labe, s.p.	14 675	15 641	16 565	17 941	18 750	20 125	21 781
Povodí Vltavy, s.p.	14 875	15 819	16 526	18 444	19 073	20 556	21 909
Povodí Ohře, s.p.	14 545	15 704	17 085	18 435	19 420	20 661	22 091
Povodí Odry, s.p.	13 999	14 717	15 811	17 516	18 362	19 656	21 050
Povodí Moravy, s.p.	14 007	14 663	15 820	16 216	16 899	17 975	19 233
s.p. Povodí celkem	14 468	15 330	16 396	17 724	18 505	20 072	21 243

Pramen: s.p. Povodí

a vývoj výsledku hospodaření v posledních 8 letech dokumentuje Tabulka 3.2.11. Rozdělení dosažených zisků do jednotlivých fondů a návrh na úhradu ztráty v konkrétních s.p. Povodí jsou uvedeny v Tabulce 3.2.12.

- **Postupný mírný nárůst v počtu přepočtených pracovníků v minulých třech letech úzce souvisí s přibývajícím úkoly správců vodních toků, které vyplývají ze zákona o vodách, zejména pak v souvislosti s plánováním v oblasti vod. Průměrný přepočtený stav pracovníků ve státních podnicích Povodí v roce 2005 vzrostl o další 4 pracovníky, což představuje nárůst na celkový stav v uplynulém roce na 3 570 osob.**

Cbrudimka, Hlinsko

Z Tabulky 3.2.13, která znázorňuje situaci ve vývoji pracovních sil v rámci správců významných vodních toků, je patrné, že v loňském roce se počet pracovníků v jednotlivých s.p. Povodí ustálil a zůstává přibližně na stejné úrovni jako v roce 2004 s výjimkou s.p. Povodí Vltavy, kde se projevuje celkový meziroční nárůst.

Průměrná měsíční mzda ve státních podnicích Povodí představovala v roce 2005 částku ve výši 21 243,- Kč, viz Tabulka 3.2.14 a vykazovala v roce 2005 meziroční nárůst o necelých 6 %, což je mírně pod celorepublikovým průměrem. V absolutních číslech se meziroční nárůsty pohybují od 1 171,- Kč u s.p. Povodí Moravy až po 1 656,- Kč u s.p. Povodí Labe. Nejnižší průměrnou mzdu i nadále vykazuje s.p. Povodí Moravy.

3.3 ZEMĚĚLSKÁ VODOHOSPODÁŘSKÁ SPRÁVA

- **V roce 2005 převzala Zemědělská vodohospodářská správa od Pozemkového fondu ČR právo hospodařit s hlavními odvodňovacími melioračními zařízeními v celkové pořizovací hodnotě 3,056 mld. Kč. Tento majetek zahrnuje celkem 11 603 km otevřených a zatrubněných vodních**

kanálů, 120 čerpacích stanic, 13 vodních nádrží souvisejících s odvodňovacími soustavami a 800 propustků.

Činnosti zabezpečované ZVHS jsou v rozhodující míře veřejně prospěšnými výkony neziskového charakteru, službami v rámci péče o majetek státu a zájmy resortu v oblastech vodního hospodářství v dílčích povodích zemědělsky využívané krajiny, zajištění její ochrany, tvorby a ekologické stability.

ZVHS v roce 2005 zabezpečovala v souladu s ustanoveními zřizovací listiny, zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 219/2000 Sb., o majetku ČR a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů, výkon správy drobných vodních toků v celkové délce 35 649 km (z toho 14 319 km upravených vodních toků) a 480 nádrží (z toho 17 ve III. kategorii). Celková pořizovací hodnota tohoto spravovaného dlouhodobého hmotného majetku činí 8,375 mld. Kč.

Činnosti a hospodaření ZVHS byly v roce 2005 orientovány zejména na úkoly z hlediska zajištění správy, provozu a údržby vodohospodářského majetku ČR, pořízení a technickou obnovu investičního majetku ve správě MZe, programové řešení a financování, odstraňování povodňových škod, realizaci protipovodňových opatření, budování informačního systému veřejné správy v rámci MZe, zajištění a vyhodnocování monitoringu povrchových vod, monitoringu cizorodých látek v povrchových vodách a aproximační strategii (Směrnice Rady 91/676/EHS).

V rámci své činnosti se ZVHS dařilo skloubit požadavky z hlediska ochrany přírody a krajiny se svými záměry prostřednictvím krajinných programů MŽP. Realizace staveb v rámci programu revitalizace říčních systémů byla jednou z priorit organizace v uplynulém roce. Prvořadým cílem bylo zlepšení hydrologického režimu v krajině, zvýšení retenční schopnosti území a obnova přírodě blízkého stavu vodních ekosystémů.

Tabulka 3.3.1 Využití jednotlivých neinvestičních finančních zdrojů ZVHS v roce 2005 v mil. Kč

Činnost	Zdroj	Rozpočet	Skutečnost
Údržba a opravy vodních toků	SR	90,147	90,143
Provoz vodních toků a souvisejících vodních děl	SR	18,996	18,938
Program péče o krajinu	SR	0,153	0,152
Prevence před povodněmi	SR	-	-
Údržba HOZ	SR	17,466	17,464
Provoz HOZ	SR	8,315	8,097
Ostatní neinvestiční výdaje	SR	20,000	19,976
Celkem	SR	155,077	154,769

Pramen: ZVHS (Neinvestiční výdaje na odstraňování povodňových škod jsou uvedeny v samostatných tabulkách).

Tabulka 3.3.2 Pokrytí výdajů ZVHS na údržbu a opravy vodních toků a vodohospodářských děl v mil. Kč v letech 2001 – 2005

Zdroj na úhradu výdajů	2001	2002	2003	2004	2005
Rozpočet MZe – Vodní toky a nádrže	77,0	119,7	122,4	102,4	90,1
Rozpočet MZe – HOZ	-	-	-	-	17,5
Program péče o krajinu	2,4	0,6	0,3	0,2	0,2
Protipovodňová opatření	5,7	8,9	26,1	24,2	0
Celkem státní rozpočet	85,1	129,2	148,8	126,8	107,8
Státní fond zárodnosti půdy	3,8	0	0	1,5	1,5
Celkem	88,9	129,2	148,8	128,3	109,3
Náprava povodňových škod ze zdrojů PF ČR	0	0	0	0	0
Údržba a opravy HOZ ze zdrojů PF ČR	59,8	54,9	59,9	54,8	0
Celkem výdaje	148,7	184,1	208,7	183,1	109,3

Pramen: ZVHS

Tabulka 3.3.3 Neinvestiční výdaje na vodní toky, údržbu a opravy hlavních odvodňovacích zařízení ve správě ZVHS v roce 2005 podle regionů v mil. Kč

Oblast povodí	Údržba a opravy vodních toků	Provoz	Odstranění povodňových škod	HOZ údržba	HOZ provoz	Celkem
Vltava	31,357	0,821	19,750	7,393	0,933	60,254
Labe	22,159	3,158	-	4,506	1,749	31,572
Ohře	5,191	1,528	-	1,080	-	7,799
Morava	26,156	9,839	5,619	3,205	5,271	50,090
Odra	5,280	3,592	-	1,280	0,144	10,296
Celkem	90,143	18,938	25,369	17,464	8,097	160,011

Pramen: ZVHS

Na činnosti se ve značné míře podílela i řešení zaměřená na protipovodňovou prevenci. V roce 2005 byla na majetku ZVHS realizována protipovodňová opatření investičního charakteru v rámci programu 229 060 – Prevence před povodněmi, v objemu 188 mil. Kč. Cílem programu je upravit odtokové poměry v povodí toku tak, aby došlo k zamezení nebo zmírnění povodňové vlny vlivem přívalemých nebo déle trvajících dešťů. Předmětem opatření byla zejména výstavba nádrží a ochranných hrází a zvyšování průtočné kapacity vodních toků. V průběhu roku 2005 probíhala příprava na II. etapu programu Prevence před povodněmi. ZVHS předložila k posouzení strategickým expertům celkem 136 akcí ve finančním objemu cca 1 mld. Kč.

Pro zabezpečení řádné funkce a provozuschopnosti vodních toků a děl byly k zajištění údržby, oprav a odstraňování havarijních stavů přiděleny ZVHS finanční prostředky ve výši

90 147 tis. Kč. Během roku 2005 vznikly na drobných vodních tocích ve správě ZVHS povodňové škody lokálního charakteru v objemu cca 50 mil. Kč. Tyto škody byly částečně odstraněny v rámci běžné údržby. V rámci neinvestičních výdajů v roce 2005 ZVHS dále čerpala finanční prostředky na provoz vodních toků a vodních děl z Programu péče o krajinu a odstraňování povodňových škod. Na údržbu hlavních odvodňovacích melioračních zařízení (HOZ) byly ZVHS přiděleny finanční prostředky ve výši 17 466 tis. Kč, na provoz 8 315 tis. Kč.

Souhrnný přehled o skutečném využití těchto finančních prostředků uvádí Tabulka 3.3.1.

V roce 2005 byla údržba vodních toků zaměřena zejména na sečení, čištění, opravy objektů zabezpečujících protipovodňovou ochranu, likvidaci nepůvodních invazních druhů rostlin (bolševník velkolepý, křídlatka japonská) a údržbu břehových porostů.

Tabulka 3.3.4 Skladba příjmů ZVHS v mil. Kč v letech 2001 – 2005

Příjmy	2001	2002	2003	2004	2005
Platby za odběry vody	3,8	2,5	2,6	2,7	3,9
Nájem vodohospodářských staveb	3,5	5,2	5,3	5,0	5,2
Ostatní příjmy	3,4	1,4	1,0	1,4	5,1

Pramen: ZVHS

Tabulka 3.3.5 Odstraňování povodňových škod z let 2000 a 2002 na vodních tocích spravovaných ZVHS v roce 2005 v mil. Kč

Zdroj – program	Investiční náklady	Neinvestiční náklady	Celkem
Program 229 112	0,543	–	0,543
Program 229 113	134,424	25,369	159,793
Celkem	134,967	25,369	160,336

Pramen: ZVHS

Tabulka 3.3.6 Struktura investic a finančních zdrojů ZVHS v mil. Kč v letech 2002 – 2005

Struktura investic	Finanční zdroje	2002	2003	2004	2005
Úprava vodních toků	SR – MZe	47,4	52,2	36,7	41,5
	Účelový fond (náhradní rekultivace)	0,9	0,1	0,04	0
	Státní fond pro zúrodnění půdy	0	0	0	0
Studie odtokových poměrů	SR	0	4,7	3,3	0
Revitalizace vodních toků	SR	30,7	41,6	24,8	22,3
Protipovodňová opatření	SR	63,1	54,4	81,3	58,6
	EIB	–	66,8	53,0	129,0
Odstranění povodňových škod z roku 1997	SR	29,2	0,5	0,08	0
	EIB	0	0	–	–
Odstranění povodňových škod z roku 1998	SR	0	0	0	0
Odstraňování povodňových škod z roku 2000	SR	1,6	3,8	17,2	0,5
	EIB	0	0,3	7,5	21,3
Odstraňování povodňových škod z roku 2002	SR	0	8,3	41,7	113,1
	EIB	0	8,3	41,7	113,1
Celkem		172,9	232,7	265,62	386,3

Pramen: ZVHS

V rámci údržby HOZ bylo prováděno zejména sečení a čištění kanálů pro zabezpečení odtoku vod z drenážních

systemů. V rámci provozu pak zejména zajištění provozu 120 čerpacích stanic, které zabezpečují přečerpávání vod

z níže položených lokalit do hlavní vodoteče.

Přehled finančních prostředků využitých v posledních letech z jednotlivých finančních zdrojů na údržbu a opravy vodních toků a vodních děl uvádí Tabulka 3.3.2.

Rozdělení neinvestičních výdajů na vodní toky a hlavní odvodňovací zařízení ve správě ZVHS podle jednotlivých oblastí povodí uvádí Tabulka 3.3.3.

Příjmy ZVHS mají charakter příjmů z vlastní činnosti a další příjmy tvoří doplňkové, nahodilé a ostatní příjmy. Dosažené příjmy v roce 2005 činily celkem 14,2 mil. Kč, z toho platby za odběr povrchové vody činily 3,9 mil. Kč. Cena povrchové vody byla pro rok 2005 stanovena ve výši 1,14 Kč/m³, oproti roku 2004 zůstala beze změny, v roce 2003 činila 1,00 Kč/m³. Jedná se o cenu bez DPH, neboť ZVHS jako organizační složka státu tuto daň neúčtuje.

Celková skladba příjmů ZVHS je uvedena v Tabulce 3.3.4.

Mezi nejvýznamnější činnosti ZVHS v rámci programového financování MZe patřila realizace akcí prostřednictvím programu 229 110 – Odstraňování následků povodně na státním vodohospodářském majetku. V roce 2005 bylo

Doubrava, Chittusibo údolí

dokončeno odstranění povodňových škod z roku 2000 (podprogram 229 112) a ve značném objemu pokračovalo odstraňování povodňových škod z roku 2002 (podprogram 229 113). Stavebně byly dokončeny všechny akce, pouze u 22 akcí nebyly dosud dořešeny výkupy pozemků.

Přehled o finančních prostředcích čerpaných na odstraňování povodňových škod z roku 2000 a 2002 je uveden v Tabulce 3.3.5.

ZVHS v roce 2005 realizovala investiční výstavbu v celkové výši 386,3 mil. Kč, včetně programu na protipovodňová opatření ve výši 187,6 mil. Kč a odstraňování povodňových škod z roku 2000 a 2002 ve výši 135,0 mil. Kč. Přehled je uveden v Tabulce 3.3.6.

ZVHS se tak, jako i v předchozích letech, v oblasti sledování stavu povrchových vod aktivně podílela na implementaci Rámcové směrnice vodní politiky, zejména pak při sledování a hodnocení ekologického stavu vod. Celkově provozovala ZVHS v roce 2005 pět

monitorovacích programů, z nichž nejrozsáhlejší byl monitoring pro potřeby Nitrátové směrnice. Významný posun zaznamenala transformace a dokončení technologické podpory informačních systémů ZVHS.

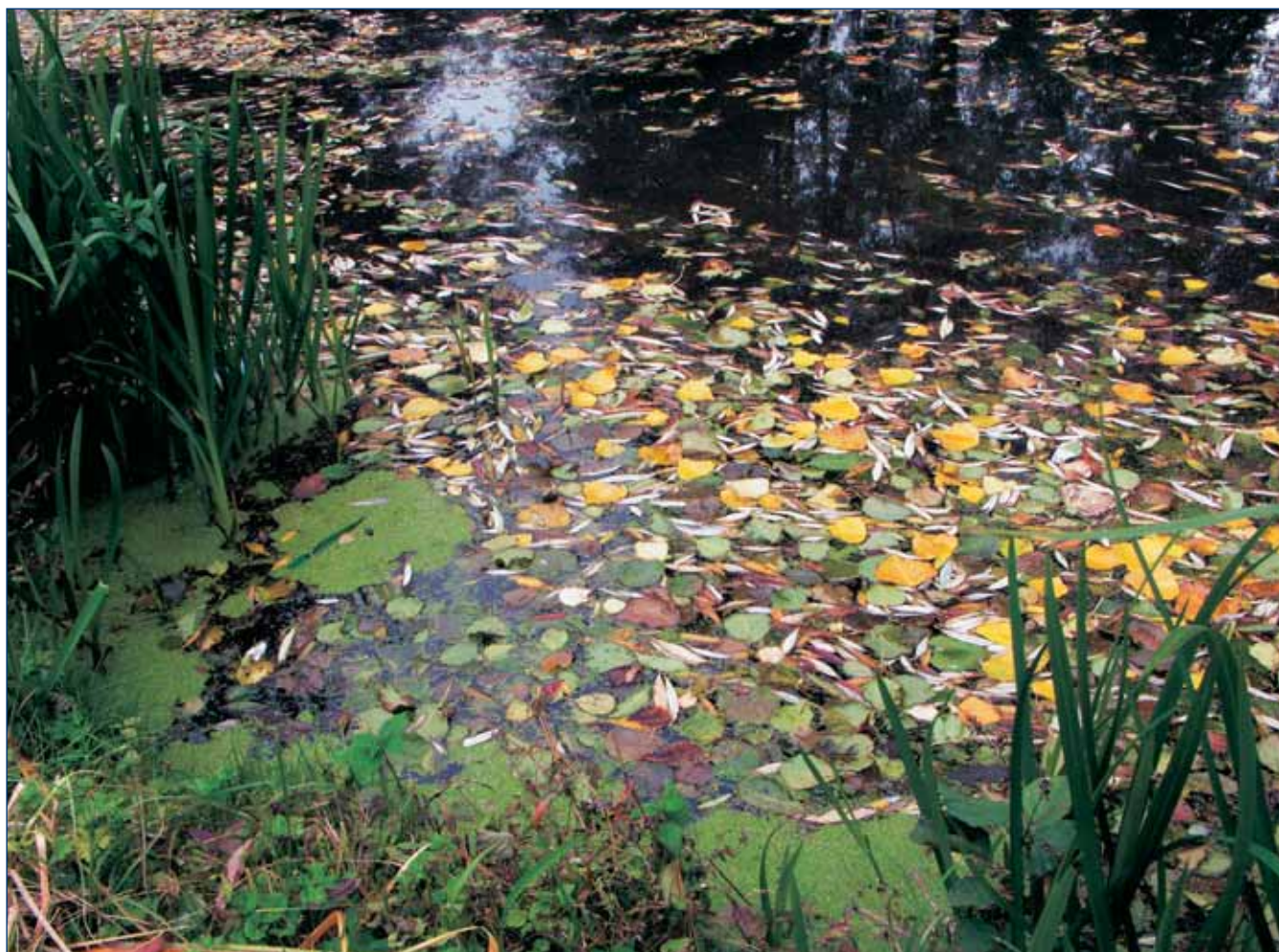
3.4 LESY ČR, s.p. – SPRÁVA TOKŮ

■ **Od 1.1.2005 byla územní působnost správ toků státního podniku Lesy ČR přizpůsobena oblastem povodí (správa toků oblastí povodí Labe, Vltavy, Berounky, Ohře, Odry, Moravy a Dyje). Toto územní uspořádání vychází z legislativních předpisů platných pro vodní hospodářství. Jednou z mnoha důležitých činností je správa cca 19,6 tis. km určených drobných vodních toků a bystřin.**

Lesy ČR, s.p. spravují bystřinné toky i mimo pozemky určené k plnění

funkcí lesa, přestože při péči o ucelená povodí vodních toků protékají zemědělskou krajinou a intravilány obcí. Výkon správy vodních toků obsahuje činnosti stanovené vodním zákonem a prováděcími vyhláškami. V případě výkonu služby hrazení bystřin se jedná o veřejnou nekomerční službu s cílem stabilizace odtokových poměrů v povodí. Péče o vodní toky v rámci s.p. Lesy ČR obsahuje správu dlouhodobého majetku souvisejícího s vodními toky v pořizovací hodnotě 2,3 mld. Kč (zejména úpravy vodních toků, objekty, protipovodňová opatření, vodní nádrže). Správa vodních toků je metodicky řízena odborem investic, oddělením vodního hospodářství. Správu vodních toků zajišťuje celkově 72 pracovníků na 7 výše uvedených správách toků.

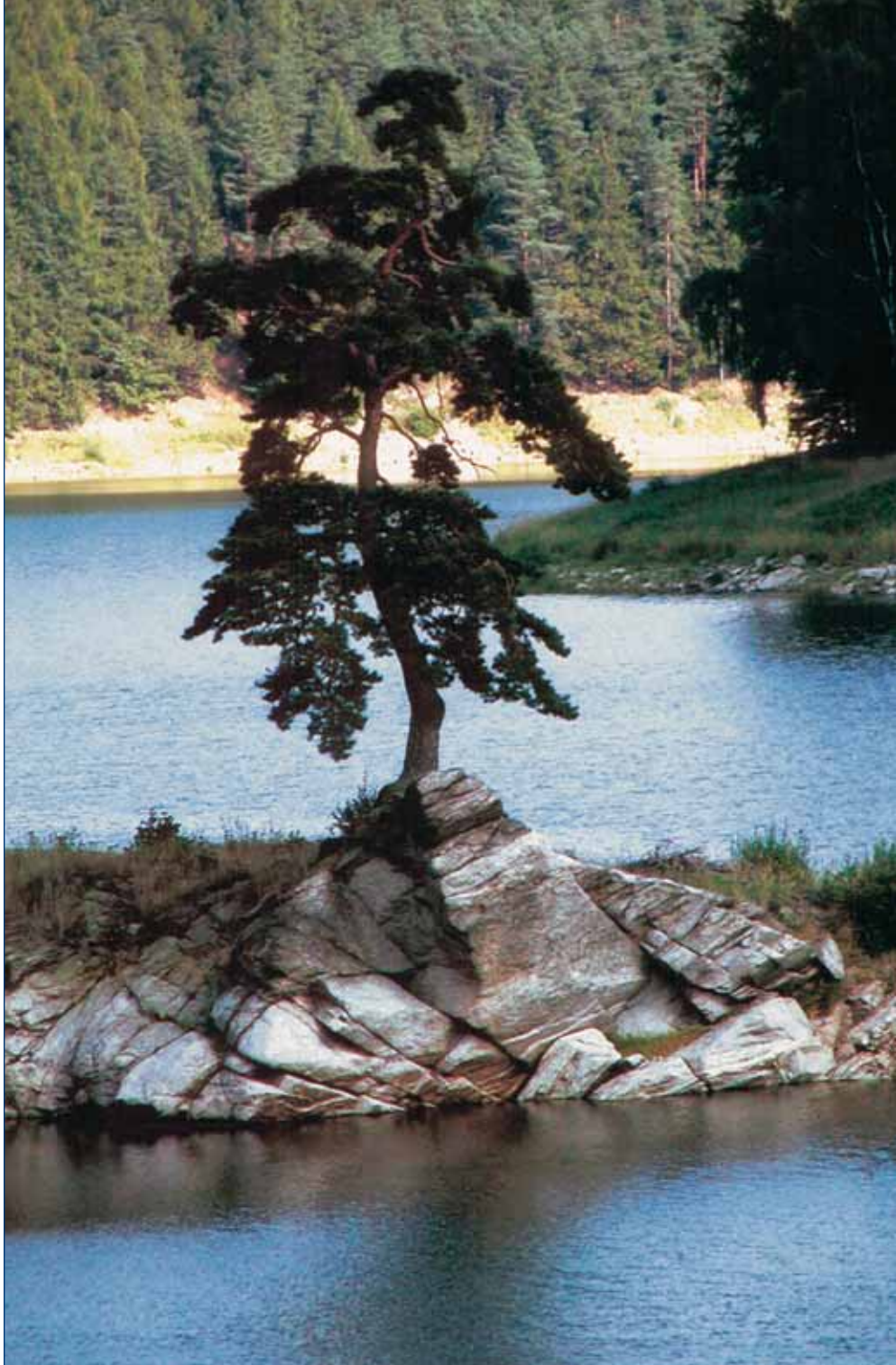
Financování opatření na vodních tocích ve správě s.p. Lesy ČR je realizováno z vlastních zdrojů a z dotačních prostředků. Z dotací se jedná o opatření prováděná ve veřejném zájmu prostřednictvím § 35 lesního zákona, z úvěru Evropské investiční

banky (dále jen „EIB“) – program protipovodňové prevence, sanace škod způsobené povodní v roce 2002 a z fondů EU – operační program zemědělství. Činnosti prováděné v souvislosti se správou toků jsou nekomerčního charakteru a ve vztahu k celkovým vynakládaným finančním prostředkům nepřinášejí s.p. Lesy ČR prakticky žádný zisk.

V roce 2005 probíhaly činnosti na úseku vodního hospodářství s převážným zaměřením na:

- výkon správy určených drobných vodních toků tak, jak ji ukládá zákon č. 254/2001 Sb., o vodách, v platném znění a související předpisy,
- realizaci investičních i neinvestičních akcí zaměřených jednak na odstranění povodňových škod, dále akcí zaměřených na prevenci protipovodňové ochrany a rovněž akcí veřejného zájmu dle § 35 lesního zákona,
- realizaci protipovodňových opatření v lokalitě Skorošický potok v obci Skorošice, Oborenský potok v Oborné u Bruntálu, opravy na Bystrém potoku v obci Trojanovice u Frenštátu pod Radhoštěm, Vápenka v k.ú. Jimramov, Besének v k.ú. Broumov, Petrůvka u Kunštátu, Litavský potok ve Skryjích u Tišnova, přítok č. 2 Chrudimky v Hlinsku, Višňovský potok ve Višňově, přítok Bělé v Deštném v Orlických horách od Jeleních luk v obci Bílý Kostel n. Nisou, Lovětínský potok v Ronově n. Doubravou, přítok Metuje – Poříčí, Desinka III a IV u Poříčí u Litomyšle, odstraňování povodňových škod v Kokotínské roklí u Č. Krumlova, na Zlatém potoce v Kašperských Horách, Čižickém potoce v Čižicích u Plzně a přítoku Kornatického potoka v Kornaticích u Rokycan, rekonstrukce retenční nádrže Nad mlýnem u Tachova, opravy povodňových škod na Liščím, Skalním a Nerudově potoce v Dubí u Teplic, odstraňování povodňových škod na Bouřlivci

v Javorové strži v Mikulově v Krušných horách, Popovickém potoku v Popovicích u Uherského Hradiště, rekonstrukce Semetínky v Semetíně, opravy Rokytenky v Šanově a Dolnopaseckého v Rožnově pod Radhoštěm, odstraňování povodňových škod na hrazení bystřiny Nedašovka II v Nedašově Lhotě, retenčním objektu Hlavničkova studánka u Luhačovic, protipovodňové opatření Pozlovický potok v Pozlovicích, hrazení bystřiny Salaška v Salaši,

- provedení I. etapy inventury vodních toků v rámci programové aplikace centrální evidence vodních toků (CEVT),
- zajištění projektové a inženýrské přípravy akcí (investičních, oprav a údržeb) připravovaných k realizaci v roce 2006 a následných letech.

V roce 2005 nedošlo na tocích v působnosti státního podniku Lesy ČR k žádným výrazným škodám vlivem zvýšených průtoků vody.

V souvislosti se správou toků Lesy ČR, s.p. vynaložily celkem

358,9 mil. Kč, z čehož výdaje investičního charakteru činily 168,0 mil. Kč. Z tohoto objemu představují 96,9 mil. Kč vlastní prostředky. Investice Lesů ČR, s.p. byly zaměřeny na preventivní opatření a zejména na výstavbu a rekonstrukci objektů hrazení bystřin v oblastech zasažených povodněmi. Opatření jsou realizována převážně za účelem vytvoření retenčních prostorů pro zachycení splavnin, stabilizace podélného sklonu toků příčnými objekty a zajištění protipovodňové ochrany zkapacitněním koryt vodních toků. Na opravu a údržbu základních prostředků hrazení bystřin bylo použito 190,9 mil. Kč, z toho z vlastních prostředků 179,1 mil. Kč. V uvedených objemech jsou zahrnuty náklady spojené se správou toků.

Významnou náplní činnosti Lesů ČR, s.p. byla na úseku vodního hospodářství sanace povodňových škod. Jednalo se především o zkapacitnění koryt, odstraňování náplavů a opravy opěrných zdí, dlažeb, příčných objektů a přehrázek. Na odstranění povodňových škod bylo celkově vynaloženo 62,2 mil. Kč, z toho z vlastních prostředků 29,0 mil. Kč.

Následující Grafy 3.4.1 a 3.4.2 v delší časové řadě podávají přehled o celkových ročních investičních výdajích a prostředcích vynaložených na opravy a údržbu.

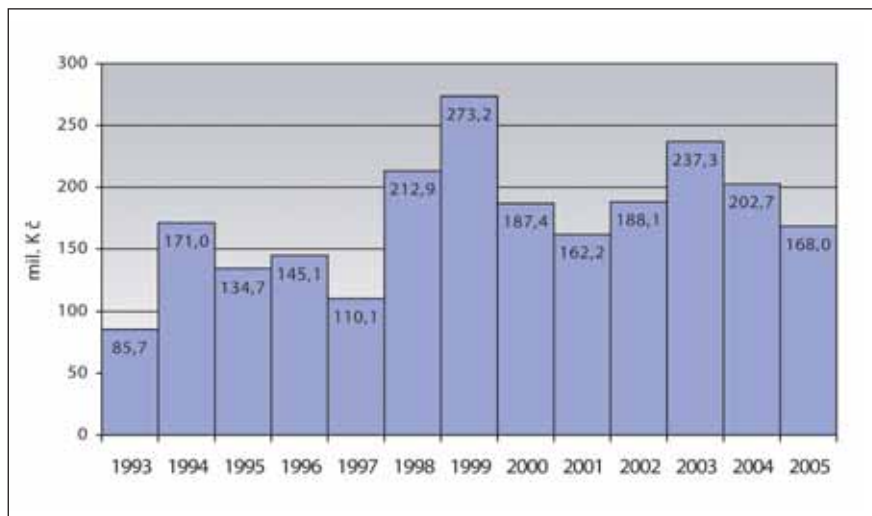
Vývoj tržeb Lesů ČR, s.p. za odběry povrchové vody a jednotkové ceny je uveden v Tabulce 3.4.2.

3.5 VODNÍ CESTY

■ **V roce 2005 i nadále vykonávalo působnost v oblasti péče o rozvoj a modernizaci dopravně významných vodních cest Ministerstvo dopravy, a to zejména v péči o rozvoj nejdůležitější soustavy vodních cest ČR, kterou je labsko-vltavská vodní cesta.**

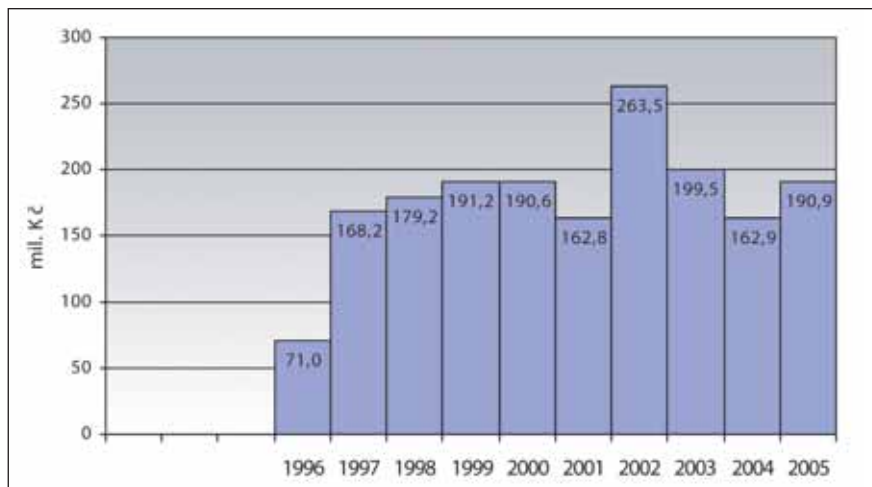
Labe je podle „Evropské dohody o hlavních vnitrozemských vodních cestách mezinárodní významu (AGN)“ vedeno jako hlavní evropská vodní magistrála E 20 a Vltava její

Graf 3.4.1 Investiční výdaje Lesů ČR, s.p. v letech 1993 – 2005 v mil. Kč – vodní toky

Pramen: Lesy ČR, s.p.

Graf 3.4.2 Výdaje Lesů ČR, s.p. v letech 1996 – 2005 v mil. Kč – oprava a údržba vodních toků (úplné náklady)

Pramen: Lesy ČR, s.p.

Tabulka 3.4.1 Struktura financování Lesy ČR, s.p. – správy toků v roce 2005 v mil. Kč

Lesy ČR, s.p.	Vlastní zdroje celkem	Dotace celkem	Z toho povodňové škody	
			Dotace	Vlastní zdroje
Investice	96,9	71,1	29,7	6,8
Neinvestice	179,1	11,8	3,5	22,2
Celkem	276,0	82,9	33,2	29,0

Pramen: Lesy ČR, s.p.

Tabulka 3.4.2 Tržby Lesů ČR, s.p. za povrchovou vodu v letech 1999 – 2005 v tis. Kč

Rok	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Tržby	7 896	7 876	8 639	9 790	9 390	10 530	9 483
Cena za m ³ ¹⁾	0,99	1,06	1,17	1,23	1,24	1,33	1,35

Pramen: Lesy ČR, s.p.

Pozn.: ¹⁾ Jednotková cena za m³ je uváděna bez daně z přidané hodnoty

odbočkou E 20-06. Labe je dále mezinárodní dopravně významnou vodní cestou, která je jediným plavebním spojením ČR se západoevropskou sítí vodních cest. Na rozdíl od převážně

části labsko-vltavské vodní cesty je na 40 km regulovaném úseku od Střekova po státní hranici ČR se Spolkovou republikou Německo plavební provoz závislý na vodních stavech

podle aktuálních průtoků. V roce 2002 srpnové povodně mimořádně poškodily stavby vodních cest na Labi i Vltavě. Proto Ministerstvo dopravy (dále jen „MD“), kromě plánovitého rozvoje vodních cest, zajistilo prostředky ze státního rozpočtu na práce k obnově staveb vodní dopravy na labsko-vltavské vodní cestě. Tyto práce se realizovaly průběžně od zahájení v roce 2003 až do konce roku 2005.

■ **V rámci podprogramu Ministerstva dopravy č. 227 824 „Obnova staveb vodní dopravy po povodni 2002“ byly během let 2003 až 2005 dokončeny práce v celkové hodnotě téměř 760 mil. Kč.**

Srpnová povodeň v roce 2002 způsobila škody též na stavebách dopravně významných vodních cest, které byly vyčísleny Povodím Labe, s.p. a Povodím Vltavy, s.p. na částku přesahující 700 mil. Kč. Tyto povodňové škody byly v letech 2003 až 2005 průběžně odstraňovány. Akce obnovy registrované v programu byly dokončeny Povodím Vltavy, s.p. v roce 2004 a Povodím Labe, s.p. v roce 2005. Mimo vynaložené prostředky od MZe a vlastní prostředky účastníků programu byly z rozpočtové kapitoly MD v rámci programu realizovány práce za 748,4 mil. Kč, z toho Povodím Labe, s.p. za 405,4 mil. Kč a Povodím Vltavy, s.p. za 343,0 mil. Kč. Po skončení prací je uvedený program vyhodnocován s konstatováním splnění a překročení registrovaných parametrů.

■ **V roce 2005 byly z prostředků Státního fondu dopravní infrastruktury realizovány a uhrazeny práce spojené s rekonstrukcí, modernizací a výstavbou vodních cest ve výši přesahující 302 mil. Kč vložených finančních prostředků.**

V rámci programu 327 520 „Podpora rozvoje vodní dopravy“ byly na rekonstrukci, modernizaci a výstavbu vodních cest z prostředků SFDI v oblasti péče MD o rozvoj vodních

cest realizovány práce za 302,2 mil. Kč. V porovnání s předchozím rokem tyto výdaje představují pokles o 3,2 %. Důvodem je další odklad realizace dvou prioritních staveb programu na labské vodní cestě z důvodů nedořešení námitek ze strany orgánů ochrany životního prostředí. Jedná se o stavby „Zlepšení plavebních podmínek na Labi v úseku Ústí nad Labem – státní hranice ČR/SRN“ a stavby „Stupeň Přelouč II“ k prodloužení splavnosti Labe do Pardubic. Během roku 2005 došlo v rámci dlouhodobého projednávání postojů a potřeb resortů dopravy a životního prostředí ke sjednocení stanovisek na kompromisním řešení stavby na dolním Labi. Namísto původní varianty dvou plavebních stupňů bude realizovaná výstavba pouze jednoho stupně v prostoru města Děčín, který umožní celoroční ekonomické napojení děčínských přístavů na síť evropských vodních cest při zachování přírodních, evropsky významných lokalit výskytu chráněných rostlin a živočichů. Na stavbu plavebního objektu v Přelouči bylo vydáno v prosinci 2005 územní rozhodnutí, které je příslibem pokračování souboru staveb k prodloužení splavnosti Labe do Pardubic.

Z uvedených 302,2 mil. Kč z prostředků SFDI investovalo Povodí Labe, s.p. 64,8 mil. Kč a Povodí Vltavy, s.p. 42,0 mil. Kč. Ostatní prostředky byly realizovány státním investorem MD – Ředitelstvím vodních cest ČR ve výši 192,2 mil. Kč, a dále soukromými investory ve výši 3,2 mil. Kč.

V průběhu minulého roku byly dále zabezpečovány přípravné a stavební práce souvisejících staveb k dokončení splavnosti Labe do Pardubic a zpracovávány studijní materiály pro programový rozvoj podpory rekreační a sportovní plavby. Řada staveb, zejména staveb ke zvýšení povodňové ochrany plavidel v přístavech a na vodních cestách byla realizována s podporou ze strukturálních fondů EU – Operačního programu Infrastruktura. V rámci předfinancování z rozpočtu SFDI bylo takto využito prvních 64,4 mil. Kč.

4

PRIORITNÍ ÚKOLY A STĚŽEJNÍ DOKUMENTY VE VODNÍM HOSPODÁŘSTVÍ

4.1 REPORTINGOVÉ ZPRÁVY ČESKÉ REPUBLIKY DO BRUSELU

■ V rámci plnění úkolů vyplývajících z implementačního plánu pro oblast životního prostředí a přímo z požadavků Rámcové směrnice probíhala v roce 2005 příprava a zpracování reportin-
gových zpráv za jednotlivé směrnice EU pro Evropskou komisi.

Počátkem roku byly dokončeny práce související se zpracováním výsledné podoby Zprávy České republiky (Zpráva 2005) dle článku 15 Směrnice 2000/60/ES Evropského parlamentu a Rady ustavující rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky (národní zpráva 2005) o plnění požadavků Rámcové směrnice (gestorem implementace Rámcové směrnice je MŽP). Příprava a vyhotovení této zprávy byly první etapou v procesu zpracování plánů oblastí povodí podle věcných i časových požadavků Rámcové směrnice. Tato etapa byla zaměřena na vymezení a inventarizaci vodních útvarů, zhodnocení dopadů lidské činnosti na jejich stav, první fázi ekonomické analýzy užívání vody a zřízení registru chráněných území. Zpráva obsahuje výsledky všech těchto činností. Významným výstupem této etapy je pak identifikace tzv. rizikových vodních útvarů, tj. těch vodních útvarů, které pravděpodobně nedosáhnou k roku 2015 dobrého stavu, pokud nebudou přijata příslušná opatření.

Národní zpráva 2005 byla odeslána k termínu 22.3.2005 s konstatováním, že ČR je na další práce plynoucí ze směrnice 2000/60/ES plně připravena. Výsledky této etapy slouží jako významný podklad pro další práce směřující k uzavření prvního implementačního cyklu, tj. k vydání prvních plánů oblastí povodí a programů opatření. Důležité kroky nadcházející etapy lze shrnout následovně:

- příprava a zahájení programů monitorování stavu vod do konce roku 2006,
- publikace pracovního harmonogramu pro zpracování plánů oblastí povodí do konce roku 2006,
- zpřístupnění předběžného přehledu významných problémů hospodaření s vodou v každém povodí do konce roku 2007,
- zpřístupnění kopií prvních plánů oblastí povodí k připomínkám veřejnosti do konce roku 2008,
- vydání prvních plánů oblastí povodí a programů opatření do konce roku 2009.

Souběžně s vypracováním národní zprávy 2005 se ČR podílela na přípravě zpráv za mezinárodní oblasti povodí v rámci mezinárodních komisí. Z tohoto pohledu došlo ke koordinaci přístupu i na mezinárodní úrovni v rámci ucelených povodí. Zprávy za celá mezinárodní povodí byly zaslány Evropské komisi počátkem roku 2005 jako výsle-

dek mezinárodní spolupráce zúčastněných států.

Zpráva České republiky o implementaci směrnice Rady 75/440/EHS o požadované jakosti povrchových vod určených v členských státech k odběru pitné vody byla odeslána v požadovaném termínu, tj. do 30.9.2005. Gestorem směrnice je MZE.

Směrnice Rady 75/440/EHS se týká kvalitativních požadavků, kterým musí po odpovídající úpravě vyhovovat sladká povrchová voda určená pro odběr pitné vody. Do prováděcí vyhlášky č. 428/2001 Sb. k zákonu č. 274/2001 Sb. byla tato směrnice zcela transponována, tj. bylo převzato dělení zdrojů surové vody do tří kategorií A1 až A3 podle standardních metod úpravy a podle ukazatelů jakosti vody a bylo rozšířeno o ukazatel mikroskopického obrazu. Pro nové zařazení povrchových vod využívaných pro odběr a úpravu na vodu pitnou byl proveden účelový monitoring na 153 zdrojích surové vody a po jeho vyhodnocení bylo u 62 zdrojů, jejichž zjištěné limitní hodnoty je řadily do kategorie A3 a horší, proveden monitoring doplňkový. V konečné fázi bylo vybráno 11 nejproblémovějších zdrojů pro vypracování plánů ke zlepšování jakosti surové vody. Na základě výsledků sledování za období 2002 – 2004 byla Evropské komisi podána informace o zdrojích vodárenské nádrže Mostiště, Vír a Myslivny a odběr z toku Klabavy. Období 2002 až 2004 bylo prvním, kdy došlo k ověření jakosti povrchových zdrojů urče-

ných k odběru pitné vody v rozsahu všech ukazatelů dle výše zmiňované vyhlášky. Získané údaje se postupně vyhodnocují a v některých případech je třeba pokračovat ve sledování. Jakost povrchových vod odebíraných pro úpravu na vodu pitnou ovlivnily v relevantním období, za které je podávána reportinová zpráva, hydrometeorologické a klimatické jevy v letech 2002 (velké povodně) a 2003 (nadměrné sucho).

Rovněž Zpráva České republiky o implementaci směrnice Rady 78/659/EHS o jakosti sladkých vod vyžadujících ochranu nebo zlepšení pro podporu života ryb byla zpracována a odeslána Evropské komisi v požadovaném termínu do 30.9.2005. Gestorem směrnice je MZe. ČR nařízením vlády č. 71/2003 Sb., v souladu s požadavky směrnice Rady 78/659/EHS, stanovila 305 povrchových vod vhodných pro život a reprodukci původních druhů ryb s rozdělením na 174 lososových a 131 kaprových tekoucích vod o celkové délce 33 240 km. Z důvodu neexistence přírodních podmínek pro vznik přirozených jezer nebylo možné v ČR stanovit tato jezera jako vhodná pro život ryb. ČR také stanovila ukazatele a hodnoty jakosti povrchových vod vhodných pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů. Všechny hodnoty uvedené ve sloupci I Přílohy I směrnice Rady 78/659/EHS byly plně transponovány do právního řádu ČR. Hodnoty uvedené ve sloupci G přílohy I směrnice Rady 78/659/EHS byly transponovány stejným způsobem s výjimkou dusitanů, jejichž cílová hodnota byla upravena na základě specifických podmínek ČR. Další ukazatele nebyly zavedeny. Průběžně byl koordinován standardní monitoring jakosti vod pro ukazatele vyžadované nařízením vlády č. 71/2003 Sb. V ČR zatím nedošlo k revizím již stanovených vod. Předpokládá se, že revize bude provedena v následujícím období, za které se bude podávat zpráva.

V roce 2005 bylo rozhodnuto novelizovat nařízení vlády č. 71/2003 Sb. Předmětem úpravy tohoto vládního nařízení má být stanovení programu snížení znečištění povrchových vod, které jsou (nebo se mají stát) trvale

vhodnými pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů, k dosažení hodnot přípustného znečištění těchto vod. Součástí Programu snížení znečištění těchto povrchových vod by se měl stát vypracovaný Program investičních opatření pro vybrané zdroje znečišťování a Program opatření ke zjišťování stavu vybraných vod a kontrolních opatření. Dokončení legislativních prací se předpokládá v první polovině roku 2006.

Poslední reportingovou zprávou, zpracovanou v roce 2005, byla Zpráva České republiky o implementaci směrnice Rady 76/160/EHS o jakosti vody ke koupání (gestorem směrnice je MZD). Zpráva o kvalitě vody využívané pro koupání osob a její nejdůležitější charakteristiky za rekreační sezónu 2005 byla předána Evropské komisi v prosinci 2005. Rekreační vody využívané ke koupání osob ve volné přírodě jsou v ČR rozděleny na koupaliště ve volné přírodě (celkem 128 míst) a povrchové vody využívané ke koupání osob (tzv. koupací oblasti – jejichž počet není konstantní). Rekreační sezóna 2005 byla vzhledem k nepřízni a velké proměnlivosti počasí atypická a značná část koupališť ve volné přírodě byla v některých regionech uzavřena ještě před jejím skončením. Nejčastější problém s jakostí vody souvisel s masovým výskytem sinic, který na některých lokalitách vedl k vyhlášení zákazu koupání. V koupací sezóně 2005 bylo z tohoto důvodu vyhlášeno celkem 14 zákazů koupání (z toho 3 na koupalištích ve volné přírodě a 11 v koupacích oblastech). Jako limitní hodnoty pro ukazatel „sinice“ bylo přijato doporučení Světové zdravotnické organizace (WHO), tj. třístupňové hodnocení jakosti vody, kdy zákaz je vydáván v případě, že vizuálním hodnocením je posouzena přítomnost vodního květu. Z důvodu mikrobiologické kvality vody byly v letošní koupací sezóně vydány 3 zákazy koupání – 1 na koupališti ve volné přírodě (koupaliště Rolava – Karlovy Vary) a 2 na koupacích oblastech (Divoká Orlice – Kostelec nad Orlicí a Tichá Orlice – Borohrádek). V koupací sezóně 2005 bylo vydáno celkem 17 zákazů koupání.

Vzhledem k požadavkům české legislativy tak byla zjištěna nevyhovující

kvalita vod v určitých koupacích místech a v určité části koupacího období, způsobená přemnožením sinic, které bylo, vedle vyšší teploty vody, způsobeno především zvýšeným obsahem živin (zejména fosforu). Specifická opatření, zaměřená na určitá koupací místa, nebyla vzhledem k charakteru znečištění prozatím přijata. Bude-li po vyhodnocení soustavně shromažďovaných údajů shledána nutnost doplnit výše uvedená plošná opatření určitými nápravnými opatřeními specifického charakteru, budou taková opatření začleněna do programů v rámci plánu příslušné oblasti povodí. Mikrobiologická nebo fyzikálně chemická kvalita vody v koupacích místech ČR splňovala za hodnocené období požadavky směrnice Rady 76/160/EHS o jakosti vody ke koupání.

4.2 PROJEKT INFORMAČNÍ SYSTÉM VEŘEJNÉ SPRÁVY – VODA

■ **Realizace meziresortního projektu s názvem Informační systém veřejné správy – VODA byla zahájena v roce 2005, a to schválením příslušných dokumentů – základních pravidel komunikace, společných cílů, grafického manuálu a harmonogramu realizace jednotlivých projektových úloh. Hlavním cílem tohoto projektu je poskytnout odborné a široké veřejnosti dostatek věrohodných a relevantních informací o vodách pro rozhodování, vzdělávání a obecnou informovanost, pokud možno unifikovaně, efektivně a na jednom místě.**

K tomuto účelu byla vytvořena tříúrovňová organizační struktura sestavená z jmenovaných zástupců všech ústředních vodoprávních úřadů.

MZe a MŽP jsou povinni garantovat a zveřejňovat data z oblasti vodního hospodářství v rámci informačního systému veřejné správy (zákon č. 254/2001 Sb., vodní zákon). Cílem meziresortního projektu s názvem Informační systém veřejné správy – VODA je jednotná prezenta-

Bílá Desná

ce informací o vodním hospodářství v gesci všech ústředních vodoprávních úřadů ČR (§ 108 vodního zákona). V současné době mají zákonnou povinnost zveřejňovat vybrané údaje o vodním hospodářství v rámci informačního systému veřejné správy pouze resorty MZe a MŽP. Zbývající ústřední vodoprávní úřady (Ministerstvo obrany, Ministerstvo zdravotnictví a Ministerstvo dopravy) tuto povinnost v současné době nemají. Přesto je nezbytná jejich aktivní participace na vytvoření jednotných pravidel projektu. Vlastní realizace projektu s názvem Informační systém veřejné správy – VODA je plánována na léta 2005 – 2010.

Samotný Informační systém veřejné správy – VODA je již cíleně budován a postupně dochází k zveřejňování jednotlivých aplikací na Vodohospodářském informačním portálu – VODA. Prostřednictvím těchto stránek poskytuje MZe a MŽP zajímavé údaje z oblasti vod v ČR.

Předmětem záložky nazvané „Aktuální informace“ jsou tzv. „nadstandardní“

údaje, které ze svých datových zdrojů poskytují správci povodí a jejichž prezentace nevyhází ze žádných platných právních předpisů ČR. Veřejnost tak má k dispozici průběžné informace o vodních stavech a průtocích na vodních tocích, které za povodňových situací umožňují každému získat představu, jak se na jednotlivých vodních tocích situace vyvíjí, zda povodňová vlna narůstá nebo již poklesá. To vše aktuálně, neboť údaje jsou aktualizovány v hodinových intervalech. Současně je vyznačen stupeň povodňového nebezpečí. Na souběžné prezentaci je také přidána informace o množství spadlých srážek za posledních 24 hodin, které jsou průběžně měřeny na téměř 180 místech území ČR, v nás mohou vyvolat představu, k jak velkému nasycení povodí vodou došlo a jaký může mít vliv na vzestup hladin ve vodních tocích. Všechny tyto informace jsou poskytovány z vodoměrných resp. srážkoměrných stanic provozovaných ČHMÚ a státními podniky Povodí. Velmi zajímavě prezentované jsou také informace o množství a průtoku vody ve vodních

nádržích. Nejen během povodňových situací jsou tak k dispozici informace o množství vody v nádrži, včetně hodnot o množství vody do nádrže přitékající a současně odtékající. Každý tak má možnost shlédnout aktuální úroveň hladiny vody v nádrži, která je určující pro případné zachycení možné povodňové vlny v době zvýšených průtoků ve vodních tocích. Neméně důležitým ukazatelem, který charakterizuje kvalitu vody v nádrži je průhlednost. Údaj, který je k dispozici 2x týdně, umožňuje každému získat představu, jak čistá voda se v danou chvíli v nádrži vyskytuje. Společně s teplotou vody, jejíž hodnoty jsou sledovány denně, tak máme k dispozici informace, které významnou měrou ovlivňují naši návštěvu vodních nádrží.

Kromě těchto často aktualizovaných a veřejností velmi oblíbených údajů jsou dále na zmiňovaných internetových stránkách k dispozici detailní informace, které mají jednotlivé resorty za povinnost zveřejňovat v rámci informačního systému veřejné správy. Tyto informace, které jsou výstupem meziresortního projektu,

jsou předmětem záložky nazvané „Evidence ISVS“. Každý tak může získat předstihu o odpovědnosti za správu a údržbu konkrétního vodního toku, přehledu vodních nádrží, kvalitě povrchových vod či povolených odběrech a vypouštění, zdrojích pitné vody, záplavových územích, zranitelných a citlivých oblastí či ochranných pásmech vodních zdrojů.

Veškeré podrobné informace o realizaci meziresortního projektu s názvem „Informační systém veřejné správy – VODA“, včetně schválených materiálů, organizační struktury projektu a záznamů z jednotlivých jednání týmů projektu jsou obsahem záložky s názvem „Projekt ISVS – VODA“.

Vlastní Vodohospodářský informační portál je určen jak pro pracovníky státní správy, tak i pro širokou laickou a odbornou veřejnost. Stránky se stávají zajímavým a vyhledávaným zdrojem informací pro vodáky, rybáře a rekreanty. Není bez zajímavosti, že zmiňovaný portál je mj. také využíván pro potřeby Ústředního krizového štábu v době vzniku mimořádných povodňových situací.

- **Portál se řadí mezi plně profesionální portály s vodohospodářskou tematikou, jehož sledovanost (počet denních unikátních návštěvníků) se pohybuje v řádu desítek tisíc. V současné době, v období rozkolísaného počasí a v souvislosti se změnou klimatu, tak má tato služba veřejnosti neocenitelný význam.**

www.voda.mze.cz

www.voda.env.cz

4.3 REALIZACE PREVENTIVNÍCH OPATŘENÍ NA OCHRANU PŘED POVODNĚMI

- **Prioritou v oblasti povodňové ochrany je naplňování zásad ke zvýšení retenčního účinku povodí. Jedná se však o dlouhodobou záležitost, proto je jí věnována patřičná pozornost v koncepčních materiálech jednotlivých resortů v rámci trvale udržitelného rozvoje.**

Zásady se staly jednou z podmínek pro získávání státních dotací z programu prevence před povodněmi a programu revitalizace říčních systémů. V souvislosti s naplňováním požadavků Rámcové směrnice v procesu plánování ČR legislativně ošetřila i problematiku povodňové ochrany, takže připravované plány oblastí povodí budou řešit dosažení ekologických cílů v ochraně vod i ve vazbě na zajištění potřebného retenčního účinku povodí. Zásady jsou rozpracovány v Plánu hlavních povodí v gesci MZE a MŽP, který by po projednání s dotčenými resorty, krajskými úřady a veřejností měla vláda schválit koncem roku 2006.

Počátkem roku 2005 byly dokončeny poslední krajské povodňové plány (kraj Praha, Liberecký kraj a Olomoucký kraj) a proces zajišťující jejich soulad s Povodňovým plánem ČR. Některé kraje již využily i moderních prostředků a zpracovaly digitální povodňové plány, jejichž vybrané části jsou veřejně přístupné a lze je odpovědnými pracovníky aktualizovat prostřednictvím internetu (např. složení povodňových komisí a telefonní spojení).

Pokračovala modernizace měřicí sítě ČHMÚ v rámci dvou programů MŽP – programu Modernizace předpovědní a výstražné služby ČHMÚ a podprogramu Hlásný systém povodňové ochrany. Byly postaveny nebo rekonstruovány vodoměrné stanice zapojené v systému hlásné povodňové služby a vybaveny přístrojovou technikou. Mimo to modernizují vodohospodářské dispečinky státních podniků Povodí své měřicí sítě, které slouží pro provozní potřeby těchto podniků, zejména pro řízení provozu vodohospodářských soustav.

Preventivní ochrana před povodněmi není pouze úkolem vodohospodářů, ale vyžaduje mezioborové a přeshraniční řešení povodňového rizika a nebezpečí. Významnou měrou přispívá i územní plánování, včetně příslušných nástrojů. Uvedený přístup je součástí evropské politiky územního rozvoje. Jako významný přínos v oblasti preventivní povodňové ochrany byl v povodí Labe v rámci programu INTERREG III B vytvořen mezinárodní projekt ELLA, který posiluje spolupráci jak orgánů územního plánování, tak i příslušných

vodoprávních úřadů v povodí Labe. Projekt byl zahájen v červenci 2003 a bude dokončen v prosinci 2006. Česká účast je koordinována Ministerstvem pro místní rozvoj a aktivně jsou zapojeny krajské úřady. Cílem projektu ELLA je vyvinout a sjednat společné strategie územního plánování v zájmu preventivní povodňové ochrany v povodí Labe, zpřístupnit data a informace o potenciálních rizicích, potřebných opatřeních, účincích daných opatření, krocích k jejich realizaci (mapy povodňového nebezpečí, retenčních území, užívání území atd.), přezkoumat a zlepšit nástroje územního plánování, realizovat pilotní projekty: modelový vývoj vybraných regionálních plánů a plánů rozvoje prostřednictvím inovativní integrace oblastí v zájmu povodňové ochrany (rizika, využívání území, urbanizace atd.). Obdobná mezinárodní aktivita v rámci programu INTERREG III B probíhá v povodí Odry pod názvem OderRegio.

- **Ministerstvo zemědělství pokračovalo i v roce 2005 v zabezpečování programů zaměřených na realizaci preventivních opatření na ochranu před povodněmi. V souladu se „Strategií ochrany před povodněmi pro území České republiky“ je prioritním záměrem zvýšení úrovně ochrany v ohrožených oblastech ČR v souvisle zastavěných územích z Q₂₀ na min. Q₅₀.**

Cílem programu 229 060 – Prevence před povodněmi je zlepšení úrovně povodňové ochrany realizací následujících opatření v oblastech se zvýšeným ohrožením povodněmi:

- výstavba a obnova poldrů (suchých nádrží) a nádrží ke zvýšení akumulací kapacity povodí,
- výstavba ochranných hrází v intravilánech měst a obcí,
- zvyšování průtočné kapacity koryt vodních toků,
- vypracování návrhů správců vodních toků na stanovení dosud chybějících záplavových území na všech významných vodních tocích,

- zpracování studií odtokových poměrů s doporučením nejefektivnější ochrany před povodněmi.

Základem ochrany území je zajištění nových retenčních prostorů v povodích, které umožní transformaci povodňové vlny. Ochranu intravilánů zvyšuje výstavba ochranných hrází a zvětšení průtočné kapacity koryt vodních toků. Významné je rovněž vymezení záplavových území podél významných vodních toků a jejich aktualizace. Program 229 060 je rozčleněn věcně na podprogramy:

Podprogram 229 062 Výstavba a obnova poldrů, nádrží a hrází obsahuje výstavbu, rekonstrukci, modernizaci a opravy vodohospodářských staveb sloužících protipovodňové prevenci. Jedná se především o vodní nádrže s retenčním prostorem, na bystřinách přehrážky pro zachycení splavenin, poldry (suché nádrže), řízené inundace (rozlivová území) a ochranné hráze zajišťující ochranu měst a obcí ležících v inundačním území.

Podprogram 229 063 Zvyšování průtočné kapacity koryt vodních toků zahrnuje opatření vedoucí ke zkapacitnění či zvýšení odolnosti koryt vodních toků s cílem zlepšit odtokové poměry, omezit vybřežení a zajistit stabilitu břehů opevněními. Dále se provádí zpevňování dna koryt výstavbou prahů a stupňů.

V podprogramu 229 064 Stanovování záplavových území jsou zařazeny činnosti vedoucí k vymezení záplavových území na všech významných vodních tocích. Cílem je identifikace rozsahu záplav s následným vynesemím do mapových podkladů. Vymezená záplavová území jsou nezbytným podkladem pro kvalitní zpracování návrhů systémového řešení protipovodňových opatření, vyhodnocování jejich účinnosti a pro rozhodování o výběru efektivních opatření. Na základě návrhu správců vodních toků jsou následně záplavová území stanovována vodoprávními úřady.

Podprogram 229 065 Studie odtokových poměrů zahrnuje mapování a hodnocení stavu odtokových poměrů v povodí a návazně na to zpracování

Tabulka 4.3.1 Financování programu 229 060 v letech 2002 – 2005 v členění dle podprogramů (v mil. Kč)

Číslo programu		2002	2003	2004	2005	Celkem 2002 – 2005
229 062	SR	56,8	222,4	465,6	522,5	1 267,3
	celkové náklady	84,6	273,4	558,3	563,6	1 479,9
229 063	SR	118,8	378,1	308,0	352,2	1 157,1
	celkové náklady	126,8	414,1	359,0	392,5	1 292,4
229 064	SR	7,4	29,5	11,8	4,6	53,3
	celkové náklady	7,9	37,5	22,9	12,0	80,2
229 065	SR	3,5	9,1	7,5	6,1	26,2
	celkové náklady	3,5	9,8	8,3	9,2	30,7
229 066	SR	0	4,0	1,8	2,0	7,8
	celkové náklady	0,8	4,6	3,6	4,5	13,5
celkem 229 060	SR	186,4	643,1	794,7	887,5	2 511,7
	celkové náklady	223,6	739,4	952,0	981,7	2 896,7

Pramen: MZe

koncepčních variant řešení opatření ke zvýšení ochrany před povodněmi včetně posouzení povodňových rizik, to znamená určení hloubek a rychlostí proudění v záplavových územích.

Výstupem podprogramu 229 066 Vymezení rozsahu území ohrožených zvláštními povodněmi je určení rozsahu území ohrožených povodněmi, které vznikají v důsledku poruchy nebo protržení hráze vodního díla akumulujícího nebo vzdouvajícího povrchovou vodu. Součástí je výpočet šíření zvláštní povodně údolní nivou s využitím poznatků matematického modelování.

Program 229 060 byl v roce 2002 schválen MF na období 2002 až 2005, a následně prodloužen do roku 2006. Z důvodu komplikované přípravy dvou nejvýznamnějších budovaných protipovodňových opatření byl opětovně program prodloužen – do roku 2007. Celkové náklady programu jsou schváleny ve výši 4,150 mld. Kč. Financování programu je zajišťováno využitím národních zdrojů posílených půjčkou ČR od EIB. Národní zdroje jsou poskytovány ze státního rozpočtu, z účtu Státních finančních aktiv v souladu s § 135 vodního zákona, dále z vlastních zdrojů investorů a případně z jiných zdrojů (např. územních

rozpočtů). Úvěr ČR od EIB ve výši 60 mil. EUR (cca 1,8 mld. Kč) byl schválen zákonem č. 123/2002 Sb.

V letech 2002 – 2005 bylo v programu 229 060 dokončeno nebo zahájeno 312 stavebních akcí a dále v podprogramech s průzkumnou náplní realizováno celkem 160 akcí.

S dotačním příspěvím podprogramu 229 064 Stanovování záplavových území vymezili správci vodních toků v letech 2003 – 2005 záplavová území podél vodních toků v celkové délce 2 392,6 km, z toho podél významných vodních toků v délce 2 335,0 km a podél drobných vodních toků v délce 57,6 km.

V podprogramu 229 066 Vymezení rozsahu území ohrožených zvláštními povodněmi byl vymezen rozsah ohroženého území podél vodních toků pod vodními díly v celkové délce 1 607,1 km.

Poskytnuté finanční prostředky ze státních i zahraničních prostředků formou dotací a bližší informace o věcném plnění jednotlivých dotačních titulů, související s výše uvedeným i dalšími programy MZe je uvedena v kapitole 7.1 v rámci finančních podpor. Na tyto programy však byly rovněž v roce 2005 čerpány nemalé finanční prostředky z vlastních zdrojů investorů, které jsou uvedeny v Tabulce 4.3.2.

Tabulka 4.3.2 Vlastní prostředky investorů v rámci programového financování v mil. Kč

Evidenční číslo programu	Název programu	Vlastní prostředky investorů na financování programů
229 060	Prevence před povodněmi	86,389
229 110	Odstranění následků na státním vodohospodářském majetku	21,308
229 210	Obnova, odbahnění a rekonstrukce rybníků a vodních nádrží	57,127

Pramen: MZe

5

VODOVODY A KANALIZACE

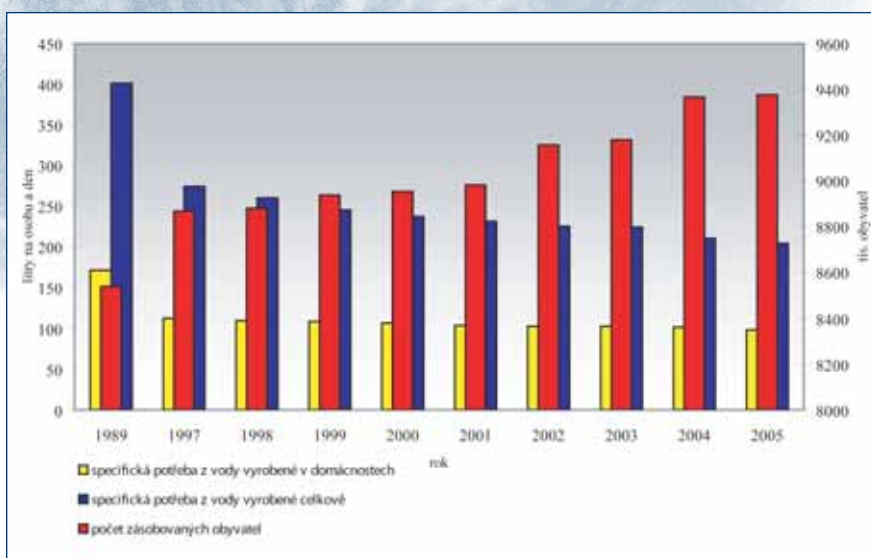
5.1 ZÁSBOVÁNÍ PITNOU VODOU

■ V roce 2005 bylo v ČR zásobováno z vodovodů 9,38 mil. obyvatel, tj. 91,6 % z celkového počtu obyvatel.

Ve všech vodovodech bylo vyrobeno celkem 698,9 mil. m³ pitné vody. Za úplatu bylo dodáno (fakturováno) 531,6 mil. m³ pitné vody, z toho pro domácnosti 338,6 mil. m³ pitné vody. Ztráty pitné vody dosáhly 146,1 mil. m³, tj. 20,9 % z vody určené k realizaci.

Údaje dodané ČSÚ byly pořízeny na základě souboru 210 (234 – přesahy krajů) tzv. profesionálních provozovatelů (nikoliv obcí) a 902 obcí, které si vodovody a kanalizace provozují samy (1 463 obcím byl dotazník zaslán a z nich 561 obcí provozuje profesionální provozovatel). Celkově tedy soubor ČSÚ tvoří údaje 1 112 provozovatelů, doplněné o údaje zjiš-

Graf 5.1.1 Vývoj počtu zásobovaných obyvatel a specifické potřeby vody fakturované v letech 1989 a 1997 – 2005

Pramen: ČSÚ

těné odbornými statistickými metodami.

Současně byla za rok 2004 opravena všechna data, v souladu s již loňským rozšířením sledovaného souboru jednotek, zahrnutých do statistického sledování.

Trendy a vývoj ukazatelů v oblasti zásobování pitnou vodou jsou zobrazeny v Tabulce 5.1.1 a Grafu 5.1.1.

V roce 2005 pokračoval trend poklesu objemu vyrobené pitné vody, objem vody vyrobené se snížil oproti roku 2004

Tabulka 5.1.1 Zásobování vodou z vodovodů v letech 1989 a 1999 – 2005

Ukazatel	Měrná jednotka	1989	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Obyvatelé (střední stav)	tis. obyv.	10 364	10 283	10 273	10 287	10 201	10 201	10 207	10 234
Obyvatelé skutečně zásobovaní vodou z vodovodů	tis. obyv.	8 537	8 936	8 952	8 981	9 156	9 179	9 346	9 376
	%	82,4	86,9	87,1	87,3	89,8	89,8	91,6	91,6
Voda vyrobená z vodovodů	mil. m ³ /rok	1 251	800	778	754	753	751	720	699
	% k 1989	100,0	63,9	62,2	60,3	60,2	60,0	57,55	55,88
Voda fakturovaná celkem	mil. m ³ /rok	929,4	564,2	554,1	535,6	545,3	547,2	543,5	531,6
	% k 1989	100,0	60,7	59,6	57,6	58,7	58,9	58,48	57,2
Specifická potřeba z vody vyrobené	l/os. den	401	245	237	231	225	224	211	204
	% k 1989	100,0	61,1	59,1	57,5	56,1	54,7	52,6	50,9
Specifické množství vody fakturované celkem	l/os. den	298	173	169	164	163	163	159	155
	% k 1989	100,0	58,1	56,7	54,9	54,7	54,7	53,4	52,0
Specifické množství vody fakturované pro domácnost	l/os. den	171	109	107	104	103	103	102	98,9
	% k 1989	100,0	63,7	62,6	60,7	60,2	60,2	59,6	57,8
Ztráty vody na 1 km řadů	l/km den	16 842*	10 704*	9 706*	9 141*	8 358*	7 783*	6 113	5 770
Ztráty vody na 1 zásobovaného obyvatele	l/os. den	90*	63*	60*	57*	53*	52*	45	43

Pramen: ČSÚ

Pozn.: * údaje za vodovody hlavních provozovatelů

o 21 mil. m³. Specifické množství vody fakturované na jednoho zásobovaného obyvatele bylo 155 l/os/den, specifická spotřeba pitné vody v domácnostech byla 98,9 l/os/den.

- Nejvyšší podíl obyvatel zásobovaných pitnou vodou z vodovodů byl v roce 2005 v Hlavním městě Praze (99,5 %) a v Karlovarském kraji (98,1 %), nejnižší podíl obyvatel zásobovaných pitnou vodou je v kraji Plzeňském (81,2 %) a Středočeském (82,0 %).

Délka vodovodní sítě byla v roce 2005 prodloužena celkem o 1 199 km a dosáhla délky 69 358 km.

Počet vodovodů se zvýšil o 292 a dosáhl počtu 4 454 ks.

Počet vodovodních přípojek se zvýšil o 71 294 ks a dosáhl počtu 1 781 970 ks.

Délka vodovodních přípojek se zvýšila o 1 667 km a dosáhla délky 18 707 km.

Počet osazených vodoměrů se zvýšil o 68 785 a dosáhl počtu 1 787 633 ks.

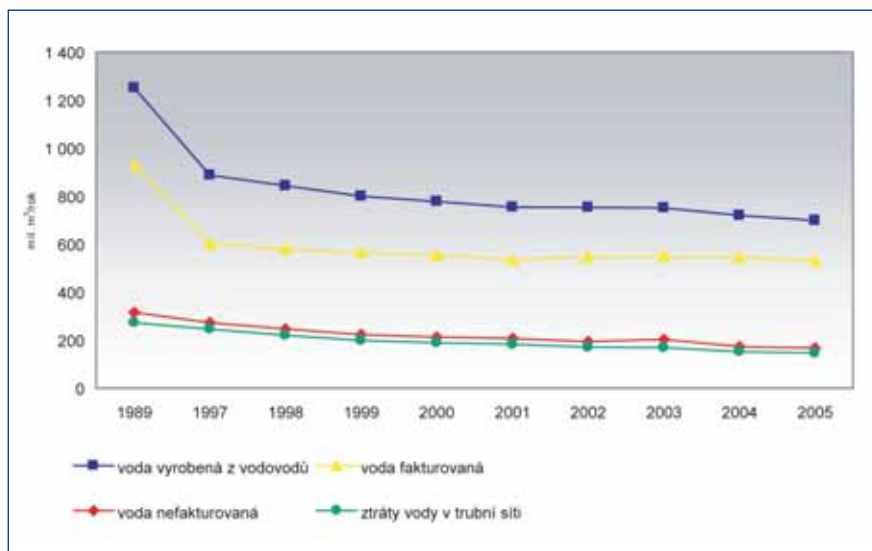
5.2 ODVÁDĚNÍ A ČIŠTĚNÍ KOMUNÁLNÍCH ODPADNÍCH VOD

- V roce 2005 žilo v domech připojených na kanalizaci 8,099 mil. obyvatel ČR. Do kanalizací bylo vypuštěno celkem 543,4 mil. m³ odpadních vod. Z tohoto množství bylo čištěno 94,6 % odpadních vod (bez zahrnutí vod srážkových), což představuje 513,9 mil. m³.

Trendy vývoje za kanalizace a čištění odpadních vod dokladuje v delší časové řadě Tabulka 5.2.1 a Graf 5.2.1.

- Nejvyšší podíl obyvatel připojených na kanalizaci je v Hlavním městě Praze (99,2 %) a Karlovarském kraji (91,5 %), nejnižší podíl je ve Středočeském kraji (63,6 %), s odstupem následuje kraj Pardubický (68,2 %).

Graf 5.1.2 Vývoj hodnot objemu vody vyrobené z vodovodů a fakturované vody celkem letech 1989 a 1997 – 2005

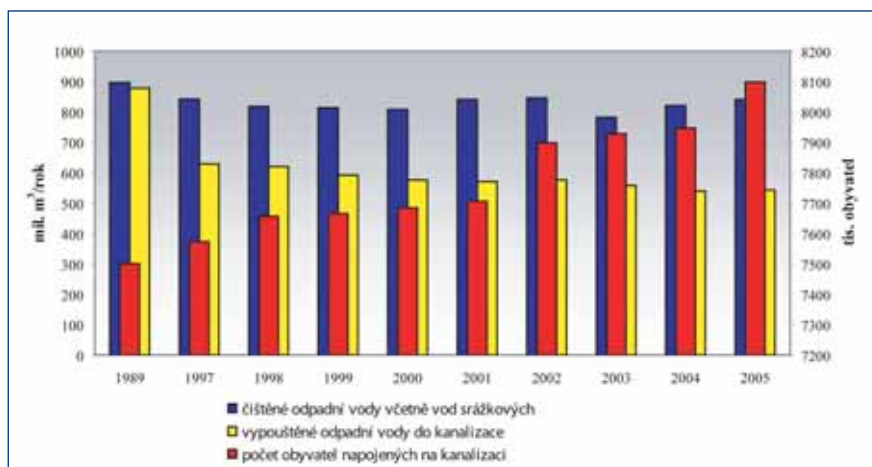
Pramen: ČSÚ

Tabulka 5.1.2 Zásobování obyvatel, výroba a dodávka vody z vodovodů v roce 2005

Kraj, území	Obyvatelé		voda vyrobená z vodovodů	Voda fakturovaná	
	skutečně zásobovaní vodou z vodovodů	podíl obyvatel zásobovaných vodou z celkového počtu		celkem	z toho pro domácnosti
	(počet)	(%)	(tis. m ³)	(tis. m ³)	(%)
Hl. město Praha	1 170 000	99,5	132 264	86 695	54 148
Středočeský kraj	942 739	82,0	49 479	46 881	31 665
Jihočeský kraj	567 116	90,5	38 090	29 404	19 213
Plzeňský kraj	446 860	81,2	34 190	28 254	16 683
Karlovarský kraj	298 759	98,1	23 771	17 692	11 225
Ústecký kraj	788 152	95,8	64 549	45 855	28 403
Liberecký kraj	378 055	88,3	32 067	21 249	13 151
Královéhradecký kraj	497 822	90,9	36 167	26 540	16 760
Pardubický kraj	487 003	96,3	32 320	25 806	16 018
Kraj Vysočina	460 222	90,2	26 810	25 782	14 958
Jihomoravský kraj	1 057 927	93,6	70 305	55 831	36 309
Olomoucký kraj	555 809	87,0	32 726	27 779	18 244
Zlínský kraj	520 526	88,2	33 537	25 922	16 268
Moravskoslezský kraj	1 205 309	96,3	92 576	67 932	45 520
Česká republika	9 376 299	91,6	698 850	531 620	338 564

Pramen: ČSÚ

Graf 5.2.1 Vývoj počtu obyvatel bydlících v domech napojených na kanalizaci a množství vypouštěných a čištěných odpadních vod v letech 1989 a 1997 – 2005

Pramen: ČSÚ

Tabulka 5.2.1 Odvádění a čištění odpadních vod z kanalizací v letech 1989 a 1999 – 2005

Ukazatel	Měrná jednotka	Ukazatel							
		1989	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Obyvatelé (střední stav)	tis. obyv.	10 364	10 283	10 273	10 287	10 201	10 201	10 207	10 234
Obyvatelé bydlící v domech připojených na kanalizaci pro veřejnou potřebu	tis. obyv.	7 501	7 666	7 685	7 706	7 899	7 928	7 947	8 099
	%	72,4	74,6	74,8	74,9	77,4	77,7	77,9	79,1
Vypouštěné odp. vody do kanalizace pro veřejnou potřebu (bez vod srážkových) celkem	mil. m ³	877,8	592,2	576,0	570,7	576,3	558,1	539,7	543,4
	% k 1989	100,0	67,5	65,6	65,0	65,7	63,6	61,5	61,9
Čištěné odpadní vody včetně vod srážkových ¹⁾	mil. m ³	897,4	814,6	808,8	841,4	846,2	782,7	821,5	841,5
Čištěné odpadní vody celkem bez vod srážkových	mil. m ³	627,6	562,9	546,1	544,8	533,6	527,4	509,7	513,9
	% k 1989	100,0	89,7	87,0	86,8	85,0	84,0	81,3	82,0
Podíl čištěných odpadních vod bez vod srážkových ²⁾	%	71,5	95,1	94,8	95,5	92,6	94,5	94,4	94,6
Poměr vody čištěné k vodě nečištěné bez vod srážkových	–	2,51	19,20	18,30	21,21	12,50	17,18	16,98	17,44

Pramen: ČSÚ

Pozn.: ¹⁾ V letech 1989 a 1999 až 2003 se jedná o údaje za kanalizace hlavních provozovatelů

²⁾ Jedná se o podíl z vod vypouštěných do kanalizace

Jizera, Malá Skála

Délka kanalizační sítě byla prodloužena o 3 015 km a dosáhla délky km 36 233 km.

Délka kanalizačních přípojek vzrostla o 1 642 km a dosáhla délky 12 676 km.

- **Celkový počet čistíren odpadních vod se dle údajů ČSÚ snížil oproti předešlému roku o 12 na 1 994. Snížení je způsobeno metodickým vlivem. V šetření roku 2004 zahrnoval soubor jednotek statistického šetření i domovní čistírny odpadních vod. Důsledkem pak byl výrazný meziroční nárůst.**

Tabulka 5.2.2 Počet obyvatel bydlících v domech připojených na kanalizaci a množství vypouštěných a čistěných odpadních vod v roce 2005 v jednotlivých krajích

Kraj, území	Obyvatelé bydlící v domech připojených na kanalizaci pro veřejnou potřebu		Odpadní vody vypouštěné do kanalizace pro veřejnou potřebu	Čistěné odpadní vody bez vod srážkových	
	celkem	podíl k celk. počtu obyvatel	celkem	celkem	podíl
	(počet)	(%)	(tis. m ³)	(tis. m ³)	(%)
Hl. město Praha	1 167 000	99,2	83 845	83 845	100,0
Středočeský kraj	730 978	63,6	51 839	50 527	97,5
Jihočeský kraj	527 354	84,1	38 494	34 083	88,5
Plzeňský kraj	427 010	77,6	34 352	30 801	89,7
Karlovarský kraj	278 563	91,5	16 769	16 732	99,8
Ústecký kraj	666 600	81,0	39 719	39 452	99,3
Liberecký kraj	293 215	68,5	19 577	19 494	99,6
Královéhradecký kraj	407 195	74,3	26 152	24 694	94,4
Pardubický kraj	344 554	68,2	21 056	19 887	94,4
Kraj Vysočina	426 236	83,6	24 088	18 727	77,7
Jihomoravský kraj	939 071	83,1	52 221	49 829	95,4
Olomoucký kraj	470 015	73,6	28 900	27 484	95,1
Zlínský kraj	472 313	80,0	30 342	28 582	94,2
Moravskoslezský kraj	949 053	75,8	76 025	69 774	91,8
Česká republika	8 099 157	79,1	543 379	513 911	94,6

Pramen: ČSÚ

5.3 VÝVOJ CENY PRO VODNÉ A STOČNÉ

- **Oproti roku 2004 se zvýšila cena pro vodné v průměru o 5,2 % a cena pro stočné v průměru o 6,0 %.**

Tabulka 5.3.1 Ceny pro vodné a stočné v roce 2005 (včetně DPH)

Ukazatel	Jednotka	Vodovody	Kanalizace
Vážený aritmetický průměr za ČR	Kč/m ³	23,94	20,56
	%	100,00	100,00
Minimální hodnota	Kč/m ³	8,72	8,40
	% z průměru za ČR	36,42	40,86
Maximální hodnota	Kč/m ³	33,39	30,45
	% z průměru za ČR	139,47	148,10

Pramen: MZE

Jizerka

Jizerka, Poniklá

V roce 2005 představovala průměrná hodnota ceny pro vodné v ČR (včetně DPH) vypočtená podle realizačních cen výši 23,94 Kč/m³ a průměrná hodnota ceny pro stočné (včetně DPH) částku ve výši 20,56 Kč/m³.

Diferenciace v ceně pro vodné a stočné mezi jednotlivými společnostmi provozujícími vodovody a kanalizace je daná výchozími podmínkami pro

provozování v daném kraji, např. prostorové rozmístění spotřebišť, stupeň využívání vodárenských a kanalizačních kapacit apod.

Cenové rozdíly v jednotlivých krajích se vzhledem k průměrným hodnotám ČR (100 %) pohybovaly v roce 2005 od 36,42 % u vodného a 40,86 % v ceně stočného u nejnižších cen až po 139,47 % v rámci vodného, eventuálně

148,10 % pro stočné u nejvyšších cen. Meziročně se jedná o velmi nízký pokles rozptylu.

5.4 VYBRANÉ ÚDAJE MAJETKOVÉ A PROVOZNÍ EVIDENCE VODOVODŮ A KANALIZACÍ

■ Letos jsou poprvé v této zprávě uváděny vybrané údaje majetkové evidence vodovodů a kanalizací a současně vybrané údaje provozní evidence vodovodů a kanalizací zjišťované na základě ustanovení § 5 zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích, které poskytují údaje nad rámec šetření Českého statistického úřadu.

S ohledem na verifikaci údajů základních výkazů, poskytovaných značným počtem vlastníků a provozovatelů, jsou předkládány zpracované a ověřené údaje z uvedených evidencí k časové úrovni roku 2004.

Tabulka 5.4.1 Objem majetku vodovodů a kanalizací v roce 2004

Ukazatel	Objem v tis. Kč v pořizovací ceně roku 2002
Vodovodní řady	208 040 277
Stavby pro úpravu vody	54 379 306
Stokové sítě	208 706 758
ČOV	73 211 893
Celkem	544 338 234

Pramen: MZe

Tabulka 5.4.2 Vybrané údaje z provozní evidence vodovodů za rok 2004

Ukazatel	Hodnoty v uvedených tech. jednotkách
Celková délka vodovodních řadů	63 377 km
Délka vodovodních řadů do DN 100	33 186 km
Délka vodovodních řadů od DN 101 do DN 300	24 836 km
Délka vodovodních řadů od DN 301 do DN 500	3 204 km
Délka vodovodních řadů větších než DN 500	2 151 km
Délka vodovodních řadů z kovových materiálů	32 770 km
Délka vodovodních řadů z plastů	27 272 km
Délka vodovodních řadů z jiných materiálů	3 335 km
Počet zásobených obyvatel na 1 km vodovodního řadu	141 osob
Délka vodovodního řadu v metrech na 1 zásobeného obyvatele	7,1 m

Pramen: MZe

6

ZDROJE ZNEČIŠTĚNÍ A OCHRANA VOD

6.1 BODOVÉ ZDROJE ZNEČIŠTĚNÍ

■ V letech 1990 – 2005 se podařilo snížit vypouštěné množství nebezpečných a zvláště nebezpečných látek a vypouštěné množství AOX (adsorbovatelné organicky vázané halogeny). K významnému poklesu došlo rovněž u makronutrientů (dusík, fosfor) v důsledku toho, že se v technologii čištění odpadních vod u nových a intenzifikovaných čistíren odpadních vod cíleně uplatňuje biologické odstraňování dusíku a biologické nebo chemické odstraňování fosforu.

Úroveň ochrany vod před znečištěním se nejčastěji hodnotí podle vývoje produkovaného a vypouštěného znečištění. Produkovaným znečištěním je množství znečištění obsažené v produkovaných (nečištěných) odpadních vodách. V souvislosti s požadavky EU a OECD se v ČR vývoji produkovaného znečištění věnuje v posledních letech zvýšená pozornost. Zajišťuje se hlavně rozšířený sběr naměřených dat z většího počtu subjektů. Tím se údaje o produkovaném znečištění dále doplňují a zpřesňují. Produkce organického znečištění podle biochemické spotřeby kyslíku (BSK₅) se v roce 2005 oproti roku 2004 zvýšila o 3 180 t (o 1,2 %), a v ukazateli rozpuštěné anorganické soli (RAS) o 22 258 t (o 2,4 %). V ukazateli chemická spotřeba kyslíku stanovená dvojchromanovou metodou (CHSK_{Cr}) došlo proti roku 2004 ke snížení o 15 507 t (o 2,6 %) a nerozpuštěné látky (NL) o 11 615 t (o 4,0 %).

Vypouštěným znečištěním je znečištění obsažené v odpadních vodách vypouštěných do povrchových vod. Ve srovnání s rokem 2004 se vypouštěné znečištění v roce 2005 snížilo v ukazatelích: BSK₅ o 626 t (o 6,1 %), CHSK_{Cr} o 4 471 t (o 7,8 %), NL o 461 t (o 2,6 %) a RAS o 37 364 t (o 4,1 %). Klesající trend ve vypouštěném znečištění podle BSK₅, CHSK_{Cr} a NL v roce 2005 pokračoval. Ke snížení došlo téměř ve všech povodích. Vývoj vypouštěného a zpoplatněného znečištění od roku 1990 zobrazuje Graf 6.1.1.

Ve sféře průmyslu došlo v roce 2005 oproti roku 2004 k významnému snížení vypouštěného znečištění u společné ČOV pro ALIACHEM Synthesie Pardubice a město Pardubice (o 721 t CHSK_{Cr} a 54 t BSK₅), papíren Bělá (o 281 t CHSK_{Cr} a 162 t BSK₅), Tanexu

– kličárny Vladislav (o 276 t CHSK_{Cr} a 136 t BSK₅), papíren Štětí (o 258 t CHSK_{Cr}) a BIOCELU Paskov (o 242 t CHSK_{Cr}).

Mezi roky 1990 a 2005 došlo k poklesu vypouštěného znečištění BSK₅ o 93,5 %, CHSK_{Cr} o 87,0 %, NL o 91,0 % a RAS o 10,7 %.

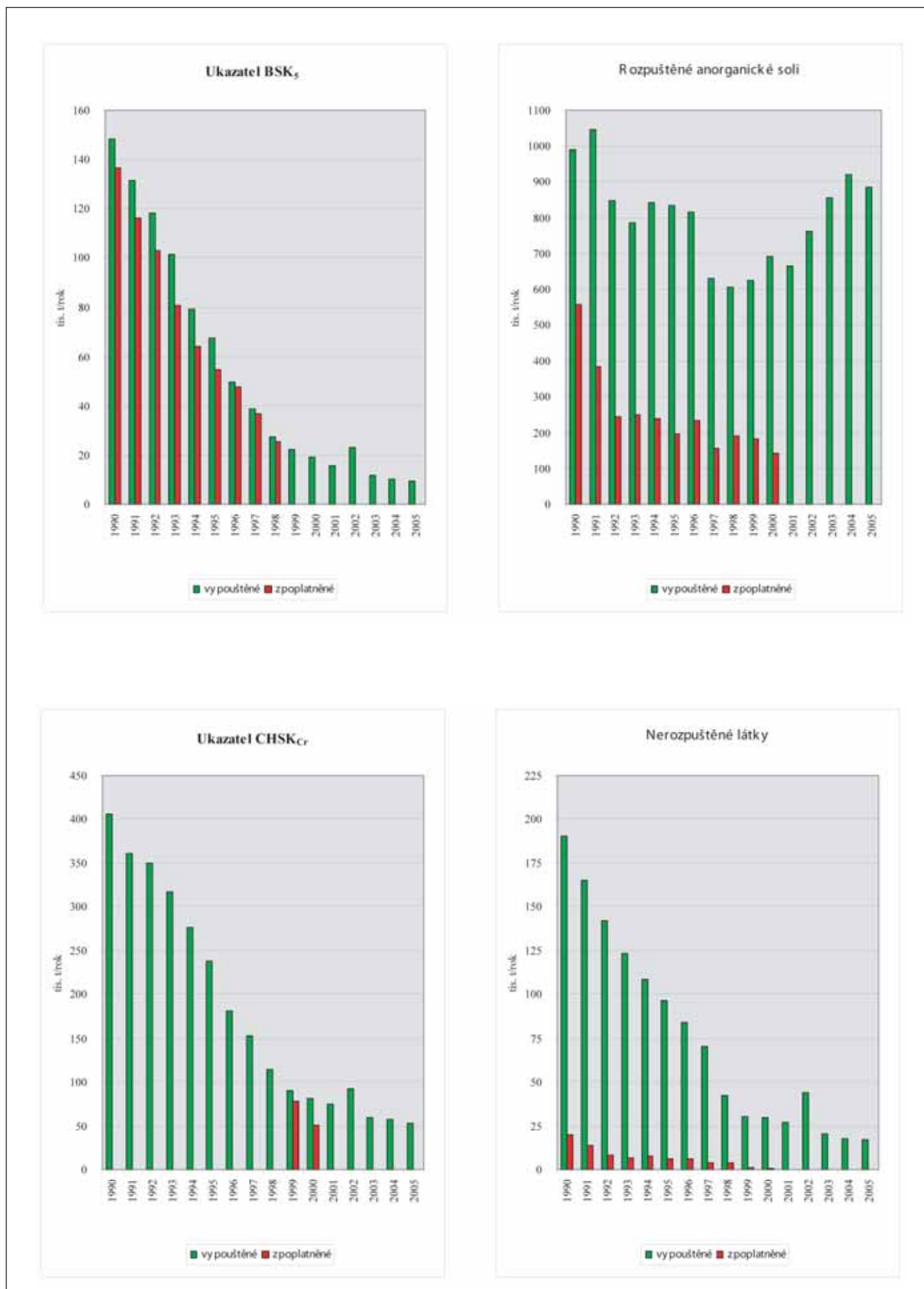
6.2 PLOŠNÉ ZNEČIŠTĚNÍ

■ Jakost povrchových a podzemních vod významně ovlivňuje rovněž plošné znečištění. Mezi nejzávažnější typy plošného znečištění patří již delší dobu znečištění vod dusíkatými látkami, zejména dusičnany, které se do vod dostávají v souvislosti se zemědělským hospodařením.

Chrudimka, Hamry

Graf 6.1.1 Vypouštěné a zpoplatněné znečištění 1990 – 2005

Pramen: VÚV z podkladů ČSÚ, s.p. Povodí

Cbrudimka, Horní Bradlo

Z vyhodnocení monitorovacích profilů, které sledují oblasti s převahou zemědělské půdy vyplývá, že celkově došlo za posledních 10 – 15 let k pozitivním změnám a znečištění pozvolna klesá. Přesto v některých intenzivně obhospodařovaných oblastech znečištění povrchových i podzemních vod stagnuje nebo dokonce mírně roste. Na tyto oblasti, které jsou zahrnuty beze zbytku do zranitelných oblastí vymezených podle nařízení vlády č. 103/2003 Sb. se přednostně zaměřují opatření přijatá v souvislosti s implementací tzv. Nitrátové směrnice, souborně označovaná jako akční programy.

Dalším významným typem plošného znečištění je přísun dusíku a síry, případně dalších znečišťujících látek, které se do vod dostávají prostřednictvím atmosférické depozice. Od roku 1989 došlo k výraznému poklesu atmosférické depozice a zatížení vod acidifikujícími látkami tím, že došlo ke snížení emisí síry z velkých spalovacích zařízení. Pokles u dusíku byl podstatně menší a v posledních několika letech se ukazuje, že vlivem rostoucího počtu automobilů a zřejmě i vlivem plynofikace se atmosférická depozice dusíku stává závažným problémem životního prostředí v ČR.

Mezi velmi nebezpečné typy plošného znečištění patří také znečištění vod pesticidy. Vedle starých zátěží vody a půdy chlorovanými pesticidy jsou ve

vodách přítomny místy i zvýšené koncentrace některých dosud povolených pesticidů, o jejichž škodlivosti se v poslední době vedou odborné debaty jak na úrovni EU, tak i v USA a jiných státech, kde jsou běžně aplikovány. Je to i případ atrazinu, který je již v některých okolních státech EU zakázán, zatímco v ČR je nadále jeho aplikace povolena.

Posledním významným typem plošného znečištění je zatížení vod fosforem, který pochází převážně ze smyvů z erozně ohrožených ploch. Jeho podíl může být velmi výrazný v oblastech bez velkých komunálních zdrojů znečištění a také tam, kde jsou pozemky přirozeně silně náchylné k erozi. V současné době je také prověřován význam přísunu mimoerozního rozpuštěného fosforu do vod ze zemědělsky obhospodařovaných ploch, protože může mít bezprostřední vliv na eutrofizaci vod se všemi jejími negativními důsledky.

V rámci implementace směrnice Rady 91/676/EHS (Nitrátová směrnice) byly vymezeny zranitelné oblasti, které jsou odvodňovány do vod znečištěných nebo ohrožených dusičnany ze zemědělských zdrojů. Zranitelné oblasti představují výměru cca 46 % zemědělské půdy a jsou společně s Akčním programem vyhlášeny v nařízení vlády č. 103/2003 Sb. Akční program, který je v platnosti od roku 2004, představuje soubor povinných opatření zemědělského charakteru

ve zranitelných oblastech, která mají za cíl redukovat riziko vyplavování dusíku do povrchových a podzemních vod.

6.3 HAVARIJNÍ ZNEČIŠTĚNÍ

■ **Na jakost povrchových a podzemních vod dále negativně působí i havarijní znečištění. V roce 2005 bylo Českou inspekcí životního prostředí evidováno na území ČR 264 případů havarijního znečištění nebo ohrožení jakosti vod, z toho na podzemních vodách 8 případů.**

Ve srovnání s rokem 2004 je počet havárií na vodách o 42 případů nižší. Nejpočetnější skupinou znečišťujících látek byly i nadále ropné látky (51,1 % z celkového počtu evidovaných případů), po nich následovaly odpadní vody (12,5 %). V členění podle původců havárií byly nejpočetnější havárie způsobené při dopravě (14,8 %), za ně se řadí četností havárie při odstraňování odpadních vod a pevného odpadu (9,1 %). Původce se nepodařilo zjistit u 62,1 % případů oproti 53,6 % v roce předcházejícím. Za porušení právních předpisů platných ve vodním hospodářství uložila Česká inspekce životního prostředí (dále jen „ČIŽP“) v roce 2005 celkem 712 pokut, z toho 625 nabylo právní moci. Celková částka pak činila 27,150 mil. Kč.

7

STÁTNÍ FINANČNÍ PODPORA VODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

7.1 FINANČNÍ PODPORY MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ

■ V roce 2005 byla v rámci programů Ministerstva zemědělství 229 030 „Výstavba a technická obnova vodovodů a úpraven vod“ a 229 040 „Výstavba a technická obnova čistíren odpadních vod a kanalizací“ zaměřených na realizaci opatření k naplňování směrnic EU v oblasti vodovodů a kanalizací a na vlastní rozvoj oboru vodovodů a kanalizací poskytnuta podpora v celkové výši cca 1,9 mld. Kč.

Tato podpora byla investorům poskytnuta jak ve formě dotací, tak i ve formě bezúročných půjček ze zdrojů úvěrových prostředků od EIB. V rámci programu MZe 229 030 bylo v roce 2005 podpořeno ze státního rozpočtu celkem 172 akcí v celkové výši cca 537 mil. Kč a v rámci programu MZe 229 040 bylo v roce 2005 podpořeno ze státního rozpočtu celkem 95 akcí v celkové výši cca 602 mil. Kč.

V rámci programu 229 810 „Státní pomoc při obnově území postiženého povodní roku 2002 poskytovaná MZe“ zaměřeného na obnovu a zabezpečování vodohospodářské infrastruktury vodovodů a kanalizací byla v roce 2005 poskytnuta podpora ve formě dotace celkem na 48 akcí v celkové výši cca 608 mil. Kč.

V roce 2005 úspěšně pokračovalo čerpání úvěru ČR od EIB na základě smlouvy o úvěru „Česká republika – rámcová půjčka pro vodní hospodářství

Tabulka 7.1.1 Finanční prostředky státního rozpočtu poskytnuté v rámci programů MZe 229 030, 229 040 a 229 810 v roce 2005 v mil. Kč

Forma podpory	Vodovody a úpravní vody	Kanalizace a čistírny odpadních vod	Obnova VaK po povodni 08/2002	MZe celkem
Návratná finanční výpomoc	0	0	0	0
Dotace	537,192	601,669	607,519	1746,380
Celkem	537,192	601,669	607,519	1746,380

Pramen: MZe

Tabulka 7.1.2 Vývoj státní podpory výstavby vodovodů, úpraven vod, kanalizací a čistíren odpadních vod v rámci MZe v letech 2002 – 2005 v mil. Kč

Finanční zdroj	2002	2003	2004	2005
Návratná finanční výpomoc	53	6	4	0
Dotace státního rozpočtu	1 328	1 531	1 563	1 746
Podpora státního rozpočtu	1 381	1 537	1 567	1 746
EIB	616	619	653	754
Podpora – celkem	1 997	2 156	2 220	2 500

Pramen: MZe

určeného na rekonstrukce, zlepšení, modernizace a rozšiřování vodohospodářských systémů v ČR“, realizovaného na základě usnesení vlády ČR č. 1179 z roku 1999. V roce 2005 bylo z výše uvedeného úvěru podpořeno celkem 83 akcí v celkové výši 754 mil. Kč.

■ Ministerstvo zemědělství pokračovalo i v roce 2005 v realizaci řady dalších programů mimo oblast vodohospodářské infrastruktury vodovodů a kanalizací, jejichž cílem byla zejména obnova vodohospodářského majetku

Tabulka 7.1.3 Státní finanční prostředky poskytnuté MZe na kapitálové a běžné výdaje v rámci programového financování v programech 229 060, 229 110 a 229 210 v mil. Kč

Evidenční číslo programu	Název programu	Výdaje na financování programu
229 060	Prevence před povodněmi	887,506
229 110	Odstranění následků povodní na státním vodohospodářském majetku	876,389 ¹⁾
229 210	Obnova, odbahnění a rekonstrukce rybníků a vodních nádrží	219,487

Pramen: MZe

Pozn.: ¹⁾ Není zahrnut transfer do kapitoly MŽP

Tabulka 7.1.4 Neinvestiční podpory na ostatní opatření ve vodním hospodářství poskytnuté MZe v mil. Kč

Název podpory	Výše poskytnutých prostředků	Příjemce podpory
Správa drobných vodních toků	90,143	Zemědělská vodohospodářská správa
Obnova staveb k vodohospodářským melioracím	0	Podnikající právnické a fyzické osoby

Pramen: MZe

spřávců vodních toků v rámci odstraňování následků povodní z předchozích let a realizace protipovodňových opatření.

Čerpání státních finančních prostředků na kapitálové i běžné výdaje je uvedeno v Tabulkách 7.1.3 a 7.1.4.

■ **V rámci programu 229 060 „Prevence před povodněmi“ bylo v roce 2005 realizováno nebo rozestavěno 141 investičních staveb. Dále bylo dokončeno celkem 38 studií odtokových poměrů, záplavových území a studií zvláštních povodní.**

V následujícím přehledu jsou uvedeny některé významnější akce prováděné v rámci zmiňovaného programu 229 060:

POVODÍ MORAVY, S.P.

● **Sanace poruchy hráze vodního díla Mostiště**

Termín realizace: 7/05 – 8/06

Celkové náklady: 51,228 mil. Kč

Proinvestováno

do roku 2005: 45,118 mil. Kč

VD Mostiště je víceúčelová vodní nádrž na řece Oslavě, která zajišťuje minimální průtoky na Oslavě, odběry vody pro vodárenské účely, energetické využití a snížení povodňových průtoků. Při vysokých stavech hladiny v nádrži se projevilo postupné zvyšování průsakového množství vody do injekční stoly. Navrhovaná oprava má odstranit poruchy těsnícího jádra. V roce 2005 byla oprava hrází dokončena a zároveň byla dokončena oprava bezpečnostního přelivu.

● **Morava, Olomouc – I. etapa**

Termín realizace: 11/02 – 6/08

Celkové náklady: 266,196 mil. Kč

Proinvestováno

do roku 2005: 18,639 mil. Kč

Při povodni v roce 1997 byla Olomouc zaplavena z 1/3 území městské zástavby, která v historii vznikala postupně a způsobila výrazné omezení prostoru pro řeku Moravu. Účelem této stavby je protipovodňová ochrana města řešená tak, aby zapadala do koncepce řešení protipovodňových opatření celého povodí řeky Moravy nad i pod Olomoucí.

Tabulka 7.1.5 Čerpání finančních prostředků v rámci programu 229 060 „Prevence před povodněmi“ v mil. Kč

Vlastníci a správci	Čerpání v roce 2005	
	Investice	Neinvestice
Povodí Labe, s.p.	181,922	0
Povodí Vltavy, s.p.	8,811	0
Povodí Ohře, s.p.	20,471	0
Povodí Odry, s.p.	149,988	0
Povodí Moravy, s.p.	278,306	39,618
Lesy ČR, s.p.	14,999	2,422
ZVHS	187,573	0
Správci drobných vodních toků – obce	3,396	0
Celkem	845,466	42,040

Pramen: MZE

Tabulka 7.1.6 Čerpání finančních zdrojů v rámci podprogramu 229 112 „Odstranění následků povodně roku 2000“ v mil. Kč

Vlastníci a správci	Čerpání v roce 2005	
	Investice	Neinvestice
ZVHS	0,543	0

Pramen: MZE

● **Moravská Sázava, poldr Žichlínek**

Termín realizace: 6/02 – 4/08

Celkové náklady: 297,953 mil. Kč

Proinvestováno

do roku 2005: 20,304 mil. Kč

Poldr Žichlínek je součástí systémů poldrů a revitalizačních opatření navržených v horní části povodí, jejichž účinek se projeví transformací povodňových průtoků v níže položených oblastech snížením průtoků o 20 – 30 % celkového objemu, čímž dojde k posílení protipovodňové ochrany v navazujících územích, obcích a městech jako Olomouci a Litovli.

POVODÍ LABE, S.P.

● **Labe, Pardubice, prohrábka koryta, jez Loučná**

Termín realizace: 4/05 – 12/06

Celkové náklady: 66,944 mil. Kč

Proinvestováno

do roku 2005: 52,300 mil. Kč

Stavba je nedílnou a nutnou součástí realizace souboru staveb a opatření, která mají zajišťovat protipovodňovou ochranu Pardubic před Q_{100} řek Labe a Chrudimky, zvýšením kapacity koryta Labe v úseku od jezu Pardubice, tzn. od soutoku Labe s Chrudimkou po soutok Labe s Loučnou.

ZEMĚDĚLSKÁ VODOHOSPODÁŘSKÁ SPRÁVA

● **Protipovodňová ochrana toku Porubka a levobřežního přítoku**

Termín realizace: 7/04 – 12/06

Celkové náklady: 21,850 mil. Kč

Proinvestováno

do roku 2005: 21,198 mil. Kč

Stavba řeší protipovodňovou ochranu na území toku Porubky, zejména v úseku Horní Lhota – Vřesina – Poruba, kde docházelo k častému vybřežování potoka s následnými škodami na okolních pozemcích, k vytváření strží a zaplavování dolní části povodí Porubky. Provedení technických a revitalizačních opatření na toku povede k eliminaci těchto negativních jevů a tím současně ke zvýšení ekologické stability toku a přilehlých částí, čímž se výrazně zvýší ochrana přilehlých pozemků.

■ **V rámci programu 229 110 „Odstranění následků povodně na státním vodohospodářském majetku“ byly v roce 2005 realizovány dva podprogramy. Jedná se o podprogram 229 112 „Odstranění následků povodně roku 2000“ a podprogram 229 113 „Odstranění následků povodně roku 2002“.**

V rámci podprogramu 229 112 bylo v roce 2005 realizováno celkem 6 akcí. Jednalo se o investiční akce ZVHS, u kterých byly dokončovány výkupy pozemků.

V rámci podprogramu 229 113 bylo v roce 2005 realizováno celkem 180 akcí, z nichž bylo v tomtéž roce 157 akcí ukončeno. Největší počet akcí byl zajišťován ZVHS, a to 32 neinvestičních a 35 investičních akcí, z nichž bylo 60 % ukončeno a dále Povodím Vltavy, s.p., a to 3 investiční akce a 44 neinvestičních akcí, které byly všechny ukončeny. V následujícím přehledu jsou uvedeny některé významnější akce v podprogramu 229 113:

POVODÍ LABE, S.P.

● **VD Pařížov – rekonstrukce výpustí**
Celkové náklady: 32,184 mil. Kč, do roku 2005 proinvestováno 31,493 mil. Kč.

● **Doubrava, Zábory – Žehušice, oprava**

a odstranění nánosů, ř.km. 1,470 – 5,200

Celkové náklady: 22,792 mil. Kč, akce ukončena v roce 2005.

POVODÍ MORAVY, S.P.

- Jihlava, Příbice, úprava koryta
Celkové náklady: 13,030 mil. Kč, akce ukončena v roce 2005.
- Jihlávka, Jihlava – rekonstrukce koryta
Celkové náklady: 18,549 mil. Kč, akce ukončena v roce 2005.

POVODÍ OHŘE, S.P.

- Dubská Bystřice, rekonstrukce bystřiny v ř.km 12,318 – 13,350
Celkové náklady: 29,887 mil. Kč, akce ukončena v roce 2005.
- Odstranění povodňových škod, Petrovický potok, ř.km. 1,200 – 4,700
Celkové náklady: 25,081 mil. Kč, do roku 2005 proinvestováno 16,030 mil. Kč.

POVODÍ VLTAVY, S.P.

- VD Soběnov – sanace protržené hráze na řece Černé, ř.km. 6,400
Celkové náklady: 49,558 mil. Kč, akce ukončena v roce 2005.
- Vltava, VD Orlík – ř.km. 144,650 – oprava plavebních zařízení
Celkové náklady: 43,555 mil. Kč, akce ukončena v roce 2005.

ZEMĚDĚLSKÁ VODOHOSPODÁŘSKÁ SPRÁVA

- Odstranění povodňových škod Býkovský potok
Celkové náklady: 12,059 mil. Kč, do roku 2005 proinvestováno 12,049 mil. Kč.
- Odstranění povodňových škod Ejpovice
Celkové náklady: 11,169 mil. Kč, do roku 2005 proinvestováno 11,024 mil. Kč.
- Odstranění povodňových škod Merklínka
Celkové náklady: 11,364 mil. Kč, do roku 2005 proinvestováno 11,361 mil. Kč.
- Odstranění povodňových škod Mlýnský potok
Celkové náklady: 15,983 mil. Kč, do roku 2005 proinvestováno 15,973 mil. Kč.

Bečvářka, Svojišice

LESY ČR, S.P.

- Odstranění povodňové škody Bouřlivec – Javorová stráž (P1)
Celkové náklady: 6,34 mil. Kč, akce ukončena v roce 2005.
- Odstranění povodňové škody Liščí potok
Celkové náklady: 7,361 mil. Kč, akce ukončena v roce 2005.

■ **V roce 2005 bylo financováno v rámci programu 229 210 „Obnova, odbahnění a rekonstrukce rybníků a vodních nádrží“ celkem 49 akcí. Z toho počtu bylo 16 akcí zahájených již v roce 2004 a přecházejících do roku 2005. V roce 2005 bylo v rámci tohoto programu zahájeno celkem 33 nových akcí, z nichž bylo 5 akcí s vydaným příslibem v roce 2004 pro rok 2005.**

Z toho v podprogramu 229 212 bylo zahájeno 31 akcí, z nichž byly 2 akce ukončeny v roce 2005 a zbývajících 29 akcí přechází do roku 2006. V podprogramu 229 218, který je svým charakterem zaměřen na odstraňování povodňových škod z roku 2002, byly v roce 2005 zahájeny celkem 2 akce, z nichž 1 akce byla v tomtéž roce ukončena a 1 akce přechází do roku 2006.

S ohledem na charakter řady akcí, které sestávají z části investiční i neinvestiční,

Tabulka 7.1.8 Čerpání finančních zdrojů v rámci programu 229 112 v mil. Kč

Vlastníci a správci	Čerpání v roce 2005	
	Investice	Neinvestice
Právnícké osoby	9,480	127,900
Fyzické osoby	7,901	61,266
Celkem	17,381	189,166

Pramen: MZe

Tabulka 7.1.9 Čerpání finančních zdrojů v rámci programu 229 218 v mil. Kč

Vlastníci a správci	Čerpání v roce 2005	
	Investice	Neinvestice
Právnícké osoby	5,529	7,411
Fyzické osoby	0	0
Celkem	5,529	7,411

Pramen: MZe

tiční, není možné rozdělit výše uvedený počet akcí striktně jako akce investičního, popřípadě neinvestičního charakteru.

■ **V rámci programu 329 010 „Pořízení a technická obnova investičního majetku ve správě Ministerstva zemědělství“ bylo v roce 2005 Zemědělskou vodo-hospodářskou správou ukončeno na drobných vodních tocích 15 investičních staveb. Celkem bylo vynaloženo 12,657 mil. Kč ze státního rozpočtu. Program 329 010 byl v roce 2005 ukončen.**

V následujícím přehledu jsou uvedeny některé významnější ukončené akce v programu 329 010:

- Úprava toku Kyjanka
Celkové náklady: 15,927 mil. Kč.
- Lužanka
Celkové náklady: 7,779 mil. Kč.
- Mitrovický potok
Celkové náklady: 6,768 mil. Kč.
- Vodní nádrž Libuň
Celkové náklady: 7,257 mil. Kč.
- Úprava toku v Dešenicích
Celkové náklady: 4,796 mil. Kč.
- Levobřežní přítok Oseckého potoka
Celkové náklady: 7,572 mil. Kč.

■ **Zemědělské vodohospodářské správě se poskytují investiční a neinvestiční prostředky z kapitoly Ministerstva zemědělství na řádnou péči o vodohospodářský majetek v její správě. Investiční prostředky jsou poskytovány v rámci podprojektu 229 013 „Drobné vodní toky ve správě Zemědělské vodohospodářské správy“. Neinvestiční prostředky jsou poskytovány neprogramovým financováním v rámci běžných výdajů kapitoly Ministerstva zemědělství.**

INVESTIČNÍ PROSTŘEDKY

V rámci podprogramu 229 013 „Drobné vodní toky ve správě ZVHS“ bylo v roce 2005 rozestavěno 12 investičních staveb, z toho 2 stavby byly v tomto roce ukončeny. Dále byla připravována realizace 8 staveb, zajištěno vypracování 16 projektových dokumentací pro úpravy drobných vodních toků, vodních nádrží a poldrů, 6 projektových dokumentací pro revitalizaci říčních systémů a realizovány výkupy pozemků u 29 akcí o výměře 94 328 m². Celkem byly v tomto podprogramu vynaloženy v roce 2005 prostředky státního rozpočtu ve výši 26,284 mil. Kč.

V následujícím přehledu uvádíme některé významnější rozestavěné akce v podprogramu 229 013:

- Úprava toku Luha
Celkové náklady: 17,732 mil. Kč,

do roku 2005

proinvestováno 4,346 mil. Kč.

- Úprava toku Kolonka
Celkové náklady: 8,319 mil. Kč, do roku 2005
proinvestováno 4,521 mil. Kč.
- Střítežský potok
Celkové náklady: 7,616 mil. Kč, do roku 2005
proinvestováno 3,289 mil. Kč.
- Rekonstrukce Hať, 2. stavba
Celkové náklady: 12,212 mil. Kč, do roku 2005
proinvestováno 3,000 mil. Kč.

NEINVESTIČNÍ PROSTŘEDKY

V rámci podpory „Správa drobných vodních toků – údržba vodních toků, malých vodních nádrží a suchých nádrží“ byly v roce 2005 vynaloženy prostředky státního rozpočtu ve výši 90,143 mil. Kč. ZVHS bylo realizováno a ukončeno 892 neinvestičních opatření s údržbou 633 km drobných vodních toků.

V rámci podpory „Provoz drobných vodních toků, vodních a suchých nádrží a souvisejících objektů“ byly v roce 2005 vynaloženy prostředky státního rozpočtu ve výši 18,938 mil. Kč. ZVHS bylo realizováno a ukončeno 300 neinvestičních opatření.

V rámci podpory „Údržba hlavních odvodňovacích zařízení“ byly v roce 2005 vynaloženy prostředky státního rozpočtu ve výši 17,464 mil. Kč. ZVHS bylo realizováno a ukončeno 198 neinvestičních opatření s údržbou 141,6 km HOZ.

V rámci podpory „Provoz hlavních odvodňovacích zařízení“ byly v roce 2005 vynaloženy prostředky státního rozpočtu ve výši 8,097 mil. Kč. ZVHS bylo realizováno a ukončeno 94 neinvestičních opatření.

7.2 FINANČNÍ PODPORY MINISTERSTVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

■ **Cílem Programu revitalizace říčních systémů je vytvořit podmínky pro obnovu přírodního prostředí i zdrojů užívaných člověkem. Program předpokládá postupné naplňování a realizaci opatření, která povedou k udržení a systematickému zvyšování**

biologické rozmanitosti, příznivému uspořádání vodních poměrů a takovému uspořádání funkčního využití území, které zajišťuje ochranu přírodních a kulturních hodnot krajiny.

Vodní režim patří k nejcitlivějším a také k nejvýznamnějším složkám krajiny. Lidská činnost zasahuje do přirozeného koloběhu vody, zhoršuje kvalitu povrchových i podzemních vod a tím ohrožuje stav přírodního prostředí. Program revitalizace říčních systémů (dále jen „PRŘS“) zahrnuje od roku 2003 i řešení problémů s odkanalizováním a čištěním odpadních vod. Pravidla poskytování finančních prostředků pro rok 2005 určila Směrnice MŽP č. 3/2005 ze dne 17.2.2005.

V roce 2005 byly poskytovány finanční prostředky na realizaci revitalizačních opatření v rámci těchto podprogramů:

- a) revitalizace přirozené funkce vodních toků (podprogram 215 112),
- b) zakládání a revitalizace prvků systému ekologické stability vázaných na vodní režim (podprogram 215 113),
- c) odstraňování příčných překážek na vodních tocích a podpora takových technických řešení, která je neobsahují (doplňování a stavba rybích přechodů) – (podprogram 215 114),
- d) revitalizace retenční schopnosti krajiny (podprogram 215 115),
- e) rekonstrukce technických prvků a odbahňování produkčních rybníků (podprogram 215 116) – tento podprogram je ukončen,
- f) výstavba a obnova ČOV a kanalizace včetně zakládání umělých mokřadů (podprogram 215 117 – u akcí s rozhodnutím o přidělení dotace v roce 2003 a dříve u akcí schválených ministrem životního prostředí),
- g) revitalizace přirozené funkce vodních toků s revitalizací retenční schopnosti krajiny (podprogram 215 118).

Program revitalizace je zabezpečován oddělením administrace programů a majetku v odboru finančních

nástrojů v ochraně přírody a krajiny MŽP, při kterém je zřízena Komise pro posuzování investičních záměrů a žádostí a doporučení k rozhodnutí. Odbor ekologie krajiny a lesa garantuje zadávání zpracování revitalizačních studií a odborných zpráv k zabezpečení souladu revitalizačních opatření se zájmy ochrany přírody a krajiny a v tomto smyslu metodicky usměrňuje činnost místně příslušných středisek AOPK a regionálních poradních sborů. Organizačním zajištěním je pověřeno ústředí AOPK. Na regionální úrovni jsou akce posuzovány příslušnými středisky AOPK a poradními sbory, které jsou organizačně řízeny oddělením administrace programů a majetku.

Finanční prostředky na realizaci akcí PRŘS jsou uvolňovány z rozpočtové kapitoly ministerstva a poskytovány podle Pravidel MŽP formou dotace k vlastním prostředkům žadatele, po projednání a doporučení regionálními poradními sbory a po vydání Rozhodnutí o účasti státního rozpočtu na financování akce. Pro poskytování prostředků na podprogram 215 117 byla pro rok 2005 stanovena kritéria samostatně. Žadatelem o finanční prostředky na revitalizační opatření (podprogramy č. 215 112 – 215 116 a 215 118) mohou být vlastníci pozemků či vodohospodářských staveb, správci toků, AOPK, případně správa národního parku nebo nestátní nezisková organizace. Příspěvek na zpracování projektové dokumentace mohou obdržet pouze organizace zřizované ministerstvem a nestátní neziskové organizace. Žadatelem o podporu z podprogramu č. 215 117 mohou být obce, svazky obcí a akciové společnosti vodovodů a kanalizací s omezenou převoditelností akcií (příp. se zřízením zástavního práva). Investiční záměry od roku 2004 schvaluje ministr životního prostředí.

7.3 STÁTNÍ FOND ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

- **Státní fond životního prostředí je jedním ze základních ekonomických nástrojů k plnění závazků vyplývajících z člen-**

Žebrovka, rybník Žabakor

Tabulka 7.2.1 Čerpání dotací podle typu opatření podporovaných v roce 2005

Podprogram	Číslo	Počet opatření	Dotace tis. Kč
Revitalizace přirozené funkce toků	215 112	33	32 782
Zakládání a revitalizace prvků systému ekologické stability vázaných na vodní režim	215 113	5	4 249
Odstraňování příčných překážek na vodních tocích a podpora takových technických řešení, která je neobsahují (doplňování a stavba rybích přechodů)	215 114	3	16 503
Revitalizace retenční schopnosti krajiny	215 115	102	125 471
Výstavba a obnova ČOV a kanalizace, včetně zakládání umělých mokřadů	215 117	45	151 167
Revitalizace přirozené funkce vodních toků s revitalizací retenční schopnosti krajiny	215 118	20	24 941
Celkem		208	355 113

Pramen: MŽP, VÚV T.G.M.

ství ČR v EU, z mezinárodních úmluv o ochraně životního prostředí, a k uskutečňování Státní politiky životního prostředí. Státní fond životního prostředí byl zřízen zákonem ČNR č. 388 /1991 Sb. ze dne 10.9.1991 a ve smyslu tohoto zákona poskytuje podporu opatřením v jednotlivých složkách životního prostředí podle programů vyhlášených Ministerstvem životního pro-

středí formou dotace, půjčky a příspěvku na částečnou úhradu úroků.

Základní přístupy k poskytování finančních prostředků upravuje Směrnice MŽP č. 2/2005 platná od 1.2.2005, formu a zaměření podpory specifikují Přílohy k této Směrnici. Správcem Státního fondu životního prostředí (dále jen „SFŽP“) je MŽP.

O použití prostředků SFŽP rozhoduje ze zákona ministr životního prostředí.

Poradním orgánem ministra je dle Statutu Rada SFŽP. K podpoře jednotlivých ekologických projektů jsou vydávána Rozhodnutí ministra o poskytnutí podpory ze SFŽP. Agendu související s činností SFŽP zajišťuje Kancelář SFŽP. Jedná se zejména o konzultační a poradenskou činnost, příjem a vyhodnocení žádostí, přípravu návrhů pro jednání Rady SFŽP a Rozhodnutí ministra, smluvní zajištění půjček, uvolňování finančních prostředků a sledování jejich využití a případné stanovení a vymáhání sankcí při nedodržení smluvních podmínek nebo porušení rozpočtových pravidel. Ke konci roku 2005 bylo v národním programu zaregistrováno v oblasti ochrany vod 23 žádostí o podporu ve výši 552 715 tis. Kč. Jednalo se o půjčky ve výši 107 365 tis. Kč a dotace ve výši 445 350 tis. Kč na opatření s celkovými náklady 747 183 tis. Kč. Od 1.4.2005 pozastavil SFŽP příjem žádostí vzhledem k velkému převisu žádostí nad současnými finančními možnostmi SFŽP a účastí na spolufinancování evropských fondů. Příjem žádostí byl obnoven až 15.3.2006.

SFŽP byl, na základě Usnesení vlády č. 149 ze dne 14.2.2001 od roku 2001, do data přistoupení ČR k EU implementační agenturou v rámci realizace projektů ISPA. Členstvím v EU vznikl ČR nárok na čerpání dotací z Fondu soudržnosti (dále jen „FS“). Rámec pro poskytování pomoci byl ustanoven na základě usnesení vlády č. 125/2004. Žádný projekt ISPA nebyl dokončen ke dni 1.5.2004, proto jsou tyto projekty považovány za projekty FS. Označení „ISPA“ odlišuje projekty schválené Evropskou komisí před datem 1.5.2004.

Náklady na realizaci projektů FS nesmí být nižší než 10 mil. EUR (ISPA 5 mil. EUR), žadatelé jsou z veřejného sektoru. SFŽP se podílí nejen na přípravě a implementaci projektů ISPA a FS, ale zároveň i na financování předprojektových nákladů a na spolufinancování realizace těchto projektů. Výše podpory je určována podle Směrnic MŽP ze dne 1.6.2001 a č. 8/2003 o poskytování finančních prostředků ze SFŽP pro spolufinancování projektů programu ISPA a Směrnicemi MŽP č. 13/2003, č. 7/2004 a č. 4/2005 o poskytování a čerpání finančních prostředků ze SFŽP pro investiční projekty realizované v rámci FS.

Na spolufinancování programu ISPA/FS ve složce „voda“ SFŽP poskytl dotaci v letech 2002 a 2003 ve výši 10 516 tis. Kč a 11 287 tis. Kč, v roce 2004 pak 27 995 tis. Kč a půjčku ve výši 489 tis. Kč a v roce 2005 celkem 135 278 tis. Kč (dotace 107 812 tis. Kč, půjčka 27 466 tis. Kč). Příjem žádostí do evropských fondů pokračoval v rámci FS po celý rok 2005.

SFŽP je zprostředkujícím subjektem a platební jednotkou pro Operační program Infrastruktura (OP I), který je financován z Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF – European Regional Development Fund). V rámci Priority 3 – Zlepšování infrastruktury ve vodním hospodářství byly v roce 2005 přijímány žádosti v rámci 1. a 3. výzvy, pro velký převis žádostí tato kategorie v rámci 2. výzvy nebyla vyhlášena. Ve složce „voda“ na tento projekt poskytl SFŽP v roce 2005 finanční prostředky ve výši 26 173 tis. Kč (dotace 22 173 tis. Kč, půjčka 4 000 tis. Kč).

V roce 2004 byl Evropskou komisí schválen projekt Technické asistence (OP I, priorita 4), kterým byla poskytnuta ČR pomoc s přípravou a realizací projektů ISPA a FS. Fond zajišťuje potřebnou výši spolufinancování (25 %) projektů financovaných z Technické pomoci.

Usnesením vlády č. 617 ze dne 23.6.2003 bylo schváleno využití prostředků ze zdrojů Housing Guaranty Program (spravovaných Městskými finančními společnostmi, a.s. – MUFIS) až do výše 500 mil. Kč za úrokovou sazbu 2,5 % na finanční podporu projektů přispívajících k ochraně a zlepšování životního prostředí. Prostředky byly použity výhradně na financování půjček v letech 2003 a 2004. Od počátku roku 2005 je úvěr splácen. V roce 2005, k 31.12.2005, zaplatil SFŽP na splátkách 50 000 tis. Kč a na úrocích částku 12 435 tis. Kč.

Ve sledovaném období SFŽP zajistil plynulé poskytování finančních prostředků na akce smluvní podpory dle interních pravidel (tzv. fakturační princip), včetně krytí provozních nákladů Kanceláře SFŽP.

Příjmy SFŽP jsou tvořeny především z plateb a poplatků za znečišťování životního prostředí a splátek půjček.

K 31.12.2005 byla příjmová část rozpočtu splněna na 105,7 %. Skutečné příjmy SFŽP ve výši 2 867,7 mil. Kč oproti rozpočtovaným (2 713,9 mil. Kč) stouply o 153,8 mil. Kč. Příznivý vývoj plnění byl způsoben zejména vyšším výběrem poplatků ve složce odpady a příroda, ve složce voda byl výběr nižší. U poplatků za vypouštění odpadních vod rozdíl mezi rozpočtem (420,0 mil. Kč) a skutečnými příjmy (370,3 mil. Kč) činil 49,7 mil. Kč, tj. plnění na 88,2 %. Příjem z plateb za odběry podzemní vody byl naplněn na 98,6 % (rozpočet 420,0 mil. Kč, skutečnost 414,1 mil. Kč). Ve výdajové části rozpočtu byl stanoven Usnesením vlády č. 942 ze dne 20.7.2005 limit výdajů na 4 371,9 mil. Kč.

Příjmy ve složce „voda“ v roce 2005 dosáhly výše 1 464 547 tis. Kč, výdaje 1 988 538 tis. Kč, včetně spolufinancování projektů ISPA/FS ve výši 135 278 tis. Kč (dotace 107 812 tis. Kč, půjčka 27 466 tis. Kč) a Operačního programu infrastruktura ve výši 26 173 tis. Kč (dotace 22 173 tis. Kč, půjčka 4 000 tis. Kč).

Z celkové realizované podpory ze SFŽP v roce 2005 (bez Kanceláře SFŽP) připadlo na ochranu vod 60,9 % finančních prostředků (1 988 538 tis. Kč, včetně spolufinancování projektů ISPA/FS a Operačního programu infrastruktura). Nejvyšší objem finančních prostředků v oblasti ochrany vod byl směřován do krajů Jihomoravského a Středočeského. Nejvyšší podporu na ochranu vod ve výši 1 669 783 tis. Kč obdržely obce (84 % z celkové podpory), další nejvyšší pak veřejné rozpočty (242 234 tis. Kč, tj. 12,2 %). K nejvýznamnějším příjemcům podpory z hlediska uvolněných prostředků ke konci roku 2005 patří SVAK Ivančice (intenzifikace ČOV Tetčice a dostavba kanalizačních systémů – dotace 49,6 mil. Kč), město Brušperk (kanalizace města a ČOV, I. Etapa, 1. část – dotace 41,6 mil. Kč), město Budišov nad Budišovkou (výstavba kanalizace a ČOV – dotace 28,1 mil. Kč, půjčka 10,5 mil. Kč, celkem 38,6 mil. Kč), obec Novosedly (kanalizace a ČOV Novosedly, Nový Přerov – dotace 27,0 mil. Kč, půjčka 10,0 mil. Kč, celkem 37,0 mil. Kč), obec Velké Popovice (rozšíření splaškové kanalizace – dotace 33,8 mil. Kč), obec Křižanov (kanali-

Tabulka 7.3.1 Celkové podpory SFŽP realizované v roce 2005

Subjekt podpory	Dotace		Půjčka		Podpora celkem	
	tis. Kč vč. ISPA	podíl (%)	tis. Kč vč. ISPA	podíl (%)	tis. Kč vč. ISPA	podíl (%)
Podnikatelské subjekty – právnické osoby	47 192	2,8	19 949	6,3	67 141	3,4
Subjekty jinak nezařazené	6 596	0,4	0	0	6 596	0,3
Círky	1 584	0,1	0	0	1 584	0,1
Neziskové a podobné organizace	1 200	0,1	0	0	1 200	0,1
Obce	1 402 985	84,0	266 798	84,1	1 669 783	84,0
Veřejný rozpočet	211 640	12,7	30 594	9,6	242 234	12,2
Celkem	1 671 197	100,0	317 341	100,0	1 988 538	100,0

Pramen: SFŽP, VÚV T.G.M.

zace a ČOV – dotace 27,6 mil. Kč) a obec Těšany (odkanalizování obce Těšany ČOV – dotace 19,2 mil. Kč, půjčka 7,1 mil. Kč, celkem 26,3 mil. Kč).

V roce 2005 bylo vydáno 33 kladných Rozhodnutí (národní programy) o podpoře výstavby ČOV a kanalizací, z toho v programu 1.1 – Střední zdroje se jednalo o 7 Rozhodnutí, v programu 1.2 – Ochrana zdrojů na území národních parků, chráněných krajinných oblastí a jejich ochranných pásem o 18 Rozhodnutí a v programu 1.5 – Rozšíření kanalizačních systémů bylo vydáno 8 Rozhodnutí. Celkové náklady na realizaci jednotlivých akcí činí 906,3 mil. Kč. Poskytnuté podpory ve výši 657,8 mil. Kč (dotace 534,0 mil. Kč a půjčka 123,8 mil. Kč s 1,5 % úrokem) umožní likvidaci znečištění ve výši 986,83 t CHSK a 493,23 t nerozpuštěných látek za rok.

Přiznání definitivní podpory v prvním pololetí roku 2005 a realizace 117 akcí přinese snížení znečištění ve výši 3 490,1 t CHSK, 998,7 t BSK₅ a 1 976,8 t nerozpuštěných látek. Skutečné snížení nerozpuštěných látek a BSK₅ bylo oproti smlouvám o podpoře nižší o 2,9 % a 5,5 %, u CHSK vyšší o 1,0 %. Ve smlouvách uváděné ekologické efekty vycházejí z kapacity budovaného zařízení na likvidaci znečištění vypouštěného do povrchových vod. SFŽP při uzavření závěrečného vyhodnocení akce požaduje splnit uvedené hodnoty na 80 %, uvažuje se 20 %-ní rezervní kapacita pro budoucí rozvoj obce. Podpory realizované ze SFŽP ve složce voda v roce 2005 uvádí Tabulka 7.3.1.

7.4 FINANČNÍ PODPORY Z MEZINÁRODNÍCH ZDROJŮ

■ **Řada investic vodohospodářského charakteru byla i v roce 2005 realizována rozhodujícím způ-**

sobem ze zahraničních zdrojů, prostřednictvím evropských fondů. Podpora byla vždy podmíněna současným kofinancováním (z národních zdrojů), a to jak z vlastních zdrojů investorů, tak i možností využití ostatních podpor ze státního rozpočtu.

V roce 2005 pokračovaly práce na projektech hrazených z fondů EU, nejprve z programu ISPA, po vstupu ČR do EU pak z FS. Na rozšíření kanalizačního systému v Ostravě bylo poskytnuto v roce 2005 celkem 4 905,5 tis. EUR (tj. více než 148,5 mil. Kč). Na rozsáhlé akce v rámci kanalizačního systému v Brně bylo v loňském roce čerpáno 2 939,3 tis. EUR, tj. téměř 86,4 mil. Kč oproti požadavku, který byl o 14 815 tis. Kč vyšší, ale již o tuto částku přesahoval výši 80 % předepsané a schválené alokace.

Významnou měrou se na investičních akcích podílel fond PHARE – CBC (dále jen „CBC“), kde v rámci přeshraniční spolupráce bylo financováno několik projektů. Ze CBC programu 2001 pokračovalo v roce 2005 financování kanalizačního systému v Litoměřicích ve výši 1 333,5 tis. EUR (41,3 mil. Kč), rekonstrukce čistírny odpadních vod v Aši, včetně dobudování kanalizačního systému s příspěvkem v roce 2005 ve výši 784,3 tis. EUR (24,3 mil. Kč). Dále bylo v rámci zlepšování Euroregionů poskytnuto 1 445,3 tis. EUR (44,8 mil. Kč) na čišťení komunálních odpadních vod v lokalitě Praděd a největší příspěvek ve výši 2 017,1 tis. EUR (62,5 mil. Kč) získal Horní Benešov na vybudování kanalizačního systému.

V rámci CBC – programu 2002 bylo financováno grantové schema pro životní prostředí a regionální rozvoj, v celkové výši pro akce vodohospodář-

ského charakteru 611,0 tis. EUR, což představuje příspěvek téměř 19 mil. Kč. V této skupině byly zahrnuty akce od odbahnění rybníků v Kladenské Rovně, přes dostavbu kanalizace v obci Díly, rekonstrukci ČOV v Železné Rudě, odkanalizování městských obytných čtvrtí v Nýrsku, II. etapu kanalizace v Hazlově, rozšíření kanalizačního sběrače k ČOV Strážný až po audit.

Příhraniční spolupráce s Polskem a Německem probíhala v rámci CBC – programu 2003. V případě spolupráce na hranicích s Polskem se jednalo o výstavbu ČOV a kanalizace v Mostech u Jablunkova s ročními výdaji ve výši 1 023,8 tis. EUR (31,7 mil. Kč) a na Grantové schema Německo bylo pro životní prostředí a regionální rozvoj uhrazeno 158,9 tis. EUR (4,9 mil. Kč), což představovalo finanční zajištění a možnost realizace 2. etapy kanalizace v obci Vysoká Pec. V rámci Operačního programu „Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství“ bylo v podopatření 2.1.2 – Obnova potenciálu a zachování zemědělské krajiny v roce 2005 zaregistrováno celkem 28 žádostí. Z tohoto počtu bylo schváleno 21 žádostí v částce veřejného spolufinancování 37,242 mil. Kč (jedná se o příspěvek EU a ČR). V rámci tohoto podopatření jsou podporovány projekty na obnovu zemědělského produkčního potenciálu a prevenci před povodněmi. V rámci podopatření 2.1.3 – Řízení a zajištění funkčnosti zemědělských vodních zdrojů bylo v roce 2005 zaregistrováno celkem 79 žádostí. Z tohoto počtu bylo schváleno 45 žádostí v částce veřejného spolufinancování 241,807 mil. Kč (jedná se o příspěvek EU a ČR). Podpořeny byly projekty týkající se rekonstrukce rybníků a zemědělských vodních nádrží, rekonstrukce bezpečnostních přelivů a výpustných zařízení včetně příslušenství těchto objektů a dále projekty zaměřené na pořízení a obnovu staveb k vodohospodářským melioracím pozemků. V rámci obou podopatření jsou podpory poskytovány ve výši 100 % přijatelných výdajů. Tyto prostředky budou poskytnuty realizátorům až po ukončení akcí v následujících letech. Během roku 2005 byly v rámci Operačního programu Zemědělství realizovány a proplaceny 4 projekty týkající se vodního hospodářství v celkové částce 24 mil. Kč.

8

LEGISLATIVNÍ OPATŘENÍ

8.1 PŘÍPRAVA NOVELY ZÁKONA O VODOVODECH A KANALIZACÍCH PRO VEŘEJNOU POTŘEBU A PŘIJATÉ ZMĚNY ZÁKONA O VODÁCH

■ V průběhu roku 2005 probíhaly práce na novele zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů.

- Schválení vládou: Usnesením vlády č. 360 ze dne 30.3.2005.
- Schválení Poslaneckou sněmovnou: říjen 2005. V poslanecké sněmovně bylo projednáváno před 2. čtením v Zemědělském výboru, který měl 14 pozměňovacích návrhů. Všechny byly akceptovány.
- Schválení Senátem: prosinec 2005. V Senátu návrh projednávaly 3 výbory. 1. Výbor pro územní rozvoj, veřejnou správu a životní prostředí, 2. Výbor pro hospodářství, zemědělství a dopravu a 3. Výbor pro evropskou integraci. Senát jako celek měl 33 připomínek z toho 6 věcných a ostatní byly legislativní úpravy s nimi spojené.

■ V roce 2005 došlo ke dvěma změnám zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Jedná se o změny projednané v následujícím sledu:

- zákon č. 413/2005 Sb., o změně zákonů v souvislosti s přijetím zákona o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, kterým bylo v ustanovení § 21 odst. 5 vodního zákona nahrazeno slovo „skutečností“ slovem „informace“ a
- zákon č. 444/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů a některé další zákony, kterým došlo k přechodu kompetencí ve věcech poplatků podle hlavy desáté dílu prvního vodního zákona z příslušných finančních úřadů na příslušné celní úřady.

8.2 PROVÁDĚCÍ PŘEDPISY K ZÁKONU O VODÁCH A DALŠÍ SOUVISEJÍCÍ PŘEDPISY

■ V průběhu roku 2005 bylo vydáno či nabylo účinnosti celkem 7 vyhlášek k zákonu o vodách. Na jejich tvorbě se podílelo Ministerstvo zemědělství a Ministerstvo životního prostředí.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ VE SPOLUPRÁCI S MINISTERSTVEM ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ:

- vyhláška č. 619/2004 Sb., kterou se mění vyhláška č. 7/2003 Sb., o vodoprávní evidenci, vydaná v roce 2004 s účinností od 1.1.2005,
- vyhláška č. 620/2004 Sb., kterou se

mění vyhláška č. 432/2001 Sb., o dokladech žádosti o rozhodnutí nebo vyjádření a o náležitostech povolení, souhlasů a vyjádření vodoprávního úřadu, ve znění vyhlášky č. 195/2003 Sb., vydaná v roce 2004 s účinností od 1.1.2005,

- vyhláška č. 142/2005 Sb., o plánování v oblasti vod, vydaná v roce 2005 s účinností od 1.5.2005,
- vyhláška č. 267/2005 Sb., kterou se mění vyhláška č. 470/2001 Sb., kterou se stanoví seznam významných vodních toků a způsob provádění činností souvisejících se správou vodních toků, ve znění vyhlášky č. 333/2003 Sb., vydaná v roce 2005 s účinností od 1.7.2005.

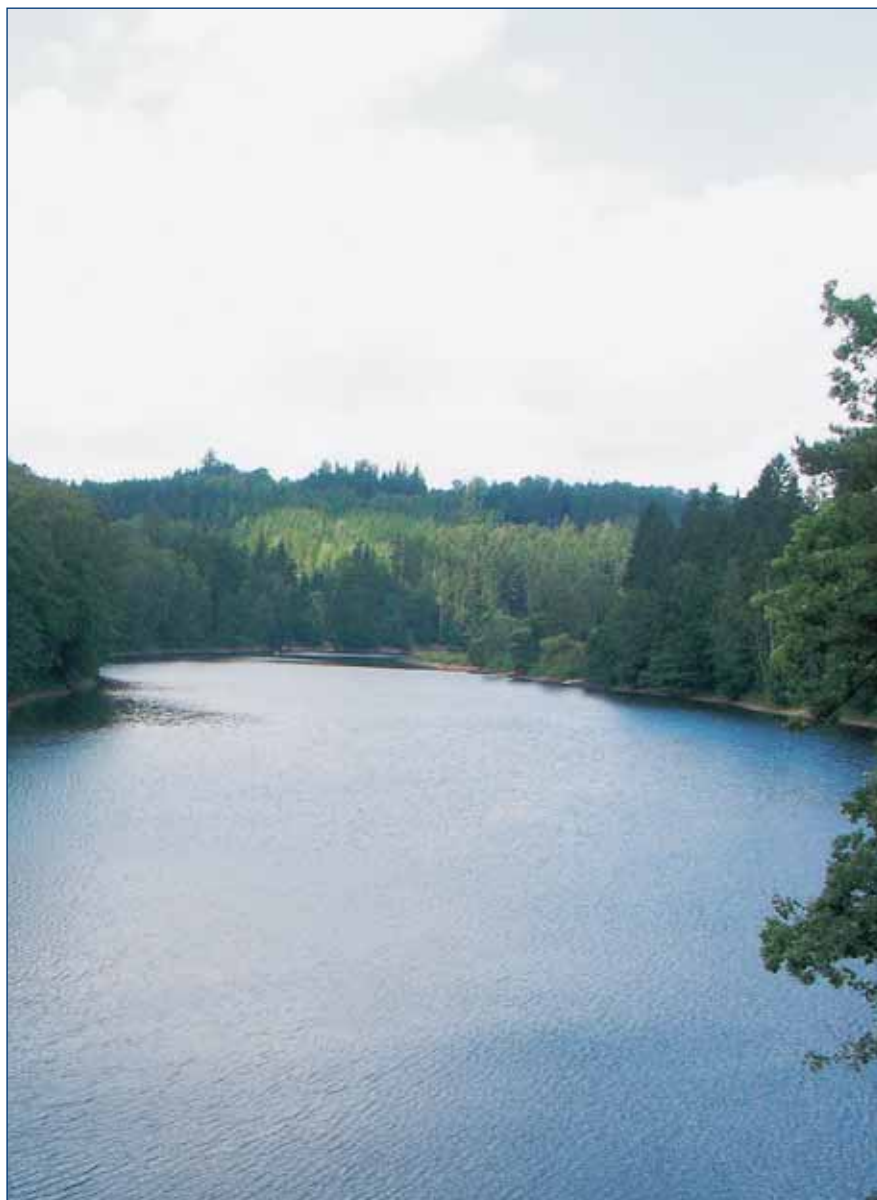
MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ:

- vyhláška č. 367/2005 Sb., kterou se mění vyhláška č. 590/2002 Sb., o technických požadavcích pro vodní díla, s účinností od 1.11.2005.

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ:

- vyhláška č. 110/2005 Sb., kterou se mění vyhláška č. 293/2002 Sb., o poplatcích za vypouštění odpadních vod do vod povrchových, s účinností od 1.4.2005,
- vyhláška č. 450/2005 Sb., o náležitostech nakládání se závadnými látkami a náležitostech havarijního plánu, způsobu a rozsahu hlášení havárií, jejich zneškodňování a odstraňování jejich škodlivých následků, s účinností od 1.5.2006.

V průběhu roku 2005 dále pokračovala příprava nařízení vlády, kterým se

Divoká Orlice, nádrž Pastviny

mění nařízení vlády č. 71/2003 Sb., o stanovení povrchových vod vhodných pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů a o zjišťování a hodnocení stavu jakosti těchto vod, za účelem dokončení úplné transpozice směrnice Rady 78/659/EHS o jakosti sladkých vod vyžadujících ochranu nebo zlepšení pro podporu života ryb.

Usnesením vlády ze dne 2.11.2005 č. 1401 o Identifikaci problémových oblastí vybraných právních předpisů k ochraně životního prostředí ve vztahu k výrobní a podnikatelské sféře bylo uloženo v průběhu roku 2006 mj. novelizovat nařízení vlády č. 61/2003 Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod, náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod

povrchových a do kanalizací a o citlivých oblastech.

Pro činnost vodoprávních úřadů, správců vodních toků a uživatelů vody byly v roce 2005 vydány MZe následující metodické pokyny:

- metodický pokyn č.j. 28181/2005-16000, k zadávání fotogrammetrických činností pro potřeby vymezení záplavových území v souvislosti s aplikací ustanovení § 66 odst. 1 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a vyhlášky č. 236/2002 Sb., o způsobu a rozsahu zpracování návrhu a stanovování záplavových území,

- metodický pokyn č.j. 36069/2005-16000, ke zpracování posudků pro zařazení vodního díla do kategorie z hlediska technickobezpečnostního dohledu.

MZe, v návaznosti na publikaci komentovaného znění vodního zákona vydanou v roce 2004, vydalo pro potřeby veřejné správy dvoudílnou publikaci 26 prováděcích předpisů k vodnímu zákonu v úplných zněních k 30.9.2005 s komentáři a s 12 nejvýznamnějšími metodickými pokyny.

Na základě osmi jednání výkladové komise pro vodní zákon a související právní předpisy v působnosti MZe zveřejnil úsek vodního hospodářství v roce 2005 na internetových stránkách MZe (www.mze.cz) 22 výkladů týkajících se problematiky vodního zákona.

8.3 PROVÁDĚCÍ A VNITŘNÍ PŘEDPISY K ZÁKONU O VODOVODECH A KANALIZACÍCH PRO VEŘEJNOU POTŘEBU

- **Ve vazbě na postup schvalování zákona, kterým se mění a doplňuje zákon o vodovodech a kanalizacích, byly ve druhém pololetí roku 2005 zahájeny práce na rozsáhlé úpravě vyhlášky č. 428/2001 Sb., kterou se provádí zákon o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu.**

Předpokládá se, že vyhláška, kterou se mění a doplňuje vyhláška č. 428/2001 Sb., bude v první polovině roku 2006 projednána v meziresortním připomínkovém řízení a ve druhé polovině roku 2006 dojde k jejímu schválení.

V roce 2005 se konalo 5 jednání výkladové komise pro zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a související právní předpisy v působnosti MZe. Na těchto jednáních byly schváleny 4 výklady. V roce 2005 nebyl vydán žádný vnitřní předpis (metodický pokyn).

Tabulka 8.4.1 Kontrola výkonu státní správy prováděná MZe v roce 2005 – krajská úroveň

Kraj	Termín kontroly
Liberecký	14. 1. 2005
Pardubický	21. 3. 2005
Moravskoslezský	31. 3. 2005
Vysočina	28. 4. 2005
Jihočeský	23. 5. 2005
Hlavní město Praha	22. 6. 2005
Karlovarský	28. 6. 2005
Zlínský	21. 11. 2005

Pramen: MZe

Tabulka 8.4.2 Kontrola výkonu státní správy prováděná MZe v roce 2005 – obecní úroveň

Obec	Termín kontroly
Říčany	16. 3. 2005
Dobříš	19. 7. 2005
Sedlčany	19. 7. 2005
Ostrov	27. 7. 2005
Sokolov	27. 7. 2005
Příbram	9. 8. 2005
Soběslav	16. 8. 2005
Rumburk	18. 8. 2005
Písek	24. 11. 2005

Pramen: MZe

8.4 KONTROLA VÝKONU STÁTNÍ SPRÁVY V OBLASTI VODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

- **Kontrolní a dozorová činnost zajišťovaná pracovníky Ministerstva zemědělství byla v roce 2005 realizována tak, aby na jedné straně odpovídala požadavkům avizovaným v usnesení vlády č. 554 + P ze dne 4.6.2003 a v „Plánu kontrol krajských úřadů na rok 2004 a 2005“ a na straně druhé, aby znamenala zajištění efektivní metodické pomoci nejen vodoprávními úřadům na úrovni krajské, ale též na úrovni obecní, především obcí s rozšířenou působností.**

Z toho důvodu byla ve sledovaném období zahájena série kontrol namátkově vytipovaných obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, kdy ještě v roce 2004 byly zkontrolovány 4 obecní úřady a v roce 2005 již 9 obecních úřadů. Cílem tohoto programu kontrol obecních úřadů, který je v poslední době realizován za aktivní spolupráce též krajských úřadů, je garance bezchybného výkonu státní správy nižšími vodoprávními úřady a nastartování vzájemně přínosné komunikace mezi

ústředním vodoprávním úřadem a instančně nižšími správními orgány, jakož i větší míra zapojení krajských úřadů do kontrolní činnosti obcí v jejich zájmovém území. V této aktivitě bude MZe pokračovat i v následujících letech, přestože pro něj tato agenda znamená další faktické nároky, které jsou limitovány především časově omezeným pracovním fondem.

Z hlediska věcného zaměření kontrol lze uvést, že kontroly se orientovaly především na řádnou aplikaci jednotlivých ustanovení vodního zákona, zákona o vodovodech a kanalizacích a souvisejících prováděcích právních předpisů v působnosti MZe. Protože agenda vodoprávních úřadů souvisí významně s výkonem státní správy prováděným formou vedení správního řízení, bylo nezbytné zajistit i dodržování právních norem správního řádu. V souvislosti s vodními díly a ustanovením § 115 odst. 1 vodního zákona byl kontrolován i postup podle ustanovení stavebního zákona a jeho prováděcích právních předpisů.

Z hlediska jednotlivých kontrolovaných oblastí byl důraz kladen především na dodržování správních lhůt, vlastní vedení správního řízení, včetně obstarávání podkladových důkazních materiálů a konstrukce správních rozhodnutí a dále též na provádění dohledu jak technicko-bezpečnostního nad vodními díly, tak vodoprávního nad dodržováním právních předpisů a správních rozhodnutí fyzickými a právníckými osobami.

Pokud je možné shrnout závěry kontrol prováděných na krajských úřadech, lze výkon státní správy na úseku vodního hospodářství zajišťovaný těmito správními orgány hodnotit jako velice kvalitní a zásadně dobrý. Opatření k nápravě nemusela být v žádném z kontrolovaných případů ukládána, neboť to míra závažnosti event. zjištěných nedostatků nevyžadovala. Ve většině nominovaných (drobných) pochybeních nezpůsobujících přímo nezákonnost vydávaných rozhodnutí, bylo vždy přistoupeno k věcné diskuzi, která zajistila budoucí vyloučení opakování takového přístupu. Přes drobné nedostatky nebo dílčí pochybení je možné hodnotit vedení vodoprávních řízení,

související činnosti i vedení zavedených evidencí jako velmi dobrou. Případné rezervy bylo možné identifikovat v provádění dozorové a metodické činnosti směrem k podřízeným vodoprávními úřadům na úrovni obecní. Především metodická pomoc obcím, zejm. v době zavádění nové správní legislativy od 1.1.2006, by se měla stát jedním z pilířů vztahu v linii krajské úřady – obecní úřady (obcí s rozšířenou působností).

Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů, v ustanovení § 93a zakládá právo i povinnost krajů (a dle ustanovení § 31 odstavce 1 zákona č. 131/2000 Sb. se jím řídí i Hl. m. Praha) v přenesené působnosti kontrolovat výkon přenesené působnosti obcemi.

Předmětem kontrolní činnosti krajských úřadů a Magistrátu hl. m. Prahy byl výkon státní správy na úseku vodního hospodářství vykonávaný na úrovni obecních úřadů obcí s rozšířenou působností a pověřených obecních úřadů. Z kontrolních zjištění vyplývá, že obce vykonávají přenesenou působnost v oblasti vodního hospodářství v rámci možností, které jsou limitovány nedostatkem odborně vybavených pracovníků. Chod státní správy sice není narušen, ale pro rychlejší postup správního řízení a pro vyšší kvalitu vydávaných rozhodnutí by bylo třeba zvýšit počet zaměstnanců obecních úřadů orientujících se jak v právním řádu, tak také v problematice vodohospodářské správy. Toto personální navýšení by umožnilo i lepší dozorovou činnost obcí a tím i lepší přehled o dodržování podmínek vydaných rozhodnutí a právních předpisů. Materiální zabezpečení obecních úřadů je většinou na dobré úrovni. Lepší vybavenost by si však zasloužily hlavně obecní úřady menších obcí.

Přes výše uvedené nezbyvá než hodnotit výkon státní správy na úseku vodního hospodářství v ČR všemi stupni vodoprávních úřadů, včetně aktivně spolupracujících újezdních úřadů i ostatních ústředních vodoprávních úřadů, za velmi kvalitní, který již v předchozích letech, tj. před nabytím účinnosti „nového“ správního řádu (zákon č. 500/2004 Sb.), plně odpovídal požadavku po dodržování zásad provádění veřejné správy způsobem, který bylo možné v převažující míře označit za službu veřejnosti.

9

PLÁNOVÁNÍ V OBLASTI VODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

9.1 PLÁNOVÁNÍ V OBLASTI VOD

- V roce 2005 pokračovaly přípravné práce na plánech jednotlivých oblastí povodí započaté v roce 2004 podle ustanovení § 24 a 25 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění zákona č. 20/2004 Sb. a podle vyhlášky č. 142/2005 Sb., o plánování v oblasti vod.

Pro koordinaci postupu prací byl obdobně jako v předchozím roce vydán

společný Metodický návod odboru vodohospodářské politiky MZe a odboru ochrany vod MŽP pro postup pořizovatelů plánů oblastí povodí a dalších subjektů podílejících se na procesu plánování v oblasti vod v roce 2005. Další koordinace probíhala na zasedáních Komise pro plánování v oblasti vod s celostátní působností (uskutečnily se 3 jednání – 31.3.2005, 15.9.2005 a 8.12.2005) a jednotlivých Komisí pro plány oblastí povodí.

V březnu 2005 byla předána Zpráva Evropské komisi podle článku 15 Směrnice 2000/60/ES (Rámcová směrnice

o vodní politice) zahrnující charakteristiku oblastí povodí, výsledky hodnocení dopadů lidské činnosti a ekonomickou analýzu užívání vody ve smyslu článku 5 a registr chráněných území ve smyslu článku 6 Rámcové směrnice.

V září 2005 byly předány Evropské komisi Zprávy o zavádění Směrnice Rady 78/659/EHS o jakosti sladkých vod vyžadujících ochranu nebo zlepšení pro podporu života ryb a Směrnice Rady 75/440/EHS o požadované jakosti povrchových vod určených v členských státech k odběru pitné vody včetně Směrnice Rady 79/869/EHS o metodách

Loučná v Sezemicích

stanovení a četnosti vzorkování a rozborů povrchových vod určených v členských státech k odběru pitné vody. Byly zpracovány Plány pro zlepšování jakosti surové vody pro vybrané odběrné profily VD Mostiště na Oslavě a VD Vír na Svatce.

Přípravné práce na plánech oblastí povodí byly v roce 2005 zaměřeny na doplnění a aktualizaci informací a podkladů pro charakterizaci oblastí povodí a návrh úpravy vymezení vodních útvarů v návaznosti na rozšíření informací o vlivech a dopadech lidské činnosti v oblastech povodí. V roce 2005 byl dokončen

výhledových lokalit povrchové akumulace vod pro zařazení do Plánu hlavních povodí ČR. Další významnou metodickou prací pro přípravu plánů oblastí povodí je tzv. „Katalog opatření“, který obsahuje, pro nejčastější problémy identifikované při charakterizaci oblastí povodí, doporučená opatření včetně jejich technického, provozního a ekonomického zhodnocení.

Nedílnou součástí celého procesu plánování v oblasti vod je zapojení veřejnosti. Pro každou oblast povodí byla správci povodí zpracována informativní publikace o výsledcích cha-

ekologického stavu vod a na systémové řešení hodnocení a celkové správy dat monitoringu. Jednotlivé činnosti byly řešeny formou dílčích projektů a jejich výstupy byly průběžně prezentovány na internetových stránkách Odboru ochrany vod MŽP.

V rámci přípravy Plánu hlavních povodí ČR byl zahájen proces posuzování vlivu Plánu hlavních povodí ČR na životní prostředí. V závěru roku 2005 bylo zpracováno a MŽP předloženo podle § 10c zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, Oznámení koncepce. MŽP zahájilo zjiš-

projekt VaV 650/4/02 „Hydrogeologická rajonizace“ zahájený v roce 2002. S využitím výstupů tohoto projektu bylo aktualizováno vymezení vodních útvarů podzemních vod. Pro řešení problematiky ochrany před nepříznivými účinky vod byly zpracovány analýzy nedostatečně chráněných území před povodněmi v jednotlivých oblastech povodí a pro návrhy opatření k eliminaci možných dopadů klimatické změny v dlouhodobém výhledu byla na základě studie odhadu objemu nádrží potřebného pro kompenzaci poklesu odtoku vlivem klimatické změny provedena analýza

charakterizace oblastí povodí. Zároveň byla pro každou oblast povodí zpracována „Strategie zapojení veřejnosti a uživatelů vody do procesu plánování“ a návrh „Časového plánu a programu prací pro zpracování plánu oblasti povodí“.

Problematika metodik zjišťování a hodnocení stavu vod a přípravy příslušné vyhlášky k monitoringu byla řešena v rámci MŽP při implementaci Rámcové směrnice v oblasti vodní politiky. Pozornost byla soustředěna zejména na problematiku monitoringu biologických a hydromorfologických složek

řítovací řízení, které se očekává ukončit v roce 2006.

9.2 PLÁNY ROZVOJE VODOVODŮ A KANALIZACÍ PRO ŘÍZENÍ KRAJŮ ČESKÉ REPUBLIKY

■ **Plán rozvoje vodovodů a kanalizací ČR bude strategickým dokumentem státní politiky v oboru vodovodů a kanalizací překračující opatření resortních politik ústředních vodo-**

právních úřadů při sdílení kompetencí. Plán rozvoje vodovodů a kanalizací ČR bude koncepcí rozvoje vodovodů a kanalizací ČR navazující na další strategické dokumenty, zejména na Koncepti vodohospodářské politiky Ministerstva zemědělství České republiky pro období po vstupu do Evropské unie (2004 – 2010).

Práce na zpracování Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací ČR (dále jen „PRVKÚ ČR“) byly zahájeny na základě

nou vodou, odkanalizování a čištění odpadních vod.

PRVKÚ ČR bude zahrnovat informace a řešení, která jsou v souladu s obecnými cíli zpracovaných a v období září 2004 až květen 2005 zastupitelstvy jednotlivých krajů schválených Plánů rozvoje vodovodů a kanalizací pro území krajů ČR (dále jen „PRVKÚK“), které jsou základním prvkem plánování v oboru vodovodů a kanalizací.

PRVKÚ ČR bude shrnutím údajů z jednotlivých krajů s důrazem na nad-

- krizové zásobování vodou (pitnou a užitkovou) včetně vazeb mezi kraji.

V rámci PRVKÚ ČR vznikne informační systém státní správy oboru vodovodů a kanalizací všech stupňů, který bude tvořen programem a databází Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací ČR.

PRVKÚ ČR bude stejně jako PRVKÚK podkladem pro zpracování územně plánovací dokumentace podle zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů, pro činnost obecního úřadu obce s rozšířenou působ-

Labe, Poděbrady

§ 29 písm. d) zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých souvisejících zákonů, ve druhé polovině roku 2005. Ukončení prací se předpokládá v závěru roku 2006.

PRVKÚ ČR stanoví v obecné části rámcové cíle, hlavní principy a zásady státní politiky pro zajištění dlouhodobého veřejného zájmu v oboru vodovodů a kanalizací pro území ČR, tj. pro trvale udržitelné užívání vodních zdrojů a hospodaření s vodami při zajištění požadavků na vodohospodářskou službu – zásobování pit-

krajové záměry s výhledem do roku 2015 stejně jako PRVKÚK a bude obsahovat zejména:

- zpracování demografických údajů za jednotlivé kraje a pro skupinové vodovody, vodárenské soustavy a nadobecní kanalizační systémy,
- popisy a hodnocení skupinových vodovodů, vodárenských soustav a nadobecních kanalizačních systémů,
- seznam aglomerací podle dodatku číslo 1 č.j. 7869/2004-7000 k Metodickému pokynu MZe pro zpracování PRVKÚK,

ností (vodoprávního úřadu), stavebního úřadu a pro činnost obce v samostatné i přenesené působnosti. PRVKÚ ČR je klasifikován jako koncepce, která podléhá posuzování vlivů na životní prostředí podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění zákona č. 93/2004 Sb., a dále podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů. Proto odpovídajícím způsobem rovněž zohlední požadavky vyplývající z těchto zákonů.

10

MEZINÁRODNÍ VZTAHY

10.1 MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE NA HRANIČNÍCH VODÁCH

■ **Mezinárodní spolupráce na hraničních vodách s Německem, Rakouskem, Polskem a Slovenskem úspěšně pokračovala i v roce 2005. Obdobně jako v předchozích letech byla v rámci spolupráce na hraničních vodách zajišťována společná příprava vodohospodářských staveb, společný monitoring jakosti vod a výměna hydrologických údajů, která se osvědčila již při povodni v srpnu 2002. Aktivity probíhaly podle schválených plánů práce a v koordinaci s činnostmi příslušných stálých hraničních komisí ČR a sousedních států.**

V roce 2005 zajišťovalo MŽP, obdobně jako v předchozích letech, ve spolupráci s MZE a s dalšími ministerstvy – vnitra, financí, pro místní rozvoj, dopravy, průmyslu a obchodu, zdravotnictví a zahraničních věcí, provádění následujících bilaterálních smluv a dohod o spolupráci na hraničních vodách:

- Dohody mezi vládou České republiky a vládou Slovenské republiky o spolupráci na hraničních vodách,
- Smlouvy mezi Československou socialistickou republikou a Rakouskou republikou o úpravě vodohospodářských otázek na hraničních vodách,
- Úmluvy mezi vládou Českosloven-

ské republiky a vládou Polské Lidové republiky o vodním hospodářství na hraničních vodách,

- Smlouvy mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo o spolupráci na hraničních vodách.

V rámci uvedených smluv a dohod se v roce 2005 uskutečnila jednání bilaterálních komisí pro hraniční vody se Slovenskem, Rakouskem a Spolkovou

republikou Německo a jednání zmocněnců vlády ČR a Polské republiky pro spolupráci na hraničních vodách.

ČESKO-SLOVENSKÁ KOMISE PRO HRANIČNÍ VODY

Ve dnech 29. až 31.3.2005 se ve Slovenské republice v Modra-Harmónia uskutečnilo 5. zasedání Česko-slovenské komise pro hraniční vody, na kterém byly schváleny zápisy z mezistát-

Výrovka pod rybníkem Strašík

Cbrudimka, nádrž Seč

ních kolaudací stavebních opatření a vyúčtování prací, provedených na česko-slovenských hraničních vodách od předešlého zasedání Komise a byla projednána stavební opatření plánovaná nebo již prováděná. Komise dále schválila Směrnici pro předpovědní, hláskou a varovnou službu na česko-slovenských hraničních vodních tocích, která stanovuje základní pravidla varovné služby při povodních, nebezpečí chodu ledů a mimořádných změnách odtokových poměrů, způsobených vypouštěním vody z nádrží.

Kromě uvedených záležitostí Komise projednala konkrétní opatření, týkající se úpravy a udržování hraničních vodních toků, udržování čistoty hraničních vodních toků, hydrologie, plavebních a hraničních otázek a vodohospodářských studií a plánování. Výsledky zasedání Komise byly uvedeny v „Protokolu z 5. zasedání Česko-slovenské komise pro hraniční vody“, který byl schválen ministrem životního prostředí dne 25.5.2005.

ČESKO-RAKOUSKÁ KOMISE PRO HRANIČNÍ VODY

Ve dnech 25. až 29.4.2005 se v Rakouské republice ve Weitře uskutečnilo 13. zasedání Česko-rakouské komise pro hraniční vody. Na tomto zasedání Komise vyhodnotila činnosti z oblasti úpravy a udržování hraničních vodních toků, mezistátních kolaudací stavebních opatření a vyúčtování prací, udržování čistoty hraničních vodních toků, hydrologie, plavební problematiky, hraničních opatření a vodohospodářských studií a plánování, které proběhly na česko-rakouských hraničních vodách v období od 12. zasedání Komise.

Zvláštní pozornost byla opět věnována jakosti vody v česko-rakouských hraničních vodních tocích. V řece Lužnici se v důsledku snahy obou stran projevilo zlepšení jakosti vody oproti hodnotám zjištěným v minulosti. Jakost vody dalších sledovaných hraničních vodních toků (Morava, Dyje, Pulkava, Malše, Polní potok) se oproti roku 2003

výrazně nezměnila. Pouze při porovnávání výsledků šetření ve vodních tocích Dyje a Pulkava, stanovených oběma stranami, byly zjištěny odchylky. Komise proto pověřila experty obou stran zjistit příčiny těchto odchylek. Pro šetření jakosti vody na česko-rakouských hraničních vodách Komise schválila Společnou metodiku vypracovanou v souladu se současnými mezinárodními normami.

Dále byla Komise aktualizována Směrnice pro varovnou službu na česko-rakouských hraničních vodách, která stanovuje základní pravidla varovné služby při povodních a nebezpečí chodu ledů, varovné služby pro přehrady, výměny nutných hydrologických a meteorologických údajů, jakož i varovné služby při mimořádných znečištěních hraničních vod. Podrobné výsledky z jednání byly uvedeny v „Protokolu ze 13. zasedání Česko-rakouské komise pro hraniční vody“, který byl schválen ministrem životního prostředí dne 12.7.2005.

ČESKO-POLSKÁ KOMISE PRO HRANIČNÍ VODY

Ve dnech 12. až 14.10.2005 v Praze se konalo 7. jednání zmocněnců vlády ČR a vlády Polské republiky pro spolupráci v oblasti vodního hospodářství na hraničních vodách. Na uvedeném jednání byly projednány a schváleny aktivity pracovních skupin související s vodohospodářským plánováním, úpravami hraničních vodních toků, zásobováním vodou, melioracemi při hraničních území, hydrologií a povodňovou službou a vodohospodářské otázky, ovlivňující společné státní hranice. Pracovním skupinám obou smluvních stran byly uloženy úkoly v jednotlivých okruzích spolupráce a schváleny plány práce na další období.

Na jednání zmocněnců byly schváleny zásady pro zpracování návrhu nového systému monitoringu hraničních vod. Nový systém tohoto monitoringu bude vycházet z národních monitorovacích sítí, upravených podle požadavku Rámcové směrnice pro vodní politiku ES 2000/60/ES. Při projednávání problematiky hraničních meandrů řeky Odry byl představen společný projekt „Volný prostor pro řeku“, který by měl být realizován v zájmové oblasti.

Zmocněnci byli seznámeni s roční „Zprávou o stavu jakosti hraničních vod v roce 2004“, ze které vyplývá, že se jakost vody v roce 2004 ve sledovaných hraničních profilech u většiny sledovaných ukazatelů (84 %) pohybovala mezi I. až III. třídou jakosti, tj. voda velmi čistá až velmi málo znečištěná. V souvislosti s projednáním vlivu činnosti polského dolu Turów na podzemní vody v ČR byla zmocněncům představena závěrečná zpráva dočasné pracovní skupiny hydrogeologů, uvádějící, že vlivem činnosti tohoto dolu dochází ke změně režimu podzemních vod na českém území. Polský zmocněnec byl požádán o řešení vzniklé situace se zástupci dolu Turów s tím, že o výsledcích bude informovat českého zmocněnce.

Konkrétní výsledky z jednání byly uvedeny v „Protokolu o 7. jednání zmocněnců vlády ČR a vlády Polské republiky pro spolupráci v oblasti vodního hospodářství na hraničních vodách“, který byl schválen ministrem životního prostředí dne 14.12.2005.

ČESKO-NĚMECKÁ KOMISE PRO HRANIČNÍ VODY

Ve dnech 14. až 15.11.2005 se v Bonnu ve Spolkové republice Německo uskutečnilo 8. zasedání Česko-německé komise pro hraniční vody, které projednalo a schválilo výsledky 7. zasedání Stálého výboru Bavorsko a 7. zasedání Stálého výboru Sasko. Komise dále projednala aktuální otázky spolupráce na hraničních vodách, zejména zásady týkající se jednotlivých oblastí spolupráce, seznamy hraničních vod a naléhavé body spolupráce se Stálou česko-německou hraniční komisí.

Jednání Komise se rovněž zabývalo projednáním „Zásad pro přímou spolupráci příslušných orgánů a odborných pracovišť“, implementací Rámcové směrnice pro vodní politiku ES 2000/60/ES na hraničních vodách a čerpací stanicí pohonných hmot Pavlův Studenec/Bärnau. Dále byl řešen záměr financování a výstavby stabilního havarijního profilu Labe v hraničním profilu se Spolkovou

republikou Německo, který by měl zabránit šíření znečištění ropnými látkami z ČR do Německa. Výsledky z jednání Komise byly uvedeny v „Protokolu o 8. zasedání Česko-německé komise pro hraniční vody“, který byl schválen ministrem životního prostředí dne 18.1.2006.

10.2 MEZINÁRODNÍ A REGIONÁLNÍ SPOLUPRÁCE V UCELENÝCH POVODÍCH EVROPSKÝCH ŘEK LABE, ODRY A DUNAJE

- **Aktivní účast ČR v mezinárodních komisích pro ochranu mezinárodních povodí Labe, Dunaje a Odry úspěšně pokračovala i v roce 2005 na základě Dohody o Mezinárodní komisi pro ochranu Labe, Úmluvy o ochraně a únosném využívání Dunaje a Dohody o Mezinárodní**

Slepé rameno Labe u Veletova

komisi pro ochranu Odry před znečištěním. V Mezinárodní komisi pro ochranu Labe vykonávala ČR v roce 2005 prvním rokem předsednictví.

DOHODA O MEZINÁRODNÍ KOMISI PRO OCHRANU LABE

Dne 3.3.2005 se v Drážďanech konalo mezinárodní setkání ministrů životního prostředí států ležících v povodí Labe (ČR, Spolková republika Německo, Polsko a Rakousko). Setkání se účastnili vysocí představitelé jednotlivých států a Evropské komise. Byly prezentovány hlavní výsledky analýzy charakteristik povrchových a podzemních vod, vyhodnocení důsledků lidské činnosti, ekonomická analýza užívání vody a postup při implementaci Rámcové směrnice v povodí Labe a byla schválena „Zpráva 2005 pro mezinárodní oblast povodí Labe“ vypracovaná v souladu s požadavky článku 5 Rámcové směrnice. Zpráva je součástí povinného reportingu členských států EU pro Evropskou komisi za povodí

Labe v roce 2005. V návaznosti na setkání ministrů se ve dnech 3. až 4.3.2005 uskutečnil v Drážďanech k této zprávě seminář pro širší odbornou veřejnost.

Ve dnech 6. a 7.10.2005 se v Praze, v budově MŽP, konalo 18. zasedání Mezinárodní komise pro ochranu Labe (dále jen „MKOL“). Zasedání se konalo u příležitosti 15. výročí založení MKOL. Dohoda o Mezinárodní komisi pro ochranu Labe byla v Magdeburku podepsána dne 8.10.1990. V souvislosti s 18. zasedáním MKOL se uskutečnila tisková konference za účasti ministra životního prostředí ČR. MKOL je dnes nejdůležitějším grémiem česko-německé spolupráce v oblasti ochrany vod v povodí Labe. Její činnost se soustřeďuje na snižování znečištění Labe a jeho přítoků, programy měření a sledování jakosti vody, zlepšení stavu s vodou souvisejících ekosystémů, prevenci havarijního znečištění a v posledních letech především na koordinované plnění požadavků Rámcové směrnice a zlepšení povodňové ochrany. Na 18. zasedání MKOL byl

projednán další postup při implementaci Rámcové směrnice v mezinárodním povodí Labe. Bylo doporučeno, aby návrh „První zprávy o plnění Akčního plánu povodňové ochrany v povodí Labe“ byl předložen poradě vedoucích delegací MKOL v květnu 2006 a byla schválena „4. zpráva o plnění Akčního programu Labe“. Bylo konstatováno, že byla vydána publikace „Labe a jeho povodí“. Kromě toho byl schválen „Mezinárodní program měření pro rok 2006“, byl uzavřen proces optimalizace struktury a způsobu práce MKOL, projednána problematika stabilního havarijního profilu Labe a přípravy 12. Magdeburského semináře o ochraně vod, který se bude konat v říjnu 2006 v Českém Krumlově.

ÚMLUVA O OCHRANĚ A ÚNOSNÉM VYUŽÍVÁNÍ DUNAJE

V březnu 2005 byla Mezinárodní komise pro ochranu Dunaje (dále jen „MKOD“) definitivně dokončena a Evropské komisi odeslána „Souhrnná zpráva za povodí Dunaje 2004“ (Roof Report 2004), která je zpracována

Lužická Nisa, Machnín

v souladu s čl. 5 Rámcové směrnice a je součástí reportingových zpráv jednotlivých podunajských zemí pro Evropskou komisi.

V roce 2005 byl již po druhé ve všech podunajských zemích včetně ČR slaven Den Dunaje, který je stanoven na den podpisu úmluvy, tj. 29.6. Součástí oslav byla, jako v předešlém roce, mezinárodní školní výtvarná soutěž „Mladí tvůrci pro Dunaj“. Vítězové soutěže z jednotlivých zemí byli ve dnech 14. až 16.10. pozváni do Budapešti, kde pro ně předsednická země (Maďarsko) uspořádala zajímavý program. Při této příležitosti byla předána cena hlavnímu vítězi ze Spolkové republiky Německo. Unie pro řeku Moravu, za podpory MŽP, uspořádala u příležitosti Dne Dunaje exkurzi do údolní nivy řeky Moravy v ČR, Rakousku a na Slovensku se zaměřením na hodnoty lužní krajiny ohrožené výstavbou kanálu Dunaj-Odra-Labe. Zvláštní pozornost byla věnována také lokalitám Natury 2000. Oslavy Dne Dunaje se staly v povodí Dunaje tradicí a budou pokračovat i v dalších letech.

V souvislosti se snahou zapojit veřejnost do rozhodovacího procesu při plánování v povodí Dunaje podle Rámcové směrnice byla ve dnech 28. a 29.6.2005, tedy u příležitosti Dne Dunaje, uspořádána MKOD Konference zainteresovaných skupin veřejnosti (Stakeholder Conference), která byla zaměřena na projednání Souhrnné zprávy za povodí Dunaje 2004. Konference umožnila nevládním organizacím, expertním sdružením a další veřejnosti z povodí Dunaje vyjádřit se k této souhrnné charakteristice povodí Dunaje. Výstupy z konference budou využity při další práci MKOD. Pro potřeby veřejnosti byl MKOD publikován stručný výtah Souhrnné zprávy za povodí Dunaje 2004, který byl přeložen také do češtiny. 8. zasedání MKOD se konalo ve dnech 12. a 13.12.2005 za předsednictví Maďarska. Zasedání se účastnily delegace všech smluvních stran Úmluvy o spolupráci pro ochranu a únosné využívání Dunaje, kterých je v současné době 14 (včetně EU), předsedové jednotlivých expertních skupin, zástupci pozorovatelských organizací, kterých je 12 a zaměstnanci sekretariá-

tu MKOD. Byly projednány aktivity jednotlivých expertních skupin za poslední období, které jsou zaměřeny zejména na plnění Rámcové směrnice v povodí Dunaje a další postup při zapojení veřejnosti do tohoto procesu. V souvislosti s projednáním otázek rozpočtu byly diskutovány možnosti zajištění prostředků na Společný průzkum Dunaje, software Geografického informačního systému a na studie a aktivity hrazené dosud z Regionálního projektu UNDP/GEF. Byla schválena nová struktura MKOD a jejího sekretariátu, která bude lépe vyhovovat koordinační úloze MKOD v plnění Rámcové směrnice vodní politiky. Do struktury byly zařazeny i expertní skupiny pro spolupráci v dílčích povodích Tisy, Prutu, delty Dunaje a samostatná komise pro povodí řeky Sávy. Byly schváleny mandáty nových expertních skupin.

DOHODA O MEZINÁRODNÍ KOMISI PRO OCHRANU ODRY PŘED ZNEČIŠTĚNÍM

Příprava „Zprávy 2005 za mezinárodní oblast povodí Odry“ byla ztížena tím, že práce na národních úrovních v jednotlivých zemích probíhaly v odlišných časových režimech. Na poradě redakční skupiny složené z vedoucích delegací, předsedů a některých expertů z jednotlivých skupin, se podařilo zprávu dokončit a předložit k projednání a schválení na 1. mimořádném zasedání Mezinárodní komise pro ochranu Odry (dále jen „MKOO“) v plánovaném termínu dne 16.3.2005. Zpráva byla následně dne 22.3.2005 odeslána Evropské komisi. Zpráva je součástí reportingových povinností členských států EU, které jsou zároveň smluvními stranami Dohody o MKOO před znečištěním, tedy i ČR.

Na semináři vedoucích delegací MKOO ve dnech 11. až 12.5.2005 byla projednána změna organizační struktury MKOO v souvislosti s úkoly vyplývajícími z Rámcové směrnice vodní politiky. Nově byla ustavena řídicí skupina k Rámcové směrnici, která byla transformována z bývalé skupiny pro koordinaci zavádění Rámcové směrnice. Tato skupina získala kompetenci koordinovat práci pěti nových podskupin,

pro plnění dílčích úkolů nejbližší etapy zavádění Rámcové směrnice: podskupin pro plánování v oblasti vod, pro monitoring, pro správu dat, pro ekonomickou analýzu a pro zprávy. Pracovní skupiny zajišťující ostatní úkoly, tj. ochranu před povodněmi, prevenci a ochranu před havarijním znečištěním a řešení právních otázek, zůstaly zachovány jak z hlediska jejich zaměření, tak i personálního obsazení. Nová struktura byla MKOO schválena v červnu 2005.

8. plenární zasedání MKOO před znečištěním se uskutečnilo ve dnech 15. a 16.12.2005 ve Vratslavi. Na zasedání byly vzaty na vědomí zprávy o činnosti pracovních skupin. Pracovní skupina havarijní znečištění průběžně aktualizovala „Mezinárodní varovný a poplachový plán Odry“, prověřovala plán spojení a prováděla praktická terénní mezinárodní havarijní cvičení za součinnosti záchranných složek. Aktualizovala a doplnila seznam potenciálních zdrojů havarijního znečištění, který tvoří stejně jako „Mezinárodní varovný a poplachový plán Odry“ základní součást připravovaného „Mezinárodního havarijního plánu Odry“. Pracovní skupina povodeň se dlouhodobě zaměřuje na monitorování realizace „Akčního programu povodňové ochrany“, navázala spolupráci s projektem OderRegio; úzce spolupracuje s World Wildlife Fund (WWF), iniciovala pilotní projekty na dvou hraničních úsecích Odry pro ověření povodňového GIS.

MKOO se na svém 8. zasedání usnesla, že informování veřejnosti podle čl. 14 Rámcové směrnice, bude prováděno formou informací na webových stránkách MKOO, účastí nevládních organizací na jednáních pracovních skupin, vydáváním brožur a letáků, organizováním workshopů a konferencí. Schválila uzavření smlouvy na přípravu mapových podkladů s firmou GIS Partner, mandáty nově vytvořených pracovních skupin a plány práce pracovních skupin. Jednala o formách spolupráce s Helsinským výborem pro ochranu lidských práv a bilaterálními komisemi pro spolupráci na hraničních vodách.

11

RYBÁŘSTVÍ A RYBNÍKÁŘSTVÍ

11.1 RYBÁŘSTVÍ A RYBNÍKÁŘSTVÍ V ROCE 2005

Rybářství je již svým charakterem zákonitě nedílnou součástí vodního hospodářství. Z hlediska produkce rybího masa stále patří mezi úspěšné oblasti zemědělské výroby.

Druhá oblast rybařství, hospodaření na tekoucích vodách nejenže zajišťuje existenci historicky zde existujících rybích druhů, ale hlavně rovnováhu rybích společenstev na jednotlivých tocích a vodních útvarech. Vedle biologických funkcí však zajišťuje pro cca 400 tis. sportovních rybářů zábavu a rekreaci v přírodě. Na sportovní rybařství pak navazuje řada dalších odvětví. Na odběru svých výrobků ze strany sportovních rybářů je závislá celá řada výrobních firem, obchodů, podnikatelů v cestovním ruchu apod.

Historicky nejvýznamnější oblastí rybařství s nezastupitelnou krajino-tvornou funkcí je rybníkářství. V našich podmínkách se chov ryb provádí přibližně na 24 tisících rybníků o celkové ploše cca 52 tis. ha. Ty produkují průměrně cca 20 tis. t ryb ročně (20,5 tis. t v roce 2005). Z této produkce se zhruba polovina uplatní na zahraničních trzích (9,3 tis. t v roce 2005). Rozhodující chovanou rybou je kapr (asi 87,1 %) v několika uznaných formách, býložravé ryby, jmenovitě tolstolobici a amur bílý (5 %) a dále se chovají ryby lososovité, zvláště pstruh duhový a siven americký (3,5 %), candát obecný, štika obecná, lín obecný

Tabulka 11.1.1 Přehled o produkci ryb určených k přímé spotřebě v letech 2001 – 2005

Ukazatel produkce a spotřeby ryb	2001	2002	2003	2004	2005
Produkce v tis. t	20,1	19,2	19,7	19,4	20,5
Z toho: export v tis. t	9,9	9,2	9,6	9,9	9,3
Úlovky na revírech v tis. t	4,8	5,1	5,3	4,7	5,0 ¹⁾
Spotřeba na osobu v kg/rok	1,47	1,43	1,49	1,46	1,48 ²⁾

Pramen: MZe a Rybářské sdružení ČR

Pozn.: ¹⁾ Kvalifikovaný odhad

²⁾ Upraveno na spotřebu včetně dovozu sladkovodních ryb

Orlice pod Zemskou bránou

(1,2 %), sumec velký a další rybí druhy (3,2 %).

Náš trh se doposud nepřizpůsobil velmi kvalitní nabídce rybích výrobků, vyráběných 15-ti zpracovateli ryb. Většina z nich má možnost vyvážet do EU, kde také realizují většinu své produkce. Jimi produkováné polotovary a hlavně hotové výrobky určené k přímé spotřebě však představují jen cca 10 % celko-

vé produkce sladkovodních ryb. Přehled o produkci ryb z rybníků a dalších rybochovných zařízení, určené k přímé spotřebě je uveden v Tabulce 11.1.1.

Údaje o spotřebě jsou kalkulovány z tržních ryb prodaných v rámci ČR, ryb určených ke zpracování a úlovků na všech rybářských revírech. V roce 2005 poklesl meziročně vývoz živých sladkovodních ryb z ČR o 6,1 % na 9,3 tis. t,

z toho vývoz živého kapra se snížil na 8,3 tis. t. Kapr byl exportován především do Německa, Polska a Slovenska, kam směřovalo 76 % celkového vývozu.

V rámci republiky je dnes zaměstnáno přes 2 000 profesionálních rybářů. Nejvýznamnějším subjektem, sdružujícím rybářské subjekty, je Rybářské sdružení ČR se sídlem v Českých Budějovicích. Jde o sdružení právnických a fyzických osob podnikajících v rybář-

ství a rybářských svazů, kde bylo v roce 2005 registrováno 63 členů. Koordinuje zájmy producentů a uživatelů revírů při jednáních se státní správou, v rámci legislativní činnosti a v rámci obchodní politiky, včetně vývozu ryb do zahraničí.

Určitým problémem je i skutečnost, že náš trh v poslední době preferuje mořské ryby a další mořské produkty. Jejich spotřeba ve srovnání se sladkovodními rybami je cca 4x vyšší.

Další velmi významnou součástí rybářství je rybaření na tekoucích vodách, známé spíše jako sportovní rybářství. To se provozuje výkonem rybářského práva na více jak 3 000 rybářských revírech. Revíry jsou obhospodařovány buď jako mimopstruhové, kterých je plošně i počtem většina, nebo pstruhové. Této zálibě, tedy sportovnímu rybolovu, se věnuje okolo 400 tis. rybářů včetně mládeže a toto sportovci uloví ročně cca 5 tis. t ryb.

Vrchlice, Velký rybník

I tímto se podílí na celkové roční spotřebě sladkovodních ryb, která i s jejich úlovky a dovezenými sladkovodními rybami, činí v roce 2005 celkem 1,48 kg na osobu.

Ve státě s hustotou 132 osob na km² a s tím spojenou intenzitou průmyslu, zemědělské výroby, sídlištních aglomerací a dalších forem zátěže krajiny se zákonitě musí počítat i v této oblasti s velkým okruhem problémů. Prvým z nich je zaměňování rybníků, kde i přes značné investice do této oblasti nelze zatím rostoucí trend zaměňování rybníků zastavit. Tuto situaci mnohdy prohlubuje i přístup orgánů ochrany přírody. Bažiny, které vznikly v místech bývalých rybníků, jsou z důvodů ochrany mokřadů a litorálních pásem preferovány a rybníky není často povoleno obnovit ani odbahnit. Zanedbatelné nejsou ani škody, způsobované rybožravými predátory jako je kormorán velký, vydra říční, norek americký a volavka popelavá, evidované na rybochovných zařízeních a rybářských revírech, které byly v roce 2005 propočteny na 896 mil. Kč, což je významný meziroční nárůst oproti roku 2004 se škodami uváděnými v celkové výši 569,8 mil. Kč.

Dnes u nás žije ve volné přírodě přes 60 druhů ryb. Největší je sumec velký, nejrozšířenější je plotice obecná, nejzácnější doložená ryba je losos obecný (dříve atlantský) a nejmenší je hlavačka skvrnitá. Některé naše

původní druhy existují jen díky umělému chovu a vysazování, na kterém se podílejí převážně odborníci z rybářského svazu. Jde i o relativně běžné ryby jako pstruh obecný, štika obecná, candát obecný, střevle potoční, jelec jesen, bolen dravý, lipan podhorní a další.

Na území ČR je evidováno 90 umělých líhní a odchoven. Asi 30 z nich však pracuje jenom krátkodobě. Zabývají se chovem druhů, které by v současné době neměly podmínky k přirozené reprodukci a postupně by z většiny dnes užívaných biotopů vymizely.

Zajímavé je, že vedle konzumních druhů ryb jako je kapr, lín, štika a candát se vyváží do zahraničí i násady pstruha obecného, lipana podhorního, štiky obecné a candáta obecného. Jako násady do tekoucích vod se však vyváží i u nás běžné ryby jako perlín ostrobřichý, bolen dravý či plotice obecná nebo hrouzek obecný.

11.2 ZMĚNY STAVU RYBNÍČNÍHO FONDU

■ **Finančním zdrojem pro zlepšení stavu rybníčního fondu byl i v roce 2005 program 229 210 „Obnova, odbahnění a rekonstrukce rybníků a vodních nádrží“. Cílem tohoto programu Ministerstva zemědělství je zlepšení vodohospodářské a mimoprodukční funkce rybníků**

a malých vodních nádrží, s důrazem na posílení retenčních schopností a bezpečnosti provozu.

V rámci podprogramu 229 212 „Obnova, odbahnění a rekonstrukce rybníků a vodních nádrží“ bylo čerpáno z finančních prostředků 206,6 mil. Kč. K akcím s největším objemem prostředků státního rozpočtu v roce 2005 z podprogramu 229 212 patřila obnova rybníka Novosedelský Horní a obnova hráze rybníka Rožmberk.

Povodně v srpnu 2002 způsobily na rybnících značné škody, jejichž odstranění probíhalo též v roce 2005. V rámci podprogramu 229 218 „Odstranění škod na rybnících a vodních nádržích po povodních v srpnu 2002“ bylo čerpáno z finančních prostředků 12,9 mil. Kč. Mezi nejvýznamnější akce financované z podprogramu v roce 2005 patřila obnova rybníka Šternberk, rybníka Labuť a oprava hrází a objektů Buzického rybníka.

V roce 2005 disponibilní prostředky a kvalita předložených žádostí umožnily financování celkem 49 akcí, z toho 16 akcí bylo zahájeno již v roce 2004. V rámci akcí zařazených do programu 229 210 a dokončených v roce 2005 bylo vytěženo 1 499,2 tis. m³ sedimentů, rekonstruováno nebo nově vybudováno 31 bezpečnostních přelivů či bezpečnostních zařízení a rekonstruováno 19 výpustných zařízení.

12.

VÝZKUM A VÝVOJ VE VODNÍM HOSPODÁŘSTVÍ

12.1 VÝZKUM A VÝVOJ V PŮSOBNOSTI MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ

- V roce 2005 byl účelový výzkum a vývoj v oblasti vodního hospodářství financován Ministerstvem zemědělství v rámci výzkumných projektů objemem prostředků dosahujících téměř 16 mil. Kč.

Celkově byly v roce 2005 vynaloženy účelové finanční prostředky na vodohospodářský výzkum a vývoj v rámci Programu výzkumu MZe 2003 – 2007 a Národního programu výzkumu – poskytovatel MZe v souhrmné výši 15 976 tis. Kč. Během roku 2005 nebyly ukončeny žádné výzkumné projekty. Na probíhající projekty byly

vynaloženy finanční prostředky v celkové výši 13 793 tis. Kč, z toho 8 368 tis. Kč připadá na projekty zahájené v roce 2003 a 5 425 tis. Kč na projekty zahájené v roce 2004. Na nově zahajované projekty v roce 2005 bylo uvolněno celkem 2 183 tis. Kč.

Věcně jsou projekty zaměřeny na ochranu půdy a vody při trvale udržitelném rozvoji agrárního sektoru, tvorbu, revitalizaci a ochranu kulturní krajiny, lesa a vodních útvarů, zefektivnění hospodaření s vodou v krajině s cílem zlepšit jakost vod, předcházet a zmírňovat důsledky hydrologických extrémů, jako jsou povodně a sucha obecně, a na rozvoj technologií úpravy a čištění vod.

Přehled jednotlivých řešených a započatých projektů výzkumu a vývoje je v souhrnu uveden v Tabulce 12.1.1. Veškeré veřejně přístupné údaje jsou dostupné na internetových strán-

kách Rady pro výzkum a vývoj (www.vyzkum.cz) v Centrální evidenci projektů (CEP) a také na internetu MZe (www.mze.cz), Národní agentury pro zemědělský výzkum (www.nazv.cz).

- **Výzkumný záměr Zmírnění nepříznivých přírodních a antropogenních vlivů na půdu a vodu řeší Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy.**

Řešení výzkumného záměru probíhá v letech 2004 – 2008. Jeho cílem je vyhodnocení důsledků možných přírodních extrémních jevů a dlouhodobých vlivů lidské činnosti na vodu a půdu, včetně předložení návrhů možných opatření k omezení těchto vlivů, případně k jejich úplné eliminaci se zaměřením na alternativní zdroje závlahové vody, hydroekologické funkce odvodňovacích systémů, včetně korekce funkcí a parametrů těchto systémů, zmírnění nepříznivých vlivů působených vodní a větrnou erozí, hodnocení účinnosti ochrany povodí před škodlivými účinky povrchového odtoku opatřeními pozemkových úprav, vlivu cíleného zatravnění vybraných lokalit na dusičnanové zatížení vod v povodí vodárenských nádrží, včetně sledování změn kvality vody v tocích podhorské oblasti Šumavy a rašelinišť jako indikátorů zátěže prostředí. V roce 2005 byl tento výzkumný záměr podpořen finančními prostředky ve výši 26 545 tis. Kč.

Vedle popsané účasti na výzkumných projektech financovaných MZe se Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy podílel na projektu Grantové agen-

tury ČR Vliv makropórů v půdách Českomoravské vrchoviny na vyplavování dusičnanů do podzemních vod (2004 – 2006); v roce 2005 za 481 mil. Kč, na projektu MŽP – Vývoj metod predikce stavů sucha a povodňových situací na základě infiltračních a retenčních vlastností půdního pokryvu ČR (2005 – 2007); v roce 2005 za 694 mil. Kč a na projektu 5. rámcového programu EU – Fert organic (2003 – 2006); v roce 2005 za 286 mil. Kč, jehož cílem je podpořit používání různých druhů organických hnojiv v zemědělství a vytvořit nové strategie hospodaření s těmito hnojivy, které by vedly k zefektivnění využití vody a dusíku a tím i k omezení znečišťování životního prostředí.

12.2 VÝZKUM A VÝVOJ V PŮSOBNOSTI MINISTERSTVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

■ I v roce 2005 byl v působnosti Ministerstva životního prostředí

hlavním řešitelem úkolů, zabývajících se problémy ochrany vod, Výzkumný ústav vodohospodářský T.G.M. Další významné úkoly řešil (nebo na jejich řešení významnou měrou spolupracoval) Český hydrometeorologický ústav a jiné instituce. Na řešení projektů vědy a výzkumu z oblasti ochrany vod bylo v roce 2005 v gesci Ministerstva životního prostředí vynaloženo 63,1 mil. Kč.

Rok 2005 byl prvním rokem realizace výzkumného záměru MŽP 0002071101 – Výzkum a ochrana hydrosféry – výzkum vztahů a procesů ve vodní složce životního prostředí, orientovaný na vliv antropogenních tlaků, její trvalé užívání a ochranu, včetně legislativních nástrojů. Poskytovatelem dotace je ČR – MŽP, pověřeným zástupcem ministerstva se stal Ing. Pavel Labounek, náměstek ministra, odborným garantem ministerstva byl pro rok 2005 Ing. Josef Reidinger. Příjemcem dotace byl VÚV T.G.M.

V gesci MŽP probíhalo v roce 2005 řešení projektů vědy a výzkumu z oblasti ochrany vod (včetně oblastí souvisejících) v rámci programu Rady vlády pro výzkum a vývoj. Jednalo se o následující další projekty VaV mimo základních projektů Labe IV, Morava IV a Odra III:

- 1C/4/44/04 Škody způsobené živelními pohromami, řešitel: Prof. Ing. Jiřina Jílková, CSc., příjemce: Vysoká škola ekonomická v Praze, poskytovatel: MŽP, období řešení projektu: 2004 – 2005, hlavní obor: AH Ekonomie,
- SK/640/6/03 Vyhodnocení funkce krajinných prvků a segmentů z hlediska možnosti ochrany před škodlivými následky povodní, stopy minulých povodní a jejich reflexe v ekologii, řešitel: Prof. Ing. Václav Tlapák, CSc., příjemce: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, poskytovatel: MŽP, období řešení projektu: 2003 – 2005, hlavní obor: DO Ochrana krajinných území,

Tabulka 12.1.1 Projekty výzkumu a vývoje v oblasti vodního hospodářství financované z kapitoly Ministerstva zemědělství v roce 2005

Projekt č.	Název projektu	Od Do	Koordinátor	Finanční prostředky (tis. Kč)
QF3013	Vývoj hydrického působení lesů malých horských povodí	01.01.2003 31.12.2007	Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti	932
QF3028	Vývoj nových technologií odchovu hospodářsky významných říčních druhů ryb a raků ohrožených degradací přírodního prostředí.	01.03.2003 30.11.2007	Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích	1 409
QF3094	Změny vlastností odvodněných a dlouhodobě zavažovaných půd s dopady na ochranu půdy a vody.	02.01.2003 31.12.2007	Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy Praha	960
QF3095	Racionalizace využívání, údržby a oprav odvodňovacích staveb	01.02.2003 31.12.2006	Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy Praha	950
QF3098	Zvyšování protierozní účinnosti pěstovaných plodin	01.01.2003 31.12.2007	Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy Praha	1 314
QF3100	Posouzení nárůstu klimatického sucha v zemědělství a zmiřování jeho důsledků závlahami	01.03.2003 31.12.2007	Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy Praha	1 550
QF3301	Diagnostika, monitoring a revitalizace odvodňovacích systémů na zemědělských půdách z hlediska ochrany jakosti vod	01.03.2003 31.12.2006	Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy Praha	1 253
QF4061	Krajinný plán mikroregionu v návaznosti na řešení krajinných opatření významného vodního toku	01.02.2004 30.12.2007	Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy Praha	1 170
QF4062	Ověření vlivu a rozsahu zatravnění a zornění vybraných lokalit na dusičnanové zatížení povrchových a podzemních vod jako podklad pro opatření v Akčních programech	01.04.2004 31.12.2007	Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy Praha	1 661
QF4124	Ochrana vod v odvodněných pramenných oblastech	01.02.2004 31.12.2007	Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy Praha	714
1G46036	Inovace procesu úpravy vody a zabezpečení vysoké kvality pitné vody v distribučních systémech.	01.04.2004 31.12.2008	České vysoké učení technické v Praze, Fakulta stavební	1 080
1G46040	Monitoring a vyhodnocení extrémních odtokových poměrů v povodích drobných vodních toků z hlediska prevence a zmiřování povodňových škod	01.04.2004 31.12.2008	Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy Praha	800
1G57016	Srážkoodtokové poměry horských lesů a jejich možnosti při zmiřování extrémních situací – povodní a sucha	01.02.2005 31.12.2008	Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně	914
1G57040	Metodika návrhu a výstavby optimální varianty protipovodňových a protierozních opatření (PPPO) pro zmiřování extrémních hydrologických jevů – povodní a sucha v krajině	01.02.2005 31.12.2008	Česká zemědělská univerzita v Praze	720
1G57071	Integrovaný přístup při řešení využití dešťových vod v intravilánu	01.02.2005 31.01.2008	Vysoké učení technické v Brně	410
1G58052	Výzkum řešení degradace jakosti pitné vody při její akumulaci	01.12.2005 31.12.2008	Výzkumný ústav vodohospodářský T.G.Masaryka Praha	80
1G58095	Předpovědní půdně-agrohydrologické modely retence vody v půdě v ČR a jejich integrace do databází zemí EU	01.12.2005 30.11.2009	Česká zemědělská univerzita v Praze	59
Celkem				15 976

Pramen: MZe

- 1D/1/5/05 Vývoj metod predikce stavů sucha a povodňových situací na základě infiltračních a retenčních vlastností půdního pokryvu ČR, řešitel: Ing. Pavla Řiřicová, příjemce: ČHMÚ, poskytovatel: MŽP, období řešení projektu: 2005 – 2007, hlavní obor: DA Hydrologie a limnologie,
- SA/650/4/02 Hydrogeologická rajonizace, řešitel: RNDr. Hana Prchalová, příjemce: VÚV T.G.M., poskytovatel: MŽP, období řešení projektu: 2002 – 2005, hlavní obor: DB Geologie a mineralogie,
- SA/650/4/03 Výzkum vztahu mezi meteorologickými příčinami vývoje silných srážek a hydrologickou odezvou povodí, řešitel: Ing. Pavla Řiřicová, příjemce: ČHMÚ, poskytovatel: MŽP, období řešení projektu: 2003 – 2005, hlavní obor: DA Hydrologie a limnologie,
- SA/650/2/03 Zřízení registru chráněných území, včetně mapové dokumentace obsahu registru, řešitel: Mgr. Pavel Rosendorf, příjemce: VÚV T.G.M., poskytovatel: MŽP, období řešení projektu: 2003 – 2006, hlavní obor: DJ Znečištění a kontrola vody,
- SA/650/5/02 Návrh metodiky stanovování povodňových rizik a škod v záplavovém území a její ověření v povodí Labe, řešitel: Ing. Karel Drbal, Ph.D., příjemce: VÚV T.G.M., poskytovatel: MŽP, období řešení projektu: 2002 – 2005, hlavní obor: DN Vliv životního prostředí na zdraví,
- SE/620/9/03 Monitoring, ochrana a rozšíření druhů ryb a velkých mlžů chráněných i EU v povodí Horní Lužnice, Blanice vč. Přípravy revitalizačních úprav, řešitel: Doc. Ing. Petr Hartvich, CSc., příjemce: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, poskytovatel: MŽP, období řešení projektu: 2003 – 2005, hlavní obor: CE Biochemie,
- SK/610/2/03 Krajinně-ekologické, vodohospodářské, ekonomické a legislativní hodnocení záměru výstavby vodního kanálu Dunaj-Odra-Labe, řešitel: Mgr. Michal Krátký, příjemce: Sagittaria – sdružení pro ochranu přírody a krajiny střední Moravy, Olomouc, Lazecká 31/19, poskytovatel: MŽP, období řešení projektu: 2003 – 2005, hlavní obor: DO Ochrana krajinných území,
- SL/1/13/04 Srážko-odtokové a korytotvorné procesy v povodí toků, řešitel: Ing. Aleš Havlík, CSc., příjemce: České vysoké učení technické v Praze, poskytovatel: MŽP, období řešení projektu: 2004 – 2006, hlavní obor: DA Hydrologie a limnologie,
- SL/8/53/04 Sledování interakcí abiotických složek vodních ekosystémů a rostlin z hlediska jejich kontaminace těžkými kovy, řešitel: Ing. Michaela Kalová, příjemce: GEOTest Brno, a. s., poskytovatel: MŽP, období řešení projektu: 2004 – 2006, hlavní obor: DJ Znečištění a kontrola vody,
- SL/8/59/04 Výzkum vodních ekosystémů v rámci povodí, řešitel: Ing. Miloš Rozkošný, příjemce: VÚV T.G.M., poskytovatel: MŽP, období řešení projektu: 2004 – 2006, hlavní obor: DO Ochrana krajinných území,
- SL/1/6/04 Dynamika řek a nivních oblastí v ČR. Posílení retardace odtoku vody v krajině a management procesů transformace živin v povodí, řešitel: RNDr. David Píkhart, CSc., příjemce: Ústav systematické biologie a ekologie AV ČR, České Budějovice, poskytovatel: MŽP, období řešení projektu: 2004 – 2006, hlavní obor: DO Ochrana krajinných území,
- SL/1/21/04 Inventarizace zásahů do vodního režimu rašelinišť na území NP Šumava a vyhodnocení úspěšnosti prováděných revitalizačních opatření, řešitel: RNDr. Ivana Bufková, příjemce: Správa národního parku a chráněné krajinné oblasti Šumava, poskytovatel: MŽP, období řešení projektu: 2004 – 2006, hlavní obor: DO Ochrana krajinných území,
- SM/650/6/03 Vliv, analýza a možnosti využití ochranné funkce údolních nádrží pro ochranu před povodněmi v povodí Labe, řešitel: Ing. Ladislav Kašpárek, CSc., příjemce: VÚV T.G.M., poskytovatel: MŽP,

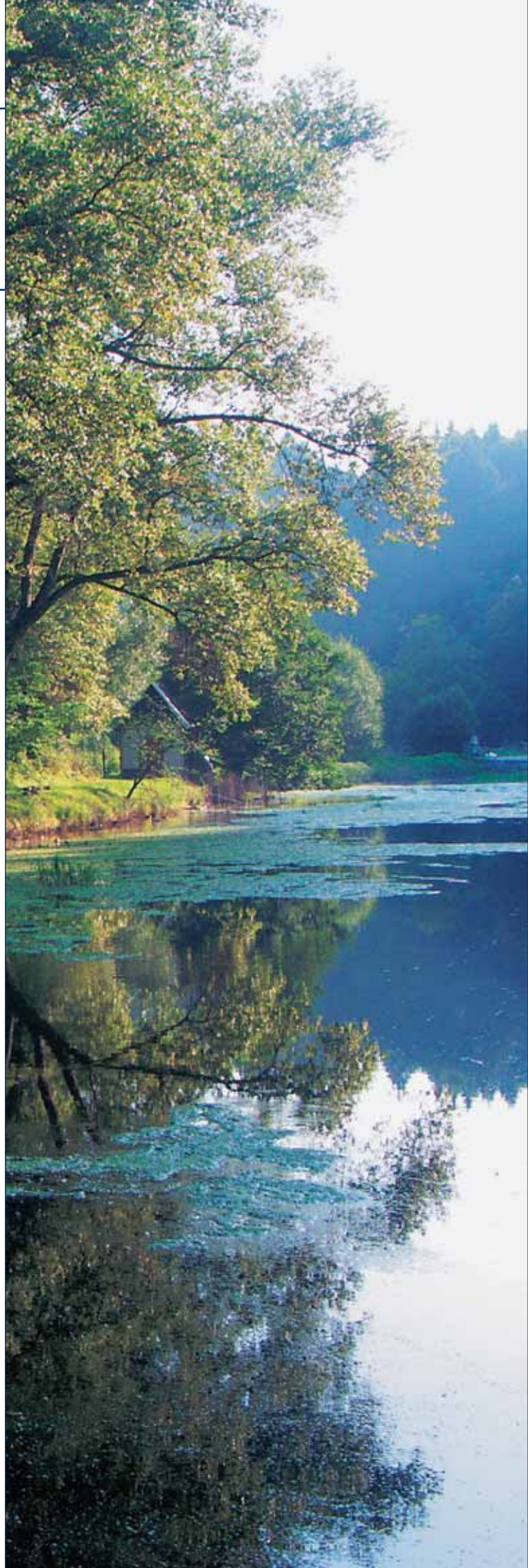

období řešení projektu: 2003 – 2005, hlavní obor: DA Hydrologie a limnologie,

- SM/620/18/03 Faunistické a ekologické vyhodnocení ichtyofauny ČR (včetně vyhodnocení historického vývoje) a výzkum forem její optimální ochrany, řešitel: Doc. RNDr. Lubomír Hanel, CSc., příjemce: Český svaz ochránců přírody – ZO Vlašim, Pláteníkova 264, poskytovatel: MŽP, období řešení projektu: 2003 – 2005, hlavní obor: EG Zoologie,
- SM/3/4/04 Výzkum a vývoj technologií pro oblast čištění toxických odpadních vod z průmyslové činnosti a ze starých ekologických zátěží s důrazem na odstraňování těžkých kovů, řešitel: Ing. Luboš Višek, příjemce: Výzkumný ústav organických syntéz a.s., Rybitví 296, poskytovatel: MŽP, období řešení projektu: 2004 – 2006, hlavní obor: DJ Znečištění a kontrola vody,
- SM/6/3/05 Genetická diverzita ohrožených druhů ryb – nezbytný základ efektivní ochrany biodiverzity řešitel: Doc. Ing. Stanislav Lusk, CSc., příjemce: Ústav biologie obratlovců AV ČR, poskytovatel: MŽP, období řešení projektu: 2005 – 2007, hlavní obor: EH Ekologie – společenstva,
- SM/2/57/05 Dlouhodobé změny pořičních ekosystémů v nivách toků postižených extrémními záplavami, řešitel: RNDr. Jakub Langhammer, Ph.D., příjemce: Univerzita Karlova v Praze, poskytovatel: MŽP, období řešení projektu: 2005 – 2008, hlavní obor: DO Ochrana krajinných území.

VYSVĚTLIVKY ZKRATEK V TEXTU

AGN	European Agreement on Main Inland Waterways of International Importance (Evropská dohoda o vodních cestách mezinárodního významu)
AOPK	Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky
AOX	adsorbable organic halogens (adsorbovatelné organicky vázané halogeny)
BSK	biochemická spotřeba kyslíku
BSK₅	pětidenní biochemická spotřeba kyslíku
CBC	Cross Border Co-operation (Program přeshraniční spolupráce)
CEVT	centrální evidence vodních toků
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
ČIŽP	Česká inspekce životního prostředí
ČOV	čistírna odpadních vod
ČSÚ	Český statistický úřad
DDD	1,1-dichloro-2,2-bis(p-chlorophenyl) ethan
DDE	2,2-bis(p-chlorophenyl)1,1-dichloroethylen
DDT	1,1,1-trichloro-2,2-bis(p-chlorophenyl) ethan
DHM	dlouhodobý hmotný majetek
DPH	daň z přidané hodnoty
EEC	European Economic Community (Evropské hospodářské společenství)
EHK	Evropská hospodářská komise
EHS	Evropské hospodářské společenství
EIB	European Investment Bank (Evropská investiční banka)
ES	Evropská společenství
EU	European Union (Evropská unie)
EUR	společná měna evropské Ekonomické a měnové unie (euro)
FKSP	Fond kulturních a sociálních potřeb
FS	Fond soudržnosti
Gama HCH	izomer hexachlorcyklohexan
GEF	Global Environmental Facilities (Program pomáhající řešit problémy životního prostředí)
GIS	Geografický informační systém
HEIS	Hydroekologický informační systém
HOZ	hlavní odvodňovací zařízení
CHSK	chemická spotřeba kyslíku
CHSK_{Cr}	chemická spotřeba kyslíku, oxidace dichromanem draselným
IDVT	identifikátor vodních toků

ISPA	Instrument for Structural Policies for Pre-Accession (Nástroj strukturálních politik v předvstupním období)	PHARE	Pologne-Hongrie Actions pour la Reconversion Economique (Fond podpory rozvoje a restrukturalizace ekonomiky – původně pro Polsko a Maďarsko)
MD	Ministerstvo dopravy	PRŘS	Program revitalizace říčních systémů
MF	Ministerstvo financí	PRVKÚ ČR	Plán rozvoje vodovodů a kanalizací ČR
MKOD	Mezinárodní komise pro ochranu povodí Dunaje	PRVKÚK	Plány rozvoje vodovodů a kanalizací krajů
MKOL	Mezinárodní komise pro ochranu povodí Labe	Q_a	dlouhodobý roční průměrný průtok
MKOO	Mezinárodní komise pro ochranu povodí Odry	Q_m	dlouhodobý průměrný měsíční průtok
MVE	malá vodní elektrárna	Q_N	maximální průtok dosažený nebo překročený jednou za N let
MZd	Ministerstvo zdravotnictví	RAS	rozpuštěné anorganické soli
MZe	Ministerstvo zemědělství	SFDI	Státní fond dopravní infrastruktury
MŽP	Ministerstvo životního prostředí	SFŽP	Státní fond životního prostředí České republiky
NL	nerozpuštěné látky	SR	státní rozpočet
N-NH₄	amoniakální dusík	UNDP	United Nations Development Programme (rozvojový program OSN)
N-NO₃	dusičnanový dusík	UNEP	United Nations Environment Programme (program OSN zaměřený na životní prostředí)
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj)	VaK	vodovody a kanalizace
OKEČ	Odvětvová klasifikace ekonomických činností	VaV	výzkum a vývoj
PAU	polycyklické aromatické uhlovodíky	VÚV T.G.M.	Výzkumný ústav vodohospodářský T.G. Masaryka
PCB	polychlorované bifenylly	ZVHS	Zemědělská vodohospodářská správa
P_{celk}	celkový fosfor		
PF ČR	Pozemkový fond České republiky		

ZPRÁVA O STAVU VODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY V ROCE 2005

Stav ke dni 31.12.2005

Zpracoval

Odbor státní správy ve vodním hospodářství a správy povodí

Odpovědní redaktoři

Ing. Daniel Pokorný

Ing. Ladislav Sýs

Ing. Alena Medunová

Ing. Václav Pešek

Produkce

AMSTERDAM – Paris – Praha, s.r.o.

Tisk

Europrint Praha, a.s.

Neprodejné

ISBN 80-7084-543-0

Vydalo Ministerstvo zemědělství

Praha 2006

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ